

YAŞASIN CUMHURİYET

100

"Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır,
ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."

K. Atatürk

Gas&Power

SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK HEDEFİYLE
ENERJİ ÜRETİYORUZ

Türkiye’de GRI “Standards” kapsamında
sürdürülebilirlik raporu yayınlayan ilk enerji şirketiyiz.

Cumhuriyetimiz
100 Yaşında

Nice aydınlık
100 yıllara
gururla coşkuyla...

444 4 187 | aksadogalgaz.com.tr

Gas & Power

Enerji Piyasasının Gazetesi

Yıl: 19

Sayı: 357

@petroturkcom

www.petroturk.com

ENERJİNİN 100 YILI

Türkiye Cumhuriyeti 100. yaşını kutluyor. Gurur ve azim dolu bu süreçte enerjide de çok önemli yol katedildi. Sektör temsilcileri Cumhuriyetimizin enerji yolculuğunu gazetemiz için değerlendirdi.

ENERJİDE ÖNEMLİ ADIMLAR ATILDI

■ Cumhuriyet'in 100. yılını kutlayan Türkiye; doğal gaz ve petrol keşifleri, yenilenebilir santralleri, araştırma gemileri, doğal gaz depolama ve LNG tesisleri, nükleer yatırımları, yerli ve milli elektrikli aracı TOGG, net sıfır karbon hedefi, uluslararası boru hatları ve daha birçok hedef ve projesiyle enerji alanında önemli adımlar atmaya devam ediyor. s15

Yüzüncü yılında Türkiye enerji tarihinden bazı notlar

Türkiye enerji tarihi bence detaylı olarak son dönemde karşımıza çıkıyor, umuyorum daha da ileri gittikçe bu tarihle ilgili daha çok şey öğreneceğiz. s20

Barış Sanlı

EMO Üyesi

GAZBİR Başkanı
Yaşar Arslan

ETD Başkanı
Bilal Tuğrul Kaya

TOBB Enerji Meclisi
Başkanı Zeki Konukoğlu

PETFORM Genel
Sekreteri Murat Kalay

TÜREB Başkanı
İbrahim Erden

HESİAD Başkanı Elvan
Tuğsuz Güven

GÜYAD Başkanı
Cem Özkök

EDİDER Başkanı
Elif Düşmez Tek

TOBB Petrol Meclisi
ve PETDER Başkanı
Ahmet Erdem

TOBB LPG Meclisi
Başkanı Melih Poyraz

TLPGD Yönetim Kurulu
Başkanı Eyüp Aratay

ADER Başkan
Yardımcısı
Cemil Direkci

PÜİS Başkanı
İmran Okumuş

TABGİS Başkanı
Murat Bilgin

2024-2028 dönemini kapsayan 12. Kalkınma Planı'nda enerji sektöründe rekabete dayalı yatırım ortamı geliştirilecek ve mali açıdan güçlü, istikrarlı, şeffaf, öngörülebilir, tüketicinin korunduğu ve sürdürülebilirliği de dikkate alan bir enerji piyasasının sürekliliği hedefleniyor.

Sibel ACAR-ANKARA

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin ikinci kalkınma planı olan ve 2024-2028 dönemini kapsayan 12. Kalkınma Planı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın onayının ardından TBMM Başkanlığı'na sunuldu.

İki bölümden oluşan 12. Kalkınma Planı'nın "Plan Öncesi Dönemde Dünyada ve Türkiye'de Gelişmeler" başlıklı birinci bölümünde "Küresel Gelişmeler ve Eğilimler" ile "Plan Öncesi Dönemde Türkiye'de Ekonomik ve Sosyal Gelişmeler" ele alındı.

Plan'ın, "Uzun Vadeli (2024-2053) Gelişmenin Stratejisi ve 12. Kalkınma Planı'nın (2024-2028) Temel Amaç ve İlkeleri ile Hedef ve Politikaları" başlıklı ikinci bölümü ise "Uzun Vadeli (2024-2053) Gelişmenin Stratejisi, On İkinci Kalkınma Planı'nın Vizyonu, Temel Amaç ve İlkeleri ile Plan'ın Hedefleri ve Politikaları" bölümlerinden oluşuyor.

2053 vizyonu doğrultusunda hazırlanan 12. Kalkınma Planı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda anlatıldı.

"UCUZ ELEKTRİK VE DOĞAL GAZ İÇİN 509 MİLYAR TL AYIRDIK"

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz; "Vatandaşlarımızın daha ucuz elektrik ve doğal gaz kullanımları için 2024 yılı bütçesinde 508,6 milyar lira kaynak öngörüyoruz" dedi.

Cevdet Yılmaz, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde "2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi Basın Bilgilendirme ve Bütçe Bağlama Toplantısı"na katıldı.

Vatandaşların daha ucuz elektrik ve doğal gaz kullanabilmeleri için 2024 yılı bütçesinde yaklaşık 509 milyar lira kaynak öngördüklerini aktaran Yılmaz; "Sakarya Gaz sahasının devreye alınmasıyla birlikte Mayıs ayının sonuna kadar vatandaşlarımıza ücretsiz doğal gaz sağladık. Sonraki 11 aylık dönem için ise vatandaşlarımızın 25 metreküp kadar olan

kullanımlarını ücretsiz hale getirdik. Bu kapsamda 19 milyar lira ödenek öngörüyoruz. 2022 yılı ocak ayı itibarıyla asgari ücreti vergi dışı tuttuk. Bu imkandan tüm çalışanlarımız yararlanmaktadır. Bu kapsamda 2024 yılında 595,1 milyar lira vergi istisnası öngörüyoruz" bilgilerini verdi.

Plan, enerji sektörü açısından önemli başlıkları içerisinde barındırıyor. Enerji sektöründen öne çıkan başlıklar şu şekilde sıralandı:

12. KALKINMA PLANI'NDA ENERJİ BAŞLIKLARI

ENERJİ SEKTÖRÜ

- Enerji sektöründe rekabete dayalı yatırım ortamı geliştirilecek ve mali açıdan güçlü, istikrarlı, şeffaf, öngörülebilir, tüketicinin korunduğu ve sürdürülebilirliği de dikkate alan bir enerji piyasasının sürekliliği gözetilecek.
- Elektrik ve doğal gaz piyasalarında maliyet bazlı fiyatlandırma uygulamaları benimsenecek, belirli gelir seviyesinin altındaki tüketici gruplarının desteklenmesi uygulamasına geçilecek.
- Talep tarafı katılımının sağlanmasına yönelik mevzuat geliştirilecek ve talep tarafına katılım teşvik edilecek.
- Enerjinin her alanda verimli kullanımına yönelik çalışmalar sürdürülecek.
- Kamu binalarının daha verimli hale getirilmesine yönelik uygulamalara devam edilecek.
- Binaların enerji dönüşümünün hızlandırılması amacıyla yenilenebilir enerjiyle desteklenen enerji verimli binaların yaygınlaştırılması sağlanacak ve buna yönelik düzenlemeler geliştirilecek.
- Başta binalarda olmak üzere enerji verimliliği alanında enerji performans sözleşmeleri, enerji hizmet şirketleri modeli

Cumhurbaşkanı Erdoğan: "2053 vizyonuyla çalışmalarını yürüttüğümüz, Türkiye'nin gelecek 5 yılına dair yol haritasını ortaya koyan 12'nci Kalkınma Planımızı tamamlamış bulunuyoruz" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep

Tayyip Erdoğan, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda; "2053 vizyonuyla çalışmalarını yürüttüğümüz, Türkiye'nin gelecek 5 yılına dair yol haritasını ortaya koyan 12'nci Kalkınma Planımızı tamamlamış bulunuyoruz" ifadelerini kullandı.

- Mevcut kömür yakıtlı santrallerde gerekli olan rehabilitasyonlar yapılarak çevresel etki ve verimlilik açısından iyileştirmeler sağlanacak.
- Kömürün hidrojen, metanol ve amonyak üretimi gibi daha çevreci şekilde kullanılabilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetleri ve rezervlerimizin temiz kömür teknolojileriyle değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek.
- Nükleer enerji, elektrik üretim portföyüne dâhil edilecek, nükleer teknolojilerin kurulumu ve yerleştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek.
- Akkuyu Nükleer Güç Santrali (NGS) bütün üniteleri ile elektrik üretimine başlayacak.
- Nükleer santral kurulu gücünün artırılmasına yönelik çalışmalara devam edilecek.
- Küçük modüler reaktörler, füzyon teknolojileri ve ileri nesil reaktörler gibi yeni teknolojilere yönelik çalışmalar yapılacak.
- Nükleer atıkların güvenli bir şekilde bertarafı için atık tesisi

kurulmasına yönelik çalışmalar yürütülecek.

- 2053 yılı net sıfır emisyon hedefi kapsamında artan elektrifikasyonun daha temiz kaynaklarla karşılanması amacıyla yenilenebilir enerji kaynaklı elektrik üretimi artırılacak ve şebekeye entegrasyonu sağlanacak.
- Yerli aksam yükümlülüğü olan yeni Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) ihaleleri yapılacak, deniz üstü YEKA projeleri geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek.
- Meskenlerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılmasına yönelik potansiyel belirlenecek, fayda-maliyet etkinliğini de içerecek şekilde atılacak adımların tespit edilmesine yönelik yol haritası oluşturulacak ve uygulamaya geçirilecek.
- Elektrik şebekelerinin, potansiyel yenilenebilir kaynak alanları ile yenilenebilir enerji ve elektrikli araçların gelişim hızı da dikkate alınarak geliştirilmesine yönelik planlama ve yatırım çalışmaları yürütülecek.
- Kesintili yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik maliyet etkin ve yüksek verimlilikte sağlanmasını teminen en doğru şekilde tahmin edilebilmesine yönelik kurumsal kapasite geliştirilecek.
- Kesintili yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanan üretimin şebeke üzerinde oluşturduğu olumsuz etkilerin azaltılması amacıyla elektrik şebekelerinin esnekliği artırılacak.
- Pompaj depolamalı HES'ler de dâhil olmak üzere enerji depolama sistemleri tesis edilecek.
- Uluslararası elektrik entegrasyon kapasitesi artırılacak.
- Akıllı şebeke altyapısının güçlendirilmesini teminen akıllı sayaçlar yaygınlaştırılacak, SCADA sistemleri geliştirilecek.

- Doğal gaz arz güvenliği güçlendirilecek, yerli doğal gazın ekonomiye kazandırılmasına yönelik çalışmalara devam edilecek.
- Karadeniz'deki Sakarya Gaz Sahasında keşfedilen doğal gaz rezervinin ekonomiye kazandırılması amacıyla sahanın geliştirilmesi ve üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik faaliyetler sürdürülecek.
- Tuz Gölü Doğal Gaz Yeraltı Depolama projesinde depolama kapasitesi 8,8 milyar m³'e, geri üretim kapasitesi ise 80 milyon m³/gün'e çıkarılacak.
- Mevcut doğal gaz iletim ve dağıtım altyapısı güçlendirilecek, yenilenebilir kaynaklar ve atık ısıya dayalı bölgesel ısıtma/soğutma sistemlerinin teknik ve ekonomik açıdan yapılabilir olmadığı yerlerde doğal gaza erişim sağlanacak.
- Ülkemizin, enerjide üretici ve tüketici bölgeler arasında bulunan jeostratejik konumu etkin bir biçimde kullanarak enerji ticaret merkezi olması için faaliyetler sürdürülecek.
- Ülkemizin enerji üretici ve tüketici ülkelerin bulunduğu bir ticaret merkezi olması amacıyla yakın coğrafyamızdaki enerji kaynaklarının pazara ulaştırılmasını sağlayacak şekilde piyasanın ve teknik altyapının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecek.
- Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı'nın (TANAP) kapasitesi iki katına çıkarılarak 32 milyar m³/yıl'a yükseltilecek. Hazar havzasından Avrupa'ya gaz iletilmesine yönelik altyapı güçlendirilecek.
- Ülkemizin enerji teknolojileri alanındaki yetenekleri ve rekabetçiliği artırılacak, ihracat potansiyeli güçlendirilecek.
- Yenilenebilir, nükleer, enerji depolama ve hidrojen teknolojilerinde mevcut durumdaki yerli üretim kabiliyetimize ilişkin envanter çalışması yapılacak ve yol haritası belirlenecek.
- Kritik ve katma değerli ekipmanların yerli olarak üretilmesi desteklenecek, yerli ürünlerin geliştirilmesine ilişkin Ar-Ge ve Ür-Ge faaliyetleri yürütülecek ve pilot tesisler hayata geçirilecek.
- Başta yeşil hidrojen olmak üzere hidrojen teknolojilerinin ve altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak ve ihtiyaç duyulan alanlarda uluslararası işbirlikleri desteklenecek.
- Hidrojenin teknik ve ekonomik açıdan kullanılabilirliğine ilişkin sektörel analizler yapılacak.
- Yeşil hidrojen üretiminin sağlanabilmesi için yerli elektrolizör geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılacak.
- Hidrojenin taşınmasına ve

depolanmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları sürdürülecek.

- Enerji teknolojilerinde kullanılan hammaddelerin arz güvenliğinin artırılması ve söz konusu hammaddelerin çevreye olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilebilmesi amacıyla çalışmalar yürütülecek.
- Kullanım ömrü tamamlanan güneş paneli ve batarya gibi ekipmanların çevreye olumsuz etkilerinin azaltılabilmesi ve döngüsel ekonomiye geçişin sağlanması amacıyla geri dönüşüm tesisleri yaygınlaştırılacak.
- Enerji teknolojilerinde kullanılan hammaddelerin geri dönüşümüne ilişkin kapsamlı düzenlemeler yapılacak, imalatçı firmalar ve tüketiciler nezdinde farkındalık ve ödül mekanizmaları oluşturulacak.
- Enerji sektöründe ihtiyaç duyulan nitelikli personel sayısının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülecek.
- Yükseköğretim programlarının yeni gelişen teknolojilerle uyumu sağlanacak, bu alanlarda lisansüstü dereceye sahip personel istihdamı artırılacak.
- Enerji alanındaki eğitim ve öğretim ile stajların niteliği artırılacak.

MADENCİLİK SEKTÖRÜ

- Güncel ihtiyaçlar çerçevesinde madencilik sektörünü etkileyen mevzuatla ilişkin kapsamlı bir çalışma yapılarak yatırım güvencesi artırılacak ve yatırım ortamı iyileştirilecek.
- Her bir maden grubunun özelliklerini ve ihtiyaçlarını gözetecek şekilde yeni bir maden kanunu hazırlanacak ve arama faaliyetleri kamu yararına faaliyet olarak tanımlanacak.
- Tüm tabii kaynak yönetim sistemlerinin birbiriyle uyumlu bir kurumsal yapılanmaya kavuşturulmasını teminen orman, su, maden, jeotermal, petrol ve doğal gaz gibi tabii kaynak alanlarında izin süreçlerinin tek elden yönetilebilmesi ve bürokratik süreçlerin azaltılması için üst düzeyde kurumsal mekanizma oluşturulması sağlanacak.

- Enerjide dışa bağımlılığın ve cari açığın azaltılmasını teminen başta linyit olmak üzere jeotermal ve kaya gazı gibi yüksek potansiyeli bulunan yerli kaynaklara yönelik arama, üretim ve Ar-Ge faaliyetleri artırılacak.
- Kaya gazı ve metan gazı gibi konvansiyonel olmayan kaynaklara yönelik araştırma faaliyetleri yürütülecek, bitümlü şeylden sentetik petrol üretimine yönelik çalışmalara devam edilecek.
- Jeotermal kaynaklarımızın aranması ve işletilmesine yönelik faaliyetler artırılacak.
- Maden işletmelerinde verimlilik artışı, dijitalleşme ve otonom üretim projeleri desteklenecek ve yaygınlaştırılacak.
- Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde madencilik sektörünün çevre ve iş güvenliği mevzuatına uyumu geliştirilecek.
- Çevre ve iş güvenliği mevzuatına uyum bilinci artırılacak.
- Eğitim ve sertifikasyon çalışmalarına devam edilecek, iş sağlığı ve güvenliğinin etkin yönetimi amacıyla madencilikçe özgü kurumsal altyapı oluşturulacak.
- Maden atık, artık ve pasa envanteri çıkarılacak, bunlarda yer alan değerli elementlerin ve madenlerin potansiyeli belirlenecek ve değerlendirilmelerine yönelik projeler geliştirilecek.
- Madencilik faaliyetlerinin öncesinde ve sonrasında çevresel parametrelerin tespiti ve oluşabilecek sorunların önlenmesine yönelik bilimsel çalışmalar yürütülecek.
- Ulusal Maden Rehabilitasyon Bilgi Sistemi kurulacak, başarılı rehabilitasyon ve sosyal sorumluluk projelerinin tanıtımı yapılacak, rehabilitasyon uygulamalarının etkinliği artırılacak.
- İzin süreçlerinde bürokrasi azaltılacak yatırım güvencesi artırılacak.
- Madencilik faaliyetlerinde izin, ruhsat ve lisans işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesine yönelik

altyapı geliştirilecek.

- Yatırım güvencesini sağlamaya yönelik izin süreçleri basitleştirilerek yatırım süreçleri hızlandırılacak ve yatırımcı üzerindeki idari ve mali yükler azaltılacak.
- Ülkemizde yer alan stratejik ve kritik hammaddelerin tespiti ve bunların yönetimi konusunda strateji oluşturulacak.
- Stratejik ve kritik madenlerin güvenli teminine yönelik yol haritası hazırlanacak.
- Stratejik ve kritik madenlere yönelik yönetim, stratejik rezerv, stok, ihracat kısıtlaması konularında yasal düzenlemeler yapılacak.
- Yenilenebilir enerji, batarya ve elektrikli araçlar gibi alanlarda kullanılan nikel, lityum, kobalt, nadir toprak elementleri gibi hammaddelerin arz güvenliğinin sağlanması için bu madenlerde zengin rezervlere sahip olan ülkelerle işbirlikleri yapılmasına yönelik çalışmalar yürütülecek.
- Firma ve işletme ölçeklerinin büyütülmesi özendirilecek.
- Sektördeki firmaların teknik ve mali yapılarının güçlendirilmesine yönelik tedbirler alınacak.
- Ülkemizin kritik ve stratejik mineraller listesinde yer alacak olan maden ruhsatlarının alınmasında yeterli mali imkânlarla ve teknik kapasiteye sahip olma şartı getirilmesi yönünde mevzuat değişikliği yapılacak.
- Madencilikte katma değeri artırılması amacıyla madencilik ürünlerinin yurt içinde işlenmesine ve uç ürün geliştirilmesine öncelik verilecek, madencilikte kullanılan makine ve ekipmanın yerli üretimi desteklenecek.
- Maden ruhsat sahalarnın ihalelerinde katma değeri yüksek ara ve uç ürün üretimine yönelik tesis kurulum şartı uygulaması yaygınlaştırılacak.
- Madencilikte kullanılan makine ve ekipmanın yerli üretiminin geliştirilmesi sağlanacak.
- Katma değeri yüksek uç ve ara ürünlerin üretimi teşvik

edilecek.

- Bora dayalı ürünler başta olmak üzere katma değeri yüksek ve ileri teknolojlili ürünlerin üretimi ve çeşitliliği artırılacak.
- Nadir toprak elementleri ve lityum üretiminde dünyanın önemli üreticileri arasında yer alınacak.
- Enerji ve sanayi sektörlerinin hammadde ihtiyacını karşılamak üzere yurt içi ve yurt dışındaki arama çalışmaları artırılacak, yapılacak önceliklendirme çerçevesinde ekonomik potansiyeli yüksek, stratejik ve kritik madenlerin aranmasına öncelik verilecek.
- Enerji ve sanayi sektörlerinin hammadde ihtiyacını karşılamak üzere yurt içi ve yurt dışındaki arama faaliyetleri artırılacak.
- Karada ve KKTC'nin deniz ruhsat sahalari dâhil olmak üzere denizlerde petrol ve doğal gaz arama faaliyetleri kapsamında sismik ve sondaj çalışmaları yoğunlaştırılacak.
- Ülkeler ve ülke grupları tarafından belirlenen stratejik ve kritik hammaddeler ile nadir toprak elementlerinin aranması ve araştırılmasına yönelik projeler geliştirilecek.
- Yurt dışında uygun yatırım ve üretim imkânları belirlenerek maden, petrol ve doğal gaz arama ve yatırım konularında diğer ülke kuruluşlarıyla işbirliği halinde projeler geliştirilecek.
- Özel sektörün arama faaliyetlerinin artırılabilmesi için finansal risklerin azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütülecek.
- Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Komisyonu tarafından Maden Sahaları Değerleme Kodu geliştirilerek sermaye piyasalarında kullanımı sağlanacak.
- Maden arama faaliyetlerine ilişkin maden borsası ve madencilik bankası gibi finansman mekanizmaları geliştirilecek.

İMALAT SANAYİİ

- İmalat sanayiinde yeşil dönüşüm desteklenecek, döngüsel ve sürdürülebilir üretim uygulamalarının artırılması sağlanacak.

Sürdürülebilir üretim ve yeşil dönüşüm teknolojilerinin benimsenmesi, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için Ar-Ge faaliyetleri ve teknoloji transferi desteklenecek.

- Mevcut OSB'lerde, endüstri bölgelerinde (EB) ve küçük sanayi sitelerinde (KSS), ortak kullanıma yönelik yeşil dönüşüm projeleri tasarlanacak, Yeşil OSB ve Yeşil EB'ler yaygınlaştırılacak.
- Temiz enerji üretimi ve kullanımı teşvik edilecek.
- Atıkların endüstriyel kullanımı ve döngüsel ekonomi uygulamaları yaygınlaştırılacak.
- KOBİ'lerin yeşil dönüşüme yönelik farkındalıkları artırılacak ve sektörel dönüşüm profilleri oluşturulacak.
- Başta yeşil mutabakat olmak üzere yeşil dönüşümle ilgili sektörel değerlendirmelerin yapılması ve dönüşüm stratejilerinin hayata geçirilmesi sağlanacak.
- İşletmelerin enerji verimliliği uygulamalarına yönelik destekler artırılacak, tesis ve süreç optimizasyonuna katkı sağlayan enerji verimliliği ve tasarruf potansiyeli yüksek teknolojik yatırımlar desteklenecek.
- Karbon ve su ayak izi hesaplama ve doğrulamasında standartlaştırılmış ulusal uygulamalar geliştirilecek.

- Yeşil sanayi işletmelerinin yetkin dönüşüm danışmanlarının belgelendirilmesi ve desteklenmesi sağlanacak.
- Sanayinin yeşil dönüşümüne yönelik gelişmelerin izlenmesi ve değerlendirilmesi için altyapı oluşturulacak.
- Sanayinin faaliyetleri sonucu ortaya çıkan atıkların kaynağında ayrı toplanması sağlanacak.
- Yeşil dönüşüm kapsamında başta hidrojen değer zinciri içerisindeki üretim, depolama, taşıma ve sanayide kullanım süreçleri ile ilgili olarak bileşen, ekipman ve sistemlerin yerli ve milli imkânlarla geliştirilmesi ve ticarileştirilmesi desteklenecek.

ELEKTRONİK

- Enerji depolama ve güç elektroniğine yönelik yatırımların artırılması sağlanacak.
- Enerji depolama kapasitesinin artırılması ve daha ekonomik teknolojilerin geliştirilmesi için Ar-Ge faaliyetleri desteklenecek.
- Yenilenebilir enerji kaynakları için gerekli olan güç devreleri ve elektronik bileşenlerin ihtiyacı olan yarı iletken tasarımı ve üretimine yönelik çalışmalar teşvik edilecek.
- Elektrik motorlarının alt bileşenlerinden olan kalıcı mıknatıs gibi tedariki

kritik bileşenlerin üretimi desteklenecek.

ELEKTRİKLİ TEÇHİZAT

- Elektrikli teçhizat üretiminde teknolojik, sektörel ve kurumsal işbirliği artırılacak.
- Elektrik üretim, iletim ve dağıtımında kullanılan, dış ticaret açığı verilen ürün ve ekipmanların yurt içinde üretilebilmesi için sektör paydaşları ile birlikte yol haritaları oluşturulacak.
- Akıllı şebekeler ve akıllı nesnelere için elektrikli teçhizat sektörü ile yazılım ve elektronik sektörleri arasında teknoloji geliştirme ve üretim alanında işbirliği modelleri geliştirilecek.
- Sektöre ilişkin mevzuat ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından gözden geçirilecek ve gerekli güncelleme yapılacak.
- Kamu alımlarına ilişkin mevzuat sektörün ihtiyaçlarına göre verimlilik ve sürdürülebilirlik de göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenecek.
- Elektrik teçhizatlarına ilişkin teknik düzenlemeler, konularında uzman kişilerin ve paydaş kurumların katılımı ile hazırlanacak ve güncellenecek.
- Türkiye Elektrik İletim Sistemleri ve İletişim Tesisleri Deprem Yönetmeliğinin sektör ihtiyaçları çerçevesinde bütüncül bir şekilde incelenerek

güncellenmesi sağlanacak.

- Yapılarda kullanılacak elektrik teçhizatlarının sismik koruma ve sınırlaması için mevzuat çalışması yapılacak.
- Elektrik altyapısının deprem dirençliliği artırılacak.

OTOMOTİV

- Otomotiv ana ve tedarik sanayiinde rekabet gücünü etkileyen yeni nesil üretim teknolojilerinin geliştirilmesi sağlanacak.
- Mobilite Araç ve Teknolojileri Yol Haritası çalışması tüm araç grupları ve gelişmeler doğrultusunda güncellenecek.
- Hidrojen yakıt hücresi ve bileşenleri ile hidrojen temelli motorlara yönelik yatırım ve teknolojilerin geliştirilmesi çalışmaları yürütülecek.
- İleri sürücü destek sistemlerine sahip araçlara geçiş desteklenecek.
- Araç şarj istasyonu teknolojisinin asgari şartları AB uygulamalarına uyumlu olarak belirlenecek. Tüm araç gruplarını kapsayacak şekilde şarj altyapısı kurulumu için yol haritası belirlenecek ve devlet yardımları oluşturulacaktır.
- Elektrikli otobüslerin kullanımı yaygınlaştırılacak.
- Otomotiv sektöründe döngüsel ekonomiye geçiş ve pazarın dönüşümü sağlanarak yeşil dönüşüm gerçekleştirilecek.
- 2053 net sıfır hedefine yönelik enerji ağı, altyapı teknolojileri ve erişim alanlarındaki ihtiyaçlar araç gruplarına göre belirlenecek.
- Batarya geri dönüşümü, ikincil kullanımı ve bertarafına ilişkin bir sistem oluşturulacak.
- Tedarik sanayiinin yeşil dönüşümü için farkındalık artırılacak, danışmanlık ve bilgi desteği sağlanacak, bu konuda öncülük ve rehberlik eden ana üreticilerin rekabet öncesi nitelikte programları desteklenecek.
- Kirletici vasfı yüksek olan eski araçların trafikten çekilip yerine çevre dostu ve güvenli araçlara geçilmesine yönelik tüm araç türlerini dikkate alan bir araç

parkı gençleştirme programı tasarlanacak.

- Otomotiv sanayii tedarik zincirinde tasarımdan üretime tüm aşamalarda yerli tedarikin ve katma değer artırılması desteklenecek.
- Yeni nesil enerji araçlarında kullanılan kritik hammaddelerin yerli tedariki için yol haritası oluşturulacak.
- Batarya, algılayıcı, elektronik kontrol üniteleri, elektronik gösterge, elektrikli motor sistemleri ve otomotiv yazılımı gibi alanlarda teknoloji ve üretim kabiliyetleri geliştirilecek.
- Otomotiv sanayiinin ihtiyaç duyduğu nitelik ve nicelikte sac ile araç hafifletmeye yönelik malzemelerin yerli üretimi sağlanacak.
- Otomotiv yan sanayiinde küresel marka oluşması desteklenecek.
- Otomotiv yan sanayiine yönelik ihtisas OSB'lerin sayısı talep çerçevesinde artırılacak.
- Otomotiv sanayiinde test ve belgelendirme sisteminin güçlendirilmesi sağlanacak.
- Otomotiv sanayiinin küresel ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte test ve belgelendirme sistemi için bir yol haritası oluşturulacak.
- Akıllı ve otonom ulaşım araçlarının kullanımının ve ekosistemin gelişiminin sağlanması için çeşitli üniversitelerdeki teknik bilgi ve birikimin birbirini tamamlayıcı şekilde bir araya getirilmesi sağlanacak.
- İleri sürücü destek sistemlerine sahip araçların sistem onaylarının Türkiye'de yapılmasını sağlamak üzere gerekli yetkinliğin ülkemizde geliştirilmesi desteklenecek.
- Otomotiv sanayiine yönelik iş gücü niteliğinin artırılması sağlanacak.
- Vergi sisteminin alternatif yakıtlı tüm araç gruplarını gözeterek iklim hedeflerini destekleyecek ve pazarın genişlemesine olumlu katkı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesine yönelik çalışmalar yürütülecek.

Türkiye kışa doğal gaz depoları 'tam dolu' girecek

Türkiye'nin doğal gaz depolama tesislerinde kış hazırlıkları tamamlanırken Silivri Doğal Gaz Depolama Tesisinde 4,6 milyar metreküp, Tuz Gölü Doğal Gaz Depolama Tesisinde ise 1,2 milyar metreküp gaz depolandı.

Türkiye, Cumhuriyet'in 100. yılında toplam 10 milyar metreküp doğal gaz depolama kapasitesi hedefine yönelik attığı adımlarla enerji altyapısını güçlendiriyor. Doğal gaz depolama tesisleri, arz güvenliğinde stratejik altyapı tesisleri olarak öne çıkıyor. Özellikle doğal gaz tüketiminin arttığı kış öncesinde bu

tesislerin doluluk oranının en yüksek seviyeye çıkarılması kritik önem taşıyor.

Türkiye'de Silivri Doğal Gaz Depolama Tesis ve Tuz Gölü Doğal Gaz Depolama Tesis olmak üzere Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ'nin (BOTAŞ) işlettiği iki yer altı doğal gaz depolama tesisi bulunuyor.

SİLİVRİ DOĞAL GAZ DEPOLAMA TESİSİ

Türkiye'nin ilk doğal gaz depolama tesisi olan Silivri Doğal Gaz Depolama Tesis, 2007'de hizmete alındı.

Değirmenköy rezervuarı ve Kuzey Marmara'da denizin altındaki rezervuar olmak üzere iki bölümden oluşan tesis,

kapasite artırımı çalışmalarının ardından Avrupa'nın denizlerdeki en büyük depolama tesisi haline geldi.

TUZ GÖLÜ DOĞAL GAZ DEPOLAMA TESİSİ

Türkiye'nin Aksaray'da bulunan Tuz Gölü Doğal Gaz Depolama Tesis ise 2021'de

devreye alındı.

Halihazırda 1,2 milyar metreküp doğal gaz depolanabilen tesis, devam eden kapasite artırma çalışmalarının tamamlanmasıyla 5,4 milyar metreküp depolama kapasitesine ulaşacak. Tesis yeni kapasitesiyle dünyada tuz yapılarındaki en büyük doğal gaz depolama tesisi haline gelecek.

GELECEĞE GİDEN YOL %100 YENİLENEBİLİR ENERJİDEN GEÇER

*Bizim yolumuz daha yaşanabilir,
daha sürdürülebilir bir dünyaya çıkıyor.*

*Biz bu yolda gelecek nesillerle aramızda
bir köprü kurmak için tüm gücümüzle çalışıyoruz.
Zorlu Enerji Sürdürülebilirlik Stratejimiz doğrultusunda her faaliyetimizde
Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na hizmet etmeye
ve Paris Anlaşması kapsamında ülkemizin düşük karbonlu gelecek hedeflerine
ulaşması için tüm enerjimizle çalışmaya devam ediyoruz.*

%100 yenilenebilir enerjimizle sürdürülebilir bir geleceğe adım adım ilerliyoruz.

Bakan Bayraktar Moskova'da düzenlenen Rus Enerji Haftası'na katıldı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Rusya'nın başkenti Moskova'da düzenlenen Rus Enerji Haftası kapsamında gerçekleştirilen "Teknolojik Egemenlik ve Düşük Karbon Enerjisi: Geleceğe Bakmak" başlıklı oturumda konuştu.

Enerji konusunda geleneksel zorluğun, enerjinin güvenilir ve düşük maliyetli bir şekilde tüketiciye tedarik edilmesi olduğuna işaret eden Bakan Bayraktar, "Şimdi ise enerjinin güvenilir ve düşük maliyetli bir şekilde tedarik edilmesinin yanı sıra çevre dostu olarak da tedariki yeni bir zorluk olarak önümüze çıkıyor" ifadesini kullandı.

Söz konusu zorlukların Türk enerji pazarında da geçerli olduğunu belirten Bayraktar, "Çünkü biz büyüyen bir pazarız, enerji talebimiz hem elektrik hem de doğal gaz tarafında artıyor. Son 20 yılda yaklaşık 3 kat bir artış yaşandı. Enerji talebimiz her yıl yüzde 4,7 artıyor ve bu eğilimin 20 yıl boyunca devam edeceğini düşünüyoruz" dedi.

Bakan Bayraktar, bu nedenle Türkiye'de enerji üretimine yönelik önemli miktarda yatırım yapılması gerektiğinin altını çizdi.

TÜRKİYE'NİN KARBON NÖTR HEDEFİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, 2053 itibarıyla karbon nötre ulaşma hedefini iki yıl önce duyurduğunu anımsatan Bayraktar, "Sadece 30 yıl vaktimiz var ve tüm enerji sistemimizi, tarımdan ulaşım ve sanayiye, tüm sektörlerimizi dönüştürmemiz gerekiyor. Ekonominin tüm sektörlerinde

enerji alanında dönüşüm gerçekleştirilmemiz gerekiyor" diye konuştu.

Türkiye'nin enerjide karbon nötre ulaşmak için önemli yatırımlar yaptığını vurgulayan Bayraktar, "Öncelikle yenilenebilir enerjide önemli bir potansiyele sahibiz. Rusya Devlet Nükleer Enerji Kuruluşu Rosatom Genel Müdürü Aleksey Likhachev de Türk yenilenebilir enerji pazarına yatırım yapmak istiyor. Şu anda güneş ve rüzgar enerjisine yönelik projeler geliştiriyoruz" dedi.

Bakan Bayraktar, Türk enerji sektöründe yenilenebilir enerjinin artan önemine işaret ederek, "Türkiye'nin kurulu gücünün yüzde 55'i yenilenebilir enerjiden geliyor ve bunu daha da artırmak istiyoruz. 2035'e kadar güneş ve rüzgar enerjisinde kurulu gücümüzü her yıl 5 GW artırmamız gerekiyor. Güneş ve rüzgarda ilave yenilenebilir enerji kurulumumuz 12 yılda 60 GW'a ulaşacak" dedi.

Enerji verimliliğinin de önemli bir konu olduğunu vurgulayan Bayraktar, tüm ekonomide enerji üretiminin ve tüketiminin verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini söyledi.

TÜRKİYE'NİN NÜKLEER ENERJİ İHTİYACI

Rosatom'un, Rusya ile imzalanan anlaşma

doğrultusunda Akkuyu Nükleer Güç Santrali'ni (NGS) inşa ettiğini belirten Bayraktar, "Ancak uzun vadede nükleer enerjide en az 20 GW kurulu güce ihtiyacımız var. Akkuyu'nun kapasitesi 4,8 GW, ancak ikinci ve üçüncü nükleer santrallere de ihtiyacımız var. Rosatom da Sinop'ta planladığımız nükleer enerji santraline büyük ilgi gösteriyor" diye konuştu.

Akkuyu NGS'de inşaat çalışmalarının on binlerce

çalışanla birlikte etkin bir şekilde yürütüldüğünü dile getiren Bayraktar, "İki hafta önce sahadaydık. Hedefimiz, ilk reaktörden 2024'te elektrik üretmek. Takip eden yıllarda da tüm güç santralini faaliyete alacağız. Enerji ihtiyacımızın yüzde 10'u bu tesisten gelecek ve bu da 30 ila 35 milyon ton karbon emisyonundan kaçınmamızı sağlayacak" bilgisini verdi. Bayraktar, küçük modüler reaktörler alanında da çözümler için adımlar attıklarını söyledi.

"ENERJİ TEDARİKİNDE DOĞRU DENGİYİ BULMAMIZ GEREKİYOR"

Türkiye'de rekabetçi ve düşük maliyetli enerji tedarikine önem verdiklerini belirten Bakan Bayraktar, şunları kaydetti: "Sanayimize, hane halkımıza, rekabetçi ve düşük maliyetli enerji tedariki sağlamamız gerekiyor. Türkiye, bir sanayi ülkesi olarak üretim noktasında çok yüksek bir kapasiteye sahip ve elektrik ve doğal gazda güvenilir enerjiye de ihtiyaç var. Güvenilir ve rekabetçi enerji tedarikinde doğru dengeyi bulmamız gerekiyor."

Yenilenebilir enerji alanının da teknolojik gelişmelerle birlikte rekabetçi hale geldiğini söyleyen Bayraktar, "En önemlisi, pazara rekabetçi, düşük maliyetli ve güvenilir enerjiyi tedarik etmek. Nükleer enerji planlarımız da buna uyumlu görünüyor ve bunun böyle devam edeceğini umuyoruz" dedi.

Türkmenistan, Irak'a yıllık yaklaşık 10 milyar metreküp doğal gaz ihraç edecek

Türkmenistan, ikili para takası (swap) anlaşmasıyla İran üzerinden Irak'a yıllık yaklaşık 10 milyar metreküp doğal gaz ihraç etmeyi planlıyor.

Türkmenistan Altın Asır televizyon kanalının haberine göre, Türkmenistan Devlet Kurumu Başkanı Maksat Babayev ve beraberindeki heyet, Bağdat'ta Irak Elektrik Bakanı Ziyad Ali Fadel ile görüşti.

Görüşmede iki ülke arasında enerji sektöründeki iş birliği konusu ele alındı ve Türkmenistan Devlet Kurumu ile Irak Elektrik Bakanlığı arasında gaz sektöründe iş birliğine ilişkin mutabakat zaptı imzalandı.

Anlaşma çerçevesinde İran üzerinden swap yöntemiyle yıllık yaklaşık 10 milyar metreküp Türkmen doğal gazının Irak'a gönderilmesi planlanıyor ve aktarım için İran Ulusal Gaz Şirketi ile görüşmeler yapılıyor.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Strateji Geliştirme Başkanı Muhammed Demir, EPDK Başkan Yardımcısı olarak atandı.

Muhammed Demir EPDK Başkan Yardımcısı oldu

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Strateji Geliştirme Başkanı Muhammed Demir, EPDK Başkan Yardımcısı olarak atandı. Muhammed Demir, 28 Eylül 2023 tarihinde EPDK Başkan Yardımcısı olarak atandı. Demir, Mart 2017'den Ekim 2021'e kadar EPDK LPG Piyasası Dairesi Başkanı; Ekim 2021'den Eylül 2023'e kadar da EPDK Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı olarak görev yaptı.

EPDK BÜNYESİNDE BİRÇOK ALANDA GÖREV YAPTI

1979 yılında Tokat'ta doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Tokat'ta tamamladıktan sonra,

Ortaoğu Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünden 2002 yılında mezun oldu.

İş hayatına 2002 yılında Sanayi ve Ticaret

Bakanlığı Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğünde uzman yardımcısı olarak başlayan Muhammed Demir, 2003 yılında Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığında vergi

denetmen yardımcısı olarak kariyerine devam etti. Vergi denetmen yardımcılığı eğitiminin ardından enerji uzman yardımcılığı sınavını kazanan Muhammed Demir, 2004 yılında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nda enerji uzman yardımcısı olarak enerji sektörüne adım attı.

EPDK bünyesinde sırasıyla Petrol, Denetim, Elektrik ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlıklarında enerji uzman yardımcısı, enerji uzmanı ve grup başkanı olarak görev yapan Muhammed Demir, "Petrol Piyasasında Arz/Talep Güvenliği Kapsamında Türkiye Ulusal Petrol Stok Sistemi" başlıklı enerji uzmanlık tezini yazdı.

Muhammed Demir, 2010-2011 yıllarında İskoçya'da Stirling Üniversitesi'nde Enerji Yönetimi alanında yüksek lisans yaptı. Bu dönemde de "Elektrik Piyasasında Yenilenebilir Enerji Teşvikleri: Türkiye Örneği" konulu yüksek lisans tezini hazırladı.

Mart 2017'den Ekim 2021'e kadar EPDK LPG Piyasası Dairesi Başkanı; Ekim 2021'den Eylül 2023'e kadar da EPDK Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı olarak görev yapan Muhammed Demir, 28 Eylül 2023 tarihinde EPDK Başkan Yardımcısı olarak atandı.

Evli ve iki çocuk babası olan Muhammed Demir çok iyi derecede İngilizce biliyor.

2024 yılında enerjiye ayrılan bütçe 48 milyar 323 milyon 176 bin lira oldu

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na 2024 yılında 48 milyar 323 milyon 176 bin lira kaynak ayrıldı.

Sibel ACAR-ANKARA

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasını taşıyan 2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi, 17 Ekim'de TBMM Başkanlığı'na sunuldu.

Belirlenen takvime göre, Bakanlık ve kurumların 2024 yılı bütçe görüşmeleri 24 Kasım Cuma günü tamamlanacak. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın bütçe görüşmesi ise 17 Kasım Cuma günü TBMM'de gerçekleştirilecek.

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde yer alan verilere göre, Enerji ve

Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na 2024 yılı için 48 milyar 323 milyon 176 bin lira kaynak ayrıldı.

ENERJİ ALANINDAKİ KAMU KURULUŞLARI

Özel bütçeli kurumlardan enerji alanındaki kamu kuruluşları için 2024 yılında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüne (MTA) 4 milyar 749 milyon 987 bin lira, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ne (MAPEG) 3 milyar 574 milyon 51 bin lira, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu'na (TENMAK) ise 2 milyar 110

milyon 4 bin lira kaynak sağlanacak.

DÜZENLEYİCİ KURUMLAR

Düzenleyici ve denetleyici kurumlara bakıldığında ise 2024 yılı için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) 1 milyar 783 milyon 367 bin lira, Sermaye Piyasası Kurulu'na (SPK) 1 milyar 500 milyon lira, Nükleer Düzenleme Kurumu'na 1 milyar 419 milyon 492 bin lira, Kamu İhale Kurumu'na (KİK) 1 milyar 200 milyon lira kaynak ayrılacak.

EPDK, 6 Şubat'ta meydana gelen depremlerin etkilerinin devam etmesi nedeniyle, olağanüstü hal kararı alınan veya afet bölgesi ilan edilen şehirlerde faaliyet gösteren dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler ve şirketlerin avans ödemelerine ilişkin erteleme ve bu süre boyunca piyasa işletmecisi ve katılımcısına temerrüt faizi uygulamama kararı aldı.

EPDK deprem bölgesinde avans ödemelerini erteledi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), 6 Şubat'taki Kahramanmaraş merkezli depremlerin etkilerinin devam etmesi nedeniyle, olağanüstü hal kararı alınan veya afet bölgesi ilan edilen şehirlerde faaliyet gösteren dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, görevli tedarik şirketleri, Organize Sanayi Bölgelerinin (OSB) doğrudan veya dolaylı

olarak ortağı olduğu tedarik şirketlerinin avans ödemelerine ilişkin erteleme ve bu süre boyunca piyasa işletmecisi ve katılımcısına temerrüt faizi uygulamama kararı aldı.

EPDK'nın konuya ilişkin kurul kararı, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, 31 Aralık'a kadar, olağanüstü hal kararı

alınan veya afet bölgesi ilan edilen şehirlerde faaliyet gösteren dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, görevli tedarik şirketleri, OSB'lerin doğrudan veya dolaylı olarak ortağı olduğu tedarik şirketleri için Elektrik Piyasası Dengeleme ve Ulaştırma Yönetmeliğinin 132/Ç maddesinin birinci fıkrasında belirtilen avans ödeme bildirimlerinde yer

alan bedellerin, ilgili fatura dönemine ilişkin fatura son ödeme tarihine kadar ertelenmesine, avans ödemelerinin ertelendiği süre boyunca piyasa işletmecisi veya piyasa katılımcısına temerrüt faizi uygulanmamasına karar verildi.

Söz konusu karar, 1 Ekim'de yürürlüğe girdi.

Türkiye Doğal Gaz Meclisi deprem özel gündemi ile toplandı

Türkiye Doğal Gaz Meclisi yılın üçüncü toplantısında 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem felaketinde edinilen kamu ve özel sektör deneyimlerinin harmanlandığı ve değerlendirildiği özel gündem ile toplandı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye Doğal Gaz Meclisi; TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Selçuk Öztürk'ün katılımıyla, Meclis Başkanı İbrahim Akbal'ın başkanlığında gerçekleşti. Türkiye Doğal Gaz Meclisi yılın üçüncü toplantısında 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan deprem felaketinde edinilen kamu ve özel sektör deneyimlerinin harmanlandığı ve değerlendirildiği özel gündem ile bir araya geldi.

TOBB Yönetim Kurulu üyesi Selçuk Öztürk; Doğal Gaz Meclisinin hep aktif ve uyumlu bir şekilde çalışmalarını sürdürdüğünü vurgulayarak, deprem özel gündemi ile bir araya gelen meclise çalışmalarından dolayı teşekkürlerini sundu.

Meclis Başkanı İbrahim Akbal, deprem ve benzeri felaketlerde daha hazırlıklı olmak ve farkındalık yaratmayı amaçlayarak, tek gündem maddesiyle bir araya geldiğini belirterek, yaşanan felaket neticesinde geniş bir coğrafyayı etkileyen depremde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Enerji Piyasa Düzenleme Kurumu, Boru Hatları ile Taşıma A.Ş., Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR) üyeleri ve LNG/CNG tedarikçilerinin özverili gayreti ile karşılaşılan sıkıntılı hususların kısa sürede üstesinden geldiğini paylaştı.

Türkiye Doğal Gaz

Meclisi Başkan Yardımcısı Yaşar Arslan; depremin etkisinin geniş bir coğrafyayı etkilemesine rağmen gaz akışını kesen sistemler sayesinde doğal gaz kaynaklı patlama ve yangın olmamasının büyük bir şans olduğunu belirtti.

AFAD, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile işbirliği içerisinde sürecin idaresinin iyi bir şekilde organize edildiğini paylaşan Arslan, gerek dağıtım şirketleri olarak, gerekse sektör olarak deprem döneminde yaşanan deneyimleri aktardı.

Enerji ve Tabii Kaynakları Bakanlığı Hidrokarbon Arz Güvenliği Dairesi Başkanı Murat Kaan Kavruk deprem döneminde enerji arz

güvenliği ve tedariki hakkında sunum gerçekleştirdi. Deprem bölgesinde yer alan 10 ilin deprem öncesi ve sonrası elektrik kurulu gücü ve tüketimine ilişkin değerlendirmelerde bulunan Kavruk, ülke olarak elektrik arzı anlamında depremin etkisinin minimum yaşandığını vurguladı.

Deprem bölgesinde doğal gaz arzı verileri incelendiğinde ise sanayi ve elektrik kullanımında deprem öncesi döneme döndüğü görülürken, abone tüketimindeki azalmanın sürdüğü ifade edildi.

BOTAŞ Doğal Gaz İletim ve Piyasa İşlemleri Daire Başkan Yardımcısı Murat Koçak tarafından 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremlerinin boru hatlarına

etkilerinin değerlendirildiği sunum gerçekleştirildi.

Doğal gaz ve ham petrol boru hatları ve tesislerinin tasarımı, inşası ve işletmesi esnasında alınan önlemler ile depremin boru hatlarına ve tesislerine etkilerinin değerlendirilmesi ve deprem sonrası yapılan çalışmalar hakkında bilgi veren Koçak, BOTAŞ olarak yürütülen özverili çalışmaları Meclis üyeleriyle paylaşarak konu ile ilgili değerlendirme yapıldı.

"ALINAN ÖNLEMLERLE DEPREM SIRASINDA VE SONRASINDA DOĞAL GAZ KAYNAKLI PATLAMA VE YANGIN OLMADI"

GAZBİR Genel Müdürü

Musa Cem Önal tarafından deprem sonrası doğal gaz dağıtım faaliyetleri hakkında bilgi verildi. Deprem bölgesinde yer alan 11 ilin deprem öncesi ve sonrası abone sayısındaki değişimleri aktaran Önal, deprem sonrasında acil durum eylem planlarının uygulama süreci hakkında paylaşımlarda bulundu. Alınan önlemler sayesinde deprem sırasında ve sonrasında doğal gaz kaynaklı herhangi bir patlama ve yangının meydana gelmediğini ifade eden Önal, deprem sonrası yeniden doğal gaz arzının sağlanma sürecini aktardı. Önal tarafından deprem kaynaklı karşılaşılan sorunlar ve yapılan müdahaleler ayrıntılı bir şekilde ortaya konuldu.

“Yeşil Mavi Güvence Altında”

Çağrı Merkezi
0850 222 3335

DOĞAL GAZ | **187**
Acil Müdahale

Enerji Ticareti Derneği (ETD), 2022 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısını yaptı ve üyelerin çoğunun katıldığı oylamayla Yönetim Kurulu seçimi gerçekleştirildi. Genel Kurul sonrası yapılan Yönetim Kurulu ilk toplantısında, ETD Yönetim Kurulu Başkanı olarak Entek Elektrik Genel Müdürü Bilal Tuğrul Kaya seçildi.

"KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR AYNI ZAMANDA YENİ ADIMLAR İÇİN FIRSAT"

Görevini devredecek olan önceki Yönetim Kurulu Başkanı Aksa Elektrik Satış A.Ş. Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyesi Murat Kirazlı; oldukça zorlu ve özellikle enerji ticareti faaliyeti için kritik sınamalarla karşı karşıya kalınan bir dönem geçirdiklerini belirtti. Bu süreçte karşılaşılan zorlukların aynı zamanda yeni adımlar için fırsatlar da yarattığı inancıyla faaliyetlerine devam ettiklerini söyleyen Kirazlı, çalışma konuları ve etkinliklerini piyasanın gelişimi yönünde önümüzdeki dönemde öne çıkacağına inandıkları konuları dahil ederek çeşitlendirdiklerini paylaştı. Bu bağlamda her geçen gün enerji piyasasında daha önemli hale gelen tüketici paydaşların katılımı, yeni teknolojiler, dağıtık üretim tesislerinin piyasa entegrasyonu gibi konuların ön plana çıktığını belirten Murat Kirazlı, bu dönemde çalışmalara katkı sunan ve sorumluluk alan tüm Yönetim Kurulu ve çalışma grubu üyelerine teşekkür etti.

"SERBEST, ŞEFFAF VE REKABETÇİ BİR ENERJİ TİCARETİ PİYASA YAPISININ KURGULANMASI VE GELİŞTİRİLMESİ DAHA ÖNEMLİ HALE GELDİ"

Yeni Yönetim Kurulu Başkanı Bilal Tuğrul Kaya ise ETD'nin kuruluşundan itibaren ülkemizde serbest piyasanın gelişiminde önemli

ETD yeni dönem başkanı Bilal Tuğrul Kaya oldu

ETD, 2022 yılı Olağan Genel Kurul Toplantısı düzenledi. Toplantıda üyelerin çoğunun katıldığı oylamayla Yönetim Kurulu seçimi yapıldı.

etd ENERJİ TİCARETİ DERNEĞİ ENERGY TRADERS ASSOCIATION

bir katkı sağladığını belirterek bugüne kadar görev yapmış tüm Başkanlara, Yönetim Kurulu üyelerine ve çalışma gruplarında emek vermiş üyelere teşekkür etti. Kaya, içinden geçtiğimiz bu zorlu dönemin koşullarının, ETD'nin kuruluşunda belirlenmiş olan serbest, şeffaf ve rekabetçi bir enerji ticareti piyasa yapısının kurgulanması ve geliştirilmesi amacını daha önemli hale getirdiğini vurguladı.

Konuşmasının devamında, sektörde önemli bir dönüşümün yaşandığını belirten Kaya, bir yandan enerji ticaret piyasası faaliyetlerinin gelişimi için çalışırken diğer taraftan her geçen gün enerji piyasasında daha önemli hale gelen konularda, önceki dönemde ortaya konan değerli yaklaşımı ve çalışmalarını ilerletmeye gayret göstereceklerinin altını çizdi. Bilal Tuğrul Kaya, "ETD olarak ticaret piyasasında

hacmin yeniden artırılmasına dönük çalışmalarda elektrik ve doğal gaz piyasalarını bir bütün olarak değerlendirmeliyiz. Elektrik ticaretinde perakende ve toptan seviyede likiditenin tekrar sağlanabilmesi, gaz

piyasasında ise beklenen serbestleşme adımlarının atılması yönünde çalışmaların yapılması, ETD'nin bu dönem öncelikli hedefleri olacaktır" dedi. Enerji ticareti piyasasını geliştirmek adına yapılacak

çalışmaların etkin katılım ile sürdürülmesinin önemini vurgulayan Kaya, önümüzdeki dönemde tüm üyelerin çalışmalara katılımlarının artırılması için özel gayret göstereceklerini paylaştı.

Yönetim Kurulu Üyeliği'ne seçilen şirketler ve temsilcileri:

ASLİ ÜYELER:

1. ELTEK ELEKTRİK ENERJİSİ İTH. İHR. VE TOPTAN TİCARET A.Ş.: Bilal Tuğrul Kaya / Vedat Madenci
2. AKSA ELEKTRİK SATIŞ A.Ş.: Murat Kirazlı / Kaan Beyaz
3. SOCAR ENERJİ TİCARET A.Ş.: Fuad İbrahimov / Ahmet Polatkan
4. APLUS ENERJİ YATIRIM DANIŞMANLIK TEKN. VE TİC. LTD.ŞTİ.: Mustafa Karahan / Ozan Korkmaz
5. ENERJİSA ELEKTRİK ENERJİSİ TOPTAN SATIŞ A.Ş.: Yusuf İlimsever / Cem Aşık
6. İC İÇTAŞ İNŞAAT SAN.VE

TİC.A.Ş. ELEKTRİK SAT.VE TİC. ŞB.: İ. Serdar Dönmez/Gökçe Ozan

7. GATES ENERJİ TİCARET A.Ş.: Tamer Çalışır / Graham Treynor

8. AKENERJİ ELEKTRİK ENERJİSİ İTHALAT İHRACAT TOPTAN TİC. A.Ş.: Serhan Gençör/Orkun Eyilik

9. SANKO ENERJİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.: Hüseyin Yusuf Ziya Erdem / Ferudun İtergen

YEDEK ÜYELER:

1. GALATA WIND ENERJİ A.Ş.: Burak Kuyan / Ali Gürpınar

2. OYAK STEAG ENERJİ TİCARETİ VE HİZMETLERİ A.Ş.:

Süleyman Girgin / Sedef Tuyan

3. HİDİV ELEKTRİK ENERJİSİ TOPTAN SATIŞ A.Ş.: Enis Amasyalı / Levent Özcan Caner

4. EREN ELEKTRİK ENERJİSİ TOPTAN SATIŞ A.Ş.: İlker Gökdere

5. CK ENERJİ ORTAKLIĞI TOPTAN ELEKTRİK SATIŞ A.Ş.: Ali Erman Ayaç / Ahmet Kemal Arslan

6. EKSİM ELEKTRİK ENERJİSİ İHR. İTH. ve TOP. SAT.A.Ş.: Mahmut Ekrem Yıldırım / Birol Henden

7. İŞ ENERJİ YATIRIMLARI A.Ş.: Kayahan Karadağ / Emre Okuyan

Sanayi ortamının geliştirilmesine yaklaşık 82,2 milyar lira harcanacak

Üretim ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, yüksek katma değerli üretimin artırılması, rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir yapı oluşturulması için 2024 bütçesinden yaklaşık 82,2 milyar lira ödenek kullanılacak.

2024 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nden derlenen bilgiye göre, imalat sanayisinin gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) içindeki payı, imalat sanayi ihracatı, orta-yüksek teknolojlili ürünlerin bunun içindeki payı, uluslararası doğrudan yatırım

girişi gibi alanlarda program hedefleri belirlendi.

Sanayinin geliştirilmesi, üretim ve yatırımların desteklenmesi kapsamında hedeflere ulaşılması için bütçeden 82 milyar 181 milyon lira kaynak ayrıldı. İmalat

sanayisinin GSYH içindeki payının gelecek yıl yüzde 21,1 ve ihracatının da 252,3 milyar dolar olması bekleniyor.

Orta-yüksek teknolojlili ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payının 2024'te yüzde 38 ve yüksek teknolojlili

ürünlerin payının da yüzde 3,9 seviyesinde gerçekleşmesi hedefleniyor. Bu dönemde, Türkiye'ye 17,9 milyar dolar uluslararası doğrudan yatırım girişinin olması öngörüldü.

Sınai mülkiyet bilincini toplumun bütün

kesimlerinde artırarak, bu hakların korunması ve ticarileştirilmesine hizmet ederek teknolojik ilerlemeye ve yenilik faaliyetlerinin artırılmasına katkı sağlamak amacıyla da bütçeden yaklaşık 512 milyon lira ödenek ayrıldı.

2024'te yerli patent başvurularında Türkiye'nin dünya sıralamasında 10'uncu basamakta yer alması hedefleniyor. Türkiye kaynaklı uluslararası patent başvuru sayısı bazında ülkenin dünyadaki yerinin üst sıralara çıkmasının yenilikçilik kapasitesinin artışına katkı sağlayacağı öngörüldü.

SOCAR Türkiye'nin Sabancı Üniversitesi Yönetici Geliştirme Birimi (EDU) iş birliği ile hayata geçirdiği SOCAR Energy School sertifika programının ikincisi başlıyor. Enerji alanında uzmanlaşmak isteyen katılımcıların başvurabileceği program 25 Kasım'da başlayacak.

Türkiye'nin en büyük doğrudan dış yatırımcısı ve entegre endüstri grubu SOCAR Türkiye'nin, Sabancı Üniversitesi Yönetici Geliştirme Birimi (EDU)

SOCAR Energy School'da ikinci dönem başlıyor

iş birliğiyle ilkini 2022 yılında düzenlediği

SOCAR Energy School sertifika programının ikincisi başlıyor. SOCAR Energy School sertifika programı, küresel ve bölgesel enerji konularını irdelerken, Hazar Havzası ile Türkiye ve Azerbaycan'ın enerji

politikalarını derinlemesine inceleyip, bu

konularda uzmanlaşmak isteyen kamu ve özel sektör yöneticilerini, akademisyenleri, uluslararası düzeyde politika yapımcıları ve enerji uzmanlarını bir araya getirmeyi amaçlıyor.

Bu yıl da ücretsiz olarak sunulacak SOCAR Energy School

sertifika programına 60 katılımcı kabul edilecek. Kayıt için Socar Energy School'un web adreslerinden başvuru yapılabilecek.

Öğrenci kabulünün ardından eğitimler 25 Kasım'da başlayacak ve 27 Ocak 2024 tarihinde bitecek. Enerji alanında dünyaca ünlü uzmanların, ulusal ve uluslararası

üniversitelerden öğretim üyelerinin vereceği eğitimler ağırlıklı olarak çevrimiçi platformda yürütülecek. Açılış ve kapanış dersleri, planlanan saha gezisi ve sosyal programlar, SOCAR Türkiye'nin Aliğa'daki üretim tesislerinde ve İstanbul ofisinde yüz yüze gerçekleştirilecek.

Hatti Teknik

Analiz ve Otomasyon Hizmetleri
San. ve Tic. Ltd. Şti.

TURN-KEY ANALYTICAL SOLUTIONS

APPLICATION SUPPORT, MAINTENANCE AND REPAIR SERVICES
QUALITY COMMITMENT
SOLUTION INTEGRATOR

Hatti Teknik

Bayar Cad. Gulbahar Sok.
Perdemsac Plaza No:17 D:22
34742 Kozyalagi, Istanbul, Türkiye
Tel: +90 216 380 26 80
sales@hattiteknik.com

View brochure

Lütfi Elvan, Kalyon Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği'ne atandı

Kalyon Holding'in Yönetim Kurulu Başkan Vekilliğini, kamuda ve ekonomi yönetiminde önemli görevlerde bulunan Lütfi Elvan üstlendi. 2019 yılından bu yana Holding bünyesinde bulunan Mustafa Koçar da CEO'luk görevine atandı.

Lütfi Elvan'ın uzun yıllara dayalı yönetsel tecrübe ve birikimlerinden en üst düzeyde faydalanmayı hedefleyen Kalyon Holding; 2019 yılından bu yana Strateji ve Finansal İlişkiler

Grup Başkanı görevini başarıyla yürüten Mustafa Koçar'ın da CEO'luk görevine atanmasıyla birlikte, geçtiğimiz yıl hız verdiği kurumsallaşma yönündeki adımlarına yenilerini eklemiş oldu.

'HOLDİNG'İN BUGÜNE KADAR ÜLKEMİZE SUNDUĞU DEĞERİ ARTIRMASINA KATKI SUNMAYI AMAÇLIYORUM'

Kalyon Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Lütfi Elvan

Kalyon Holding Yönetim Kurulu bünyesinde üstlendiği görev ile ilgili açıklamada bulunan Lütfi Elvan; "Yaklaşık 37 yıl kamuda milletimize hizmet etmek bizlere nasip oldu. Uzmanlık görevimden başlayarak bulduğum her görev ve makamda devletimizin ve ülkemizin kalkınması için, ilke ve değerlerimizden taviz

vermeden görevimizi layıkıyla yerine getirmeye çalıştık. Edindiğimiz tecrübeyi bu sefer özel sektörde, ilkelerimize sadık kalarak, yine ülkemizin gelişmesine katkı sunmak için kullanacağız. Enerjiden inşaata, ulaşımdan altyapıya kadar pek çok sektörde sürdürdüğü faaliyetleri ile Türkiye'nin kalkınma ve büyümesine önemli katkılarda

bulunan Kalyon Holding'in Yönetim Kurulu Başkan Vekilliğini yürütecek olmaktan memnuniyet duyuyorum. Gerek eğitim hayatım gerek kamudaki çalışmalarım süresince edindiğim bilgi ve deneyimi özel sektöre taşıyarak; Holding'in bugüne kadar ülkemize sunduğu değeri daha da artırmaya katkı sunmayı amaçlıyorum" dedi.

'TÜRKİYE İÇİN ÜRETMEYE, YATIRIM YAPMAYA, İSTİHDAMA KATKI SUNMAYA DEVAM EDİYORUZ'

Kalyon Holding CEO'su Mustafa Koçar

Kalyon Holding'in CEO'luk görevine atanan Mustafa Koçar da Kalyon ailesine katıldığı 2019 yılından bugüne kadar Holding'i faaliyet gösterdiği her alanda daha da yukarıya taşıyacak stratejileri oluşturmak ve yürütmek için çalıştığını dile getirerek; "Holdingimiz, Türkiye için üretmeye, yatırım yapmaya, istihdama katkı sunmaya devam ediyor. Artık önümüze, ülkemize sağladığımız değeri küresel

boyutta açılımlar ile büyütme, güçlendirme hedefi koyduğumuz bir noktadayız. Sadece ülkemiz sınırlarında değil, uluslararası alanda da başarılarıyla adından söz ettiren Kalyon Holding'in CEO'luk görevine atanmak, benim için büyük bir gurur vesilesi olduğu kadar çok da büyük bir sorumluluk" şeklinde konuştu.

'KALYON HOLDİNG'İN KURUMSAL STRATEJİLERİNE ÇOK DEĞERLİ BİR VİZYON KATAÇAĞINA İNANIYORUM'

Kalyon Holding Yönetim Kurulu Başkanı Cemal Kalyoncu ise konu ile ilgili şunları söyledi; "Devlet Planlama Teşkilatı'ndaki kariyerinin ardından Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Başbakan Yardımcılığı, Kalkınma Bakanlığı, TBMM Bütçe ve Planlama Komisyonu

Başkanlığı ve son olarak da Hazine ve Maliye Bakanlığı görevlerinde bulunmuş böylesine kıymetli ve başarılı bir ismin ailemize katılmasından dolayı son derece memnunum. Sayın Lütfi Elvan'ın, kendisini bugünlere taşıyan güçlü çalışma prensiplerinin rehberliğinde, Kalyon Holding'in ulusal ve uluslararası çapta belirlediği

kurumsal stratejilerine çok değerli bir vizyon katacağına yürekten inanıyorum. Diğer yandan; son dört yıldır Strateji ve Finansal İlişkiler Grup Başkanı olarak kurumumuzda çok başarılı işlere imza atan Sayın Mustafa Koçar'ın da yeni görevini tebrik ediyor; muvaffakiyetinin devamını diliyorum."

Kalyon Holding'den sahipsiz hayvanlara destek

Kalyon Holding'ten yapılan açıklamaya göre, insana, topluma, doğaya ve tüm canlılara değer katacak projelere imza atan Kalyon Holding, sahipsiz hayvanların daha iyi koşullarda yaşaması için hayata geçirdiği faaliyetlerini sürdürüyor.

Kimsesiz hayvanların kontrollü üremeleri ve kaliteli yaşam sürmeleri için 2022 yılında "Kısırlaştırılma Yaşatalım" projesini başlatan Kalyon Holding, bu yıl da sokakta yaşayan hayvanları unutmadı. Tüm çalışanları ve iştirakleri ile sokak hayvanlarına sahip çıkarak gönüllülerle, sivil toplum örgütleriyle ve yerel yönetimlerle iş birliği yapan Kalyon Holding, beslemeden, barınmaya, kısırlaştırmadan, sahiplendirmeye kadar sürecin her alanında çalışmalarına

devam ediyor.

Türkiye'nin dört bir yanında var olan sokak hayvanlarının sağlıklı ve iyi yaşam hakkı için çalışan Kalyon Holding'in daha önce kurulmasına öncülük ettiği, Dilovası'nda bulunan Kuzey Marmara Otoyolu (KMO) Hayvan Bakımevi ve Rehabilitasyon Merkezi de 4 Ekim Hayvanları Koruma Günü'nde, anaokulu ve ilkököl öğrencilerinin katılımıyla gerçekleşen etkinlikle birlikte tam kapsamlı hizmet vermeye başladı.

Ankara'da ise Kalyon PV tarafından Adile Abla Engelli Hayvan Barınağı'na konteyner temin edilerek; barınağın enerji ihtiyacını karşılamak üzere güneş panelleri kurulumu yapıldı.

Holding çalışanlarından

Kalyon Holding, "Onlar Bize Emanet" diyerek, Dünya Hayvanları Koruma Günü'nde de sahipsiz hayvanları yalnız bırakmadı.

oluşan KalyonBiz gönüllüleri, 4 Ekim Hayvanları Koruma Günü vesilesiyle "Onlar Bize Emanet" söylemiyle kimsesiz hayvanlarla bir etkinliğe imza attı. Etkinlik kapsamında; Kalyon Holding çalışanları, evlerindeki ikinci el satışına uygun kıyafetten kitaba her türlü eşya ile mama bağışlarını, Göktürk Hayvan Sevenler Derneği Barınma Alanı'na teslim etti. Dernek tarafından Pati Dolap mağazasında ikinci el satışı yapılmaya başlanan eşyalardan elde edilecek gelir, buradaki hayvanların yaşam kalitesine katkı sunmak üzere değerlendirilecek. Kalyon Holding çalışanları ayrıca,

Üsküdar Belediyesi Geçici Hayvan Rehabilitasyon Merkezi'ni de ziyaret ederek hem hayvanlarla bir gün geçirdi hem de merkeze mama ve kulübe bağışında bulundu.

1205 SAHİPSİZ SOKAK HAYVANI KISIRLAŞTIRILDI VE AŞILANDI

Toplumsal sorumluluk bilinci ve vicdani bağlılıkla, toplumda farkındalık oluşturmayı sürdüren Kalyon Holding, kontrolsüz çoğalan ve kötü koşullarda yaşam mücadelesi veren kimsesiz hayvanların

daha sağlıklı ve mutlu bir hayat sürmeleri amacıyla geçen yıl "Kısırlaştırılma Yaşatalım" projesini hayata geçirmişti.

Bu kapsamda; İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Ankara, Hatay, Konya, Manisa, Antep, Erzurum, Kars, Ardahan, Siirt, Diyarbakır'da 1205 sahipsiz sokak hayvanının kısırlaştırılması ve kuduz aşısı olması sağlandı. Aynı zamanda Gaziantep, Manisa ve İstanbul'da 2.5 ton mama desteği verilirken, STK'lar da oluşturulan farkındalık sayesinde yerel yönetimlerle iş birlikleri yapmaya başladı.

Enerjinin 100 yılı

Türkiye, doğal gaz ve petrol keşifleri, yenilenebilir enerji santralleri, araştırma gemileri, doğal gaz depolama tesisleri ve uluslararası boru hatlarıyla Cumhuriyet'in 100. yılında enerjide merkez olma hedefine emin adımlarla ilerliyor.

Türkiye Cumhuriyeti 29 Ekim 2023 tarihi itibarıyla 100. yaşını kutluyor. Bu onur ve azim dolu 100 yıl içinde enerjide de çok önemli yol katedildi. Doğal gaz ve petrol keşiflerinden, yenilenebilir enerji projelerindeki gelişmelere, enerji filosa katılan devasa sismik araştırma ve derin deniz sondaj gemilerinden, uluslararası enerji anlaşmalarına kadar çok önemli adımlar atıldı. Dünyada enerji alanında kendine önemli bir yer edinen Türkiye, elektrikli araçlar konusunda da yerli üretimi TOGG ile dünyaya kendini bir kez daha kanıtladı. Böylelikle enerjide merkez ülke olmak amaçlanırken yenilikler ve teknoloji de en yakından takip edildi. Günümüzde gerçekleştirilen bu atılımların geçmişte nasıl ve ne zaman başladığını Gas&Power ve Enerji Petrol Gaz gazeteleri sizler için derledi. Ayrıca sektörün değerli dernek ve sendikaları da Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılına ilişkin düşüncelerini gazetelerimizle paylaştı.

CUMHURİYETİN 100 YILLIK YERLİ VE MİLLİ ENERJİ POLİTİKASI

Cumhuriyetin ilk yılında 33 MW olan elektrik kurulu gücü 100 yıllık süreçte Ekim 2023 itibarıyla 105 bin MW'a yükseldi. Türkiye'de ilk hidroelektrik santrali olan Tarsus HES 60 KWh kapasite ile 1902 yılında devreye alınırken 1929 yılında ise Işıklar HES üretime geçti. İlk kömür yakıtlı termik santral 1914'te İstanbul'da işletmeye

alınırken 1948'te Çatalağzı Termik Santrali devreye alındı. 1970 yılında Türkiye Elektrik Kurumu'nun (TEK) kurulması ve 1993'te TEK'in Türkiye Elektrik Anonim Şirketi (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım Şirketi (TEDAŞ) olarak ikiye ayrılması ve TEAŞ ve TEDAŞ'ın tüzel kişiliklerine kavuşması elektrik sektörünün gelişmesine katkı sağladı. 2001 yılında ise Elektrik Üretim A.Ş (EÜAŞ) ve Türkiye Elektrik İletim A.Ş (TEİAŞ) ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kuruldu.

İlk olarak elektrik piyasalarının düzenlenmesi amacıyla kurulan EPDK, 2003 yılında TEİAŞ'a iletim lisansı verdi. 2004 yılında ise Türkiye elektrikte 21 dağıtım bölgesine ayrılarak dağıtım faaliyetleri yeniden yapılandırılarak özelleştirildi. EPDK'ya daha sonra kanunlarla doğal gaz, petrol ve LPG piyasalarının da düzenlenmesi görevi verildi.

Gelişmiş ülkelerin enerji borsaları ile rekabet edebilecek yetkinlikte, uluslararası standartlarda hizmet veren etkin, şeffaf ve güvenilir bir enerji piyasası oluşturmak amacıyla kamu-özel sektör işbirliği olarak 2015 yılında Enerji Piyasası İşletme A.Ş (EPIAŞ) kuruldu. EPIAŞ, piyasa işletim lisansı kapsamındaki organize toptan elektrik piyasalarından Gün Öncesi Piyasası, Gün İçi Piyasası, Vadeli Elektrik Piyasası ile Spot Doğal Gaz Piyasası, Vadeli Doğal Gaz Piyasası ve Organize YEK-G Piyasasını işletiyor.

Enerji temin güvenliğini korumak amacıyla kaynak

çeşitliliğine önem veren ve bu çeşitliliğe Nükleer üretim gücünü de eklemek isteyen Türkiye, 12 Mayıs 2010'da Rusya ile Türkiye'de Akkuyu sahasında bir nükleer güç santralinin inşası ve işletilmesi konusunda iş birliği anlaşması imzaladı. 2013 yılında Akkuyu NGS inşaat çalışmaları başlarken 2018 yılında birinci güç ünitesi inşaat lisansı alındı ve ünitenin temelleri için ilk beton döküldü. 2023 yılına kadar kademe kademe inşaatın devam ettiği Akkuyu NGS'de 2023 yılında ise taze nükleer yakıt teslimatı yapıldı ve Akkuyu NGS ilk kez nükleer tesis statüsüne kavuştu.

100 yıllık maden politikasında da önemli atılımlar gerçekleştiren Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk maden yatırımı olan Keçiborlu Kükürt İşletmesi 1934 yılında Isparta'da kuruldu. 1935'te ise Maden Tetkik Arama ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün direktifiyle Etibank kuruldu. 1939'da kurulan Elazığ Ergani Bakır İşletmesi ve Elazığ Guleman Krom İşletmesi ile bakır ve krom madenlerinde önemli adımlar atıldı. 1957 yılında ise ülke genelinde ısınma ve sanayinin kömür talebini karşılamak amacıyla kurulan Türkiye Kömür İşletmeleri (TKİ), kurulduğu tarihten 90'lı yıllara kadar taşkömürü ve asfaltit dahil kömür üretimi, kurduğu müesseseler ile bölge kalkınmalarına verdiği destek ve Türkiye'nin mekanize madencilik geçişinde günümüze kadar önemli rol oynadı. 1983'te kurulan Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) ile kömür

YENİLENEBİLİR ENERJİDE AVRUPA'DA 5. SIRAYA YÜKSELDİK

Türkiye bir yandan hidrokarbon aramalarına devam ederken bir yandan da yenilenebilir enerji çeşitliliğini artırmaya devam ediyor. Temiz enerji sektöründe yapılan atılımlar, YEKA, YEKDEM gibi mekanizmalarla Türkiye, yenilenebilir enerji kurulu gücünde Avrupa'da 5'inci dünyada ise 12'nci sıraya yükseldi.

Türkiye'de ilk jeotermal enerji tesisi 1974 yılında Denizli'de kurulurken, ilk rüzgar enerji santrali İzmir'de 1998 yılında ve ilk güneş enerjisi santrali İstanbul'da 2011 yılında kuruldu.

Ekim ayı itibarıyla kurulu kapasite rüzgarda 11 bin MW'ı geçerken güneşte 10 bin

899 MW, biyokütle ve atık ısı enerjisinde 2 bin 438 MW ve jeotermal enerjide bin 691 MW'a yükseldi.

Türkiye, enerji ihtiyacının karşılanması amacıyla gerçekleştirdiği atılım hamlelerine yerli ve yenilenebilir enerji projelerini de dahil etti. Yenilenebilir enerjide güneşte 10 bin 479, hidroelektrikte 752, biyokütlede 384, rüzgarda 363, atık ısıda 95 ve jeotermal enerjide 63 santralden elektrik üretimi yapılıyor. Doğal gazda 343 santralde, ithal kömür, linyit, asfaltit ve taş kömüründe ise 68 santralde elektrik üretiliyor. Son verilere göre toplam santral sayısı ise ekim ayı itibarıyla 12 binin üzerine çıktı.

madencilikinde atılan adımları sıklaştıran Türkiye, 2004 yılında Eti Holding'i yeniden yapılandırılarak Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün kurulmasıyla

madencilik faaliyetlerini genişletti. Böylece 2023 yılında ilk bor karbür tesisinin Bandırma'da açılmasıyla Türkiye bu alanda artık işlenmiş madde ihraç etmeye başladı.

DOĞAL GAZDA HEDEF HUB OLMAK

2022 yılı ulusal doğal gaz tüketim miktarı 53 milyar 521 milyon sm³ olarak gerçekleşen Türkiye'nin 2023 yılı itibarıyla 81 iline doğal gaz arzı sağlandı.

Doğal gazda önemli kilometre taşlarından birisi Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın (TPAO) 1954 yılında kamu adına hidrokarbon arama, sondaj, üretim, rafineri ve pazarlama faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurulması oldu. Diğer bir önemli mesele ise 1970 yılında TPAO tarafından Hamitabat'ta keşfedilen doğal gaz rezervi oldu. 1974'te BOTAS'ın kurulması ve 1986 yılında doğal gazın ticareti ve taşımacılığı faaliyetlerine başlaması sektörü ileriye taşıdı. Bundan sonraki süreçte ise TPAO ve BOTAS hem yurtdışı projelerde hem de doğal gazın ülke geneline yayılması için birçok çalışma gerçekleştirdi.

2013 YILINDA İLK SİSMİK ARAMA FAALİYETLERİNE BAŞLANDI

TPAO, Karadeniz'deki ilk keşfini 2004 yılında Ayazlı - 1 kuyusunda yaparken, BOTAS ise 2007 yılında ilk doğal gaz ihracatını Yunanistan'a yaptı. Yine 2007 yılında Türkiye'nin ilk doğal gaz depolama tesisi olan Silivri Doğal Gaz Depolama tesisi kuruldu. 2012 yılına gelindiğinde Barbaros Hayrettin Sismik Araştırma Gemisi TPAO envanterine katıldı ve 2013 yılında ilk sismik arama faaliyetlerine başlandı. Yine 2017 yılında iki önemli gelişme yaşandı. Bunlardan biri ilk derin deniz sondaj gemisi Fatih'in envantere katılması ve Tuz Gölü Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisinin kurulması oldu.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) envanterine 2017'de katılan ve Türkiye'nin ilk milli sondaj gemisi olan Fatih, 20 Temmuz 2020'de Karadeniz'deki ilk sondajını yaptı. Zonguldak açıklarındaki Tuna-1 lokasyonunda bir ay süren çalışma sonrası 21 Ağustos'ta ilk "müjde" geldi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Fatih Sondaj Gemisi'nin Tuna-1 kuyusunda 320 milyar metreküp doğal gaz rezervi keşfettiğini açıkladı.

Söz konusu keşifle, denizlerde yürütülecek arama ve üretim faaliyetleri açısından yeni bir dönemin kapısı aralandı. 17 Ekim'de ilave 85 milyar metreküp keşifle, Tuna-1 bölgesindeki toplam doğal gaz miktarı 405 milyar metreküpe yükseldi.

Arama faaliyetlerine Amasra-1'de devam eden

Fatih, 4 Haziran 2021'de Amasra-1 kuyusunda 135 milyar metreküplük yeni bir doğal gaz keşfi daha yaptı. Söz konusu keşifle birlikte ülkede doğal gaz rezervi 540 milyar metreküpe çıktı.

Uluslararası bir değerlendirme şirketine yaptırılan üç boyutlu modellemeyle Sakarya sahasındaki rezerv büyüklüğü 652 milyar metreküp olarak revize edildi. Aralık 2022'nin sonuna doğru Sakarya Gaz Sahası'nda bulunan Çaycuma-1 kuyusunda 58 milyar metreküplük yeni bir rezerv keşfedilerek toplam rezerv 710 milyar metreküpe yükseldi.

İlk fazda günlük 10 milyon metreküp üretime başlayacak Karadeniz gazıyla yıllık 3,6 milyar metreküp gaz üretilmesi hedefleniyor. Karadeniz gazında ikinci fazda ise günlük 40, üçüncü fazda ise günlük 60 milyon metreküplük gaz üretim kapasitesine ulaşılması planlanıyor.

20 NİSAN'DA FİLYOS LİMANI'NDA DÜZENLENEN TÖRENLE KARADENİZ GAZI DEVREYE ALINDI

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın katılımıyla 20 Nisan'da Zonguldak'taki Filyos Limanı'nda düzenlenen törenle Karadeniz gazı devreye alındı. Böylece Karadeniz'deki doğal gaz sahasından ilk sevkiyat yapıldı. Sakarya Gaz Sahası'nda şu an günlük üretim 4 milyon metreküpe ulaştı.

Türkiye denizlerde Fatih, Yavuz, Kanuni ve Abdülhamid Han gemileriyle sondaj, Barbaros Hayrettin Paşa ve MTA Oruç Reis gemileriyle ise sismik arama faaliyetleri yürütüyor.

2007'de Yunanistan'la yapılan doğal gaz ihracat anlaşmasından sonra Ocak 2023'te BOTAS, Bulgaristan ile 13 yıllık anlaşma imzaladı. Anlaşmaya göre Türkiye Bulgaristan'a yıllık 1,5 milyar metreküp gaz göndermeyi hedefliyor. 2023 Ağustos ayında ise ilk kez sınırı olmayan bir ülkeyle gaz anlaşması imzalayan Türkiye, Macaristan'a 275 milyon metreküp gaz ihracatı öngörürken, Romanya ile yaptığı anlaşma kapsamında ise ülkeye günlük 4 milyon metreküpe kadar doğal gaz ihraç edecek. Anlaşma kapsamında sevkiyatın 31 Mart 2025 yılında sona ermesi planlandı. Son olarak gaz ihracatı konusunda Moldova ile anlaşma imzalayan Türkiye bu ülkeye de günlük 2 milyon metreküp doğal gaz ihraç edecek.

BORU HATLARI

Türkiye Rusya, Azerbaycan ve İran'dan boru hatlarıyla gaz tedarik ediyor. Rusya'dan TürkAkım boru hattı aracılığıyla yıllık 31,5 milyar metreküp, Mavi Akım boru hattı üzerinden 16 milyar metreküp gaz alma kapasitesine sahip bulunuyor.

Öte yandan Azerbaycan'dan gelen Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı'nın (TANAP) yıllık kapasitesi 16 milyar metreküp, İran-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı'nın yıllık kapasitesi ise 10 milyar metreküp seviyesinde bulunuyor.

FSRU TESİSLERİ VE LNG TERMİNALLERİ

Türkiye'nin doğal gaz arz güvenliğini güvenceye almak için sadece karada değil denizlerde de çeşitli tesisleri bulunuyor. Doğal gaz alt yapısının önemli bileşeni durumundaki Yüzer LNG Depolama ve Yeniden Gazlaştırma Üniteleri (FSRU) ile sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) terminaleri boru hatlarına bağlı kalmadan farklı kaynak ve ülkelerden doğal gaz tedarik edilmesini sağlıyor.

Türkiye sahip olduğu üç FSRU ve iki LNG işleme tesisiyle bu alanda dünyanın sayılı ülkeleri arasında yer alıyor. Boru Hatları ile Petrol Taşıma AŞ (BOTAS) tarafından 1989'da yapımına başlanılan Marmara Ereğlisi LNG Terminali 1994'te işletmeye alındı. Egegaz LNG Terminali ise İzmir'in Aliağa ilçesinde 2001'de kuruldu ve 2006'da devreye alındı.

İzmir'deki Etki Liman FSRU 2016 yılında, Hatay Dörtöylü'de bulunan Ertuğrul Gazi FSRU 2021'de, Ege Denizi'nin kuzeydoğusunda yer alan Saros FSRU ise bu yıl faaliyete başladı.

Öte yandan Türkiye'nin ilk doğal gaz depolama tesisi Silivri Doğal Gaz Depolama Tesisinin 2007'de, Tuz Gölü Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisinin ise 2017'de hizmete girdi.

GÜNLÜK GAZ VERME KAPASİTESİ 276 MİLYON METREKÜP

Etki Liman FSRU, Ertuğrul Gazi FSRU ve Saros FSRU şebekeye günlük 28'er milyon

metreküp doğal gaz verme kapasitesine sahip. Marmara LNG Terminali günlük 37 milyon metreküp, Egegaz LNG Terminali ise günlük 40 milyon metreküp doğal gaz verebiliyor.

Silivri Doğal Gaz Depolama Tesisinden günlük 75 milyon metreküp, Tuz Gölü Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisinden de günlük 40 milyon metreküp şebekeye gaz basılabiliyor.

Böylece, Türkiye'deki LNG, FSRU ve depolama tesislerinden sisteme verilebilen günlük doğal gaz kapasitesi yaklaşık 276 milyon metreküpe ulaşıyor.

PETROLDE HEDEF GÜNLÜK 100 BİN VARİL ÜRETİM

Cumhuriyetten önce bazı petrol arama denemeleri olsa da petrol piyasası Cumhuriyetin ilanından sonra canlandı. 1930 yılında Türkiye'nin ilk rafinerisi Boğaziçi Tasfiyehanesi kuruldu. 1954 yılında Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) kuruldu ve 1956'da Garzan 17 kuyusunda ilk sondajı vuruldu. TPAO'nun ilk büyük petrol keşfi başarısına 1958 yılında Germik Sahası'nda ulaştı. Germik Sahası'nın keşfi üzerine ilk bölge müdürlüğü de Batman'da 1959 yılında kuruldu. O dönemde Siirt Valiliği'ne bağlı olan İluh Köyü, kurulan bölge müdürlüğü sayesinde bugün Batman şehrine dönüştü. 1960 yılında ise üretilen ham petrolün işlenerek petrol türevlerine dönüştürülmesi maksadı ile Amerikalı Caltex firması ile ortaklaşa kurulan İstanbul Petrol Rafinerisi A.Ş. (İPRAŞ) devreye alındı. 1961 yılında ilk LPG dolum tesisi faaliyete geçerken, TPAO 1965'te PETKİM, 1966 yılında İPRAGAZ ve 1967 yılında ise Aliağa Rafinerisi'ni kurdu. Böylelikle 1968 yılında toplam petrol üretiminde 1 milyon varil sınırı aşıldı.

Tarihler 1971 yılını gösterdiğinde Adıyaman'da petrol rezervi bulundu ve 1972'de Adıyaman Sarıl Petrol Boru Hattı kuruldu. 1974 yılında ise Türkiye Cumhuriyeti garantör ülke olduğu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde akaryakıt dağıtım ve ikmalinin doğru işlemesi için Kıbrıs Türk Petrolleri'ni kurdu. 1975'te Kerkük Yumurtalık

Petrol Boru Hattı kurulurken yine aynı yıl toplam petrol üretim miktarında 100 milyon varil aşıldı. 1983 yılında Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. kuruldu. Daha sonra ise İPRAŞ ve 3 rafineri TÜPRAŞ çatısı altında toplandı. 1990 yılında gelindiğinde TÜPRAŞ, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına devredildi ve 1991 yılında TÜPRAŞ'ın yüzde 2,5 hissesinin ilk halka arzı gerçekleşti. 2001 yılında EPDK'nın kurulmasıyla petrol piyasasında önemli bir değişim süreci başladı. TPAO, 2002 yılına gelindiğinde ise petrol arz güvenliği adına Bakü Tiflis Ceyhan (BTC) Petrol Boru Hattı projesinde yer aldı.

2001 yılında EPDK'nın kurulması ve 2003 yılında Petrol Piyasası Kanununun yürürlüğe girmesi ile akaryakıt sektörü önemli bir değişimden geçti. Piyasada şeffaf, adil ve güçlü bir yapı oluşturmak isteyen EPDK, 2004 yılında ilk kez petrol piyasası bayilik ve taşıma lisanslarını verirken, 2005 yılında ise petrol piyasası dağıtıcı, depolama ve madeni yağ lisanslarını verdi. EPDK ayrıca 2006 yılında LPG piyasası dağıtıcı, depolama, taşıma lisansı ile otogaz bayilik lisanslarını ilk kez verdi.

Tarihler 2020'yi gösterdiğinde ise ilk ankonvansiyonel petrol üretimi Gözalan 1 kuyusunda gerçekleştirildi. 2022 yılında ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Gabar'da günlük 100 bin varil üretime sahip petrol bulunduğu müjdesini verdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cizre'ye 20 kilometre mesafede bulunan petrol rezervinin yüksek kaliteye sahip olduğunu söyledi.

TÜRKİYE'NİN ELEKTRİKLİ İLK MİLLİ ARACI ÜRETİME BAŞLADI

Türkiye ilk yerli otomobil üretimi denemesi 1691 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel tarafından çeşitli şirketlerde çalışan 24 mühendisin bir araya getirilmesiyle başladı fakat çeşitli nedenlerle seri üretime geçilemedi. 2017 yılında otomobil üretecek 5 şirketin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanmasıyla Türkiye yeniden yerli ve milli otomobil üretme konusunda çalışmalarına başladı. 21 Mayıs 2020'de fabrikanın yapımına başlandı ve Ağustos 2020'de kurulan şirketin TOGG markasıyla üretim yapması kararlaştırıldı. 1 milyon 200 bin metrekare üzerine kurulu olan fabrika 29 Ekim 2022 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla açıldı ve ilk araç Anadolu Kırmızı rengi ile banttan indi. Mart 2023'te ön siparişleri alınan TOGG Nisan 2023'ten itibaren teslim edilmeye başlandı.

Tecrübe,
yenilik,
güven dolu
bir enerji!

Bütün enerjimizle sizin için varız...

ENERCO ENERJİ

2009'dan bu yana yıllık 2,5 milyar m³ doğal gaz ithalat hacmi ile müşterilerine güvenli ve ekonomik tedarik olanakları sunmaktadır.

Tecrübeli ve uzman kadrosu ile sunduğu hizmetleri sayesinde, güvenilir bir çözüm ortağı olmayı başaran

ENERCO ENERJİ'nin

sektörel bilgi birikimi, ticari çözüm alternatifleri ve operasyonel mükemmelliğiyle siz de tanışın...

ISO 9001:2008

www.enercoenerji.com

facebook.com/EnercoEnerji

twitter.com/Enerco_Enerji

ENERCO
ENERJİ

Türkiye'nin Enerji Yolculuğu

Cumhuriyet'in 100. yılını kutlayan Türkiye; ortaya koyduğu birçok hedef ve projesiyle enerji alanında önemli adımlar atmaya devam ediyor. Ülkemiz, kararlılık ve azimle büyük başarı hikayeleri yazmaya devam ediyor.

- 1848 •Hazine-i Hassa adına taşkömürü işletmeciliği başladı (TTK ambleminde bu tarih yer alır).
- 1888 •Türkiye'de ilk elektrikli otomobil II. Abdülhamit tarafından sipariş edildi.
- 1902 •İlk hidroelektrik santralimiz Tarsus HES işleme alındı.
- 1914 •İstanbul'da ilk kömür yakıtlı termik santral kuruldu
- 1923 •29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyet ilan edildi.
- 1930 •Türkiye'nin ilk rafinerisi Boğaziçi Tasfiyehanesi kuruldu.
- 1934 •Türkiye'nin ilk maden yatırımı Keçiözümlü Kükürt İşletmesi kuruldu.
- 1935 •Maden Tetkik Arama Enstitüsü kuruldu.
- Etibank kuruldu.
- 1939 •Elazığ-Ergani'de Bakır İşletmesi ve Elazığ-Guleman Krom İşletmesi kuruldu.
- 1954 •Türk Petrol Ortaklığı kuruldu.
- 1956 •TPAO'nun ilk sondajı (Garzan-17 kuyusu) yapıldı.
- 1957 •Türkiye Kömür İşletmeleri kuruldu.
- 1958 •TPAO'nun ilk keşfi (Germik-1) yapıldı.
- 1961 •Türkiye'nin ilk resmi LPG dolun tesisi faaliyete geçti.
- 1965 •TPAO, PETKİM'i kurdu.

- 1966 •TPAO, İpragaz'ı kurdu.
- 1967 •TPAO, Aliağa Rafinerisini kurdu.
- 1968 •Toplam petrol üretiminde 1 milyon varil aşıldı.
- Enerji Petrol Gaz Gazetesi yayın hayatına başladı.
- 1970 TPAO ilk deniz sondajını yaptı. (Payas -1)
- TPAO tarafından ilk kez doğal gaz rezervi bulundu (Hamitabat) Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) kuruldu.
- 1972 •Adıyaman-Sarıl petrol boru hattı kuruldu.
- 1974 •BOTAŞ kuruldu.
- Denizli'de ilk jeotermal enerji tesisi kuruldu.
- 1975 •Kerkük-Yumurtalık Petrol Boru Hattı kuruldu.
- Toplam petrol üretim miktarında 100 milyon varil aşıldı.
- 1982 •Türkiye Atom Enerjisi Kurumu kuruldu.
- 1983 •TÜPRAŞ kuruldu.
- Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü (TTK) kuruldu.
- 1985 •Kırklareli'nde ilk doğal gaz kombine çevrim santrali kuruldu
- 1986 •BOTAŞ doğal gazın ticareti ve taşımacılığı faaliyetlerine başladı
- TPAO'nun ilk deniz keşfi gerçekleşti.
- 1987 •Fiili olarak doğal gaz ithalatı gerçekleştirildi.
- 1988 •Turkish Petroleum International Company (TPIC) kuruldu.

- Cezayir ile LNG anlaşması imzalandı
- 1993 •TEK, Türkiye Elektrik İletim A.Ş (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş (TEDAŞ) olarak ikiye ayrıldı.
- 1994 •TEAŞ ve TEDAŞ tüzel kişiliklerine kavuştu.
- Marmara Ereğlisi LNG terminali kuruldu.
- TPAO, yurtdışında ilk hidrokarbon üretim şirketini kurdu.
- 1995 •Nijerya ile 22 yıllık LNG anlaşması imzalandı.
- 1996 •Türkiye'de ilk resmi otagaz istasyonu İPRAGAZ tarafından açıldı.
- İran ile doğal gaz alım anlaşması imzalandı
- 1997 •Petroleum İstanbul ilk kez düzenlendi.
- TPAO denizdeki ilk üretimini gerçekleştirdi.
- Rusya ile 25 yıllık gaz alım anlaşması imzalandı.
- 1998 •İzmir'de ilk rüzgar enerjisi santrali kuruldu.
- TPAO, Kuzey Marmara Depolama Tesisini kurdu.
- Etibank yeniden yapılandırılarak Eti Holding kuruldu.
- 2001 •Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kuruldu.
- EÜAŞ kuruldu.
- TEİAŞ kuruldu.
- TETAŞ kuruldu.
- Azerbaycan ile 15 yıllık gaz alım anlaşması imzalandı.
- 2002 •TPAO, Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Boru Hattı Projesi'nde yer aldı.

- 2003 •EPDK, TEİAŞ'a iletim lisansı verdi.
- Türkiye'nin ilk özelleştirilen doğal gaz dağıtım şirketi Adapazarı Dağıtım A.Ş. (AGDAŞ) oldu.
- 2004 •Gas&Power Gazetesi yayın hayatına başladı.
- TPAO'nun Karadeniz'deki ilk keşfi (Ayazlı-1) gerçekleşti.
- Türkiye elektrikte 21 dağıtım bölgesine ayrıldı.
- Eti Holding yeniden yapılandırılarak Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü kuruldu.
- EPDK, ilk kez petrol piyasası bayilik, ve taşıma lisansı verdi
- 2007 •BOTAŞ tarafından Yunanistan'a ilk doğal gaz ihracatı başladı
- Türkiye'nin ilk doğal gaz depolama tesisi Silivri'de kuruldu.
- 2010 •İstanbul Sarıcahan'de ilk elektrikli araç şarj istasyonu kuruldu.
- Türkiye'nin ilk nükleer güç santrali Akkuyu için Rusya ile anlaşma imzalandı.
- Türkiye Enerji Zirvesi ilk kez Ankara'da düzenlendi.
- Green Power Gazetesi yayın hayatına başladı.
- 2011 •İlk güneş enerjisi santrali İstanbul'da kuruldu.
- 2012 •Barbaros Hayrettin Paşa Sismik Araştırma Gemisi TPAO envanterine katıldı.
- 2013 •YEKDEM Yönetmeliği Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.
- Akkuyu NGS inşaat sahasında çalışmalar başladı.
- 2015 •EPIAŞ kuruldu.

- 2016 •Enerji Ticareti ve Tedariği Zirvesi (ISTRAGE) ilk kez düzenlendi. Türkiye Paris İklim Anlaşması'nı imzaladı.
- 2017 •İlk YEKA projeleri başladı.
- İlk derin deniz sondaj gemisi Fatih envantere katıldı.
- Tuz Gölü Yer Altı Doğal Gaz Depolama Tesisleri kuruldu.
- 2018 •Akkuyu Nükleer Güç Santralinde birinci güç ünitesinin temellerine "ilk beton" döküldü.
- Türkiye'nin Otomobili Girişim Grubu Sanayi ve Ticaret A.Ş. kuruldu.
- İlk derin deniz sondajı, Fatih tarafından Akdeniz'de Alanya-1 Kuyusu'nda yapıldı.
- Derin deniz sondaj gemisi Yavuz envantere katıldı.
- Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü kuruldu.
- 2020 •Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) kuruldu.
- Derin deniz sondaj gemisi Kanuni envantere katıldı.

- 2021 •İlk derin deniz keşfi Karadeniz Tuna-1 kuyusunda Fatih Sondaj Gemisi ile gerçekleştirildi.
- Karadeniz'de Amasra-1 kuyusu ile Kuzey Sakarya Sahası keşfi gerçekleştirildi.
- Türkalı-2 kuyusunda ilk gaz akış testi gerçekleştirildi.
- 2022 •TOGG Gemlik Fabrikası açıldı.
- Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK) kuruldu.
- Derin deniz sondaj gemisi Abdülhamid Han envantere katıldı,
- Oruç Reis sismik araştırma gemisi envantere katıldı.
- Şırnak Gabar Dağı'nda Şehit Esmâ Çevik-1 kuyusunda petrol keşfi gerçekleştirildi.
- Türkiye'nin ilk yüzer depolama ve gazlaştırma ünitesi (FSRU) gemisi Ertuğrul Gazi envantere katıldı.
- 2023 •Karapınar GES açıldı.
- Türkiye'nin ilk bor karbür tesisi açıldı.
- Karadeniz Doğal Gazı Devreye Alma töreni Filyos'ta gerçekleştirildi.
- Türkiye'nin en büyük ve en kaliteli petrol rezervi Şırnak Gabar Dağı Şehit Aybük'e Yalçın-1 sahasında keşfedildi.
- İğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı'nın temeli atıldı.

#HerYerdeDoğalGaz

NATURELGAZ CNG & LNG

Naturelgaz, Türkiye'nin her noktasını temiz ve verimli enerji doğal gazla buluşturuyor.

musterihizmetleri@naturelgaz.com
naturelgaz.com

444 9 264
CNG

NATURELGAZ

makale Barış Sanlı

Yüzüncü yılında Türkiye enerji tarihinden bazı notlar

EMO Üyesi

Petrol boru hatları, enerji piyasaları, nükleer, rüzgar, güneş sanırım bunları herkes yeteri kadar bilmektedir. Fakat bunların birçoğu henüz tarih olmamıştır. Tarih kaostur, bu yüzden verdiği dersler önemlidir. Türkiye enerji tarihi bence detaylı olarak son dönemde karışımıza çıkıyor, umuyorum daha da ileri gittikçe bu tarihle ilgili daha çok şey öğreneceğiz. Kaotik bir fraktal gibi detaylarda daha renkli bir tarih göreceğimiz gelecek bizi bekliyor.

“Tarih kaostur”¹. Verinin içeriğe bağlı olması gibi de tarih anlatana ve baktığı döneme göre farklılık gösterebilir. Bu yazıda objektif bir bakış iddiasında olmam imkânsız, en başta tarihçi olmadığımın bir “okuyucu” olarak ne okuduğumu ve kendimce ne anladığımı yazabilirim. Maden, petrol tarihi inanılmaz geniş olduğundan o kısımda belli anekdotlara değineceğim. Yazıda, son dönemin ayrı bir yazı konusu olması gerektiğini düşündüğüm için, değinmeyeceğim.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğunda Osmanlı'nın başaramadığı bir modernizasyonu daha kısa sürede başarmaya çalışıyordu. Bu süreç oldukça sancılı oldu. Örneğin elektriğe verilen önem için kurumların kurulmasının 1935'lere kadar sarktığını gördüğünüzde, savaştan çıkmış bir ülkenin önceliklerine (sanayileşme) de saygı duyulmasını kendinize hatırlatmanız gerekiyor. Türkiye enerji tarihinin önemli bir kısmı elektrik tarihi değildir.

Okuduğum birçok alanda, bence bugünkü anlatılar ve geçmişte ne olduğu arasında büyük bir tartışma var. Bu tartışmalar bu yazının konusu değil. Ama gizem oluşturmak yerine bir örnek vereyim. Kayseri kökenli, petrolde adı “Bay Yüzde 5” olarak bilinen Kalusto Gulbenkian'ın Jonathan Conlin tarafından yazılan “Mr Five Per Cent” biyografisinde ilginç bir sayfa var. Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırları çizilirken petrol ne kadar önemliydi sorusuna belki bir cevap olabilir.

Girizgâh olması açısından, Osmanlı'daki tüm petrol arama

imtiyazlarının 1912'de kurulan Türk Petrolleri Şirketine (TPC) verildiği iddiası (burada da tartışmalı hususlar var) ve bu şirketin yabancı şirketlerin kontrolünde olması daha da ayrı bir konudur. Daniel Yergin'in Petrol kitabında detaylı bilgiler bulunabilir. Aşağıdaki kısımdaki şirket, bu TPC şirkettir²:

“Şirketin Musul'daki petrol haklarını doğrulaması önemliydi. Bu nedenle TPC için, Musul'un petrol sahalarının herhangi bir Türk-İrak sınırında Irak tarafında olması çok önemliydi. 1923 Lozan Konferansı'nda anlaşmaya varılamadıkten sonra sınır sorunu Milletler Cemiyeti'ne havale edildi. Birlik, bir soruşturma komisyonuna liderlik etmesi için Macaristan'ın eski başbakanı Kont Pál Teleki'yi atadı. Haziran 1925'te Gulbenkian, Teleki'nin haritalarında Musul petrol sahalarının sınırın sağında (Irak tarafında) kalmasının sağlanmasını önerdi. Teleki'nin haritacısı, eski Osmanlı haritacısı, Zatik Khanzadian adında bir Ermeniydi. Khanzadian, Gulbenkian'ın TPC'deki rolünü biliyordu ve Gulbenkian'a ortak bir okul arkadaşı olan Aram Djehirdjian [ağzından anlatıyor] aracılığıyla yaklaşmıştı:

Khanzadian, ortamın tüm dolandırıcılarını ve köşelerini biliyor ve [komisyonun] diğer üyeleri haritacı olmadığı için, haritayı topografik konularla ilgili belirli talimatlara göre şekillendirmesi ona kalıyordu; Anladığım kadarı ile bunu istediği gibi çevirebileceğini ve bu yüzden Khanzadian, her şeyi [gizli] tutmak için konumuma ve ismime güvenerek benimle kişisel ve gizli temasa girmek istiyor. Şirketimizin Irak tarafında kalmak istediği noktaların hangileri olduğunu bilmek istiyordu.

Uluslararası sınırlar sadece 2.000 £ (100.000 £) karşılığında sabitlenebilecekken neden sözleşmeler, protokoller ve anlaşmalarla uğraşsınız ki? Diğerleri başlangıç çizgisine gidebilir. Gulbenkian doğruca bitişe gitti.”

Dolayısıyla kuruluşunda, Türkiye Cumhuriyeti için en önemli enerji konusunun petrol olduğunu söylemek yanlış olmaz. Hatta bu önemin 1970'lerin sonuna kadar devam ettiğini bilmek de şaşırtıcı olmaz.

Elektrik konusunda ise, Tarsus'taki ilk santral konusu zaten fazlaca konuşulmaktadır. Fakat bu dönem Cumhuriyet'ten önceki bir dönemdir.

Burada da son araştırmaların ortaya koyduğu kadarı ile 1901'de Balıkesir Balya'da kömürden elektrik üretimi ve şehrin aydınlatılması Tarsus'tan önce olmuşa benziyor³. Aslında elektrik kullanımı olarak Yıldız Sarayı muhtemelen hepsinden de önce olabilir.

Taş kömürü konusunda, Özal'ın Cumhurbaşkanı olunca ilk gezisini Zonguldak'a yapması, bu konuda danışmanlar çağırıp raporlar hazırlatması pek de tartışılmayan ama bence önemli konulardan biridir.

Enerji tarihindeki tartışmalı noktalar burada da bitmiyor. Gazete arşivlerindeki çalışmalarda Cumhuriyetin ilk büyük projesi Keban Barajı'nın yapımına ilk dönem karşı çıkanlar arasında su ile ilgili kurum çalışanları, EMO (Elektrik Mühendisleri Odası) gibi kurumları da bulmak mümkündür. Daha da tartışmalı konu ise 1960'da kurulan DPT'nin, öncüsünün 1940'ların sonunda İran'da kurulan petrol gelirleri ile kalkınma denemesi olan, Planlama Organizasyonu olup olmadığıdır⁴. Bir başka okumaya göre ise belki Mısır'daki Asvan Barajı'nın yapımı başlamasaydı, Keban Barajı'nın yapımı daha da gecikebilirdi. Çünkü ilk büyük projede, uzmanların-bence duygusallaşan- itirazları, bir başka ülkede yapılan büyük proje örnek de gösterilerek nispeten aşılmıştır.

Kısacası “Tarih kaostur”.

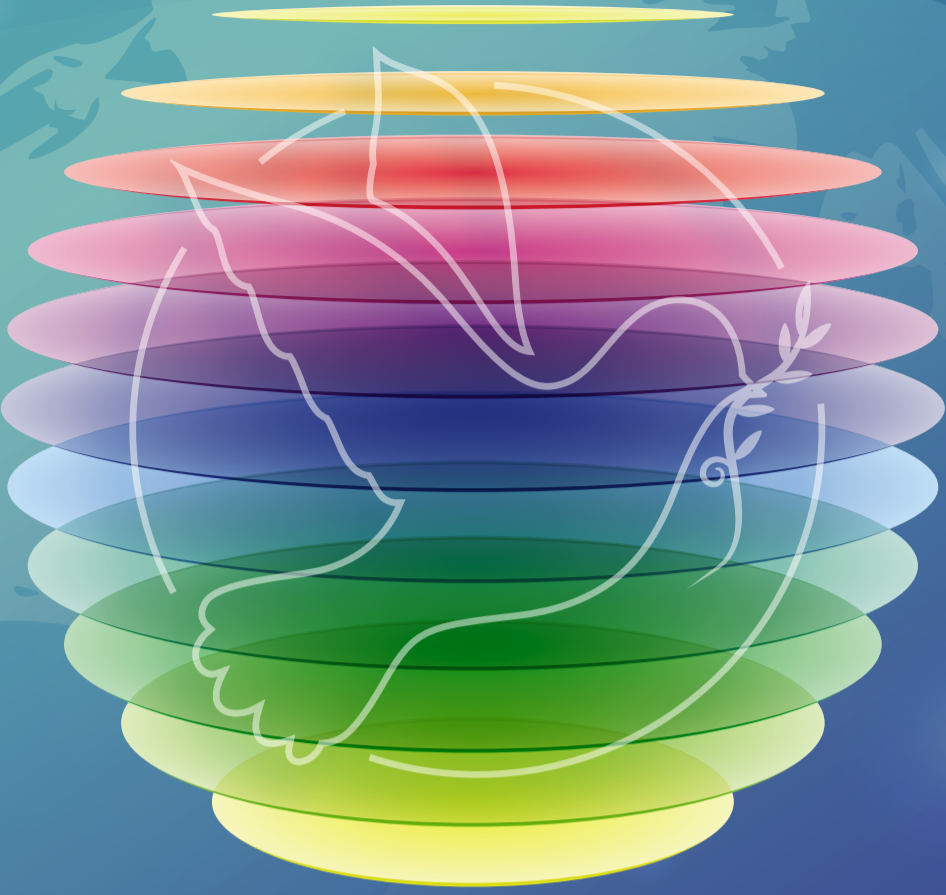
TÜİK'in yayınladığı “100 Yıllık Göstergeleri” yayınında birincil enerjide tüketim değil yerli üretim yer almaktadır. 1968 yılı Türkiye'de petrol üretiminin taş kömürü üretimini geçtiği ilk noktadır. Linyitin taş kömürünü geçtiği ilk yıl da 1976'dır. Aynı yıl linyitin de petrol üretimini geçtiği noktadır. Bu yıllarda taş kömürü üretimindeki tıkanma, linyitin öneminin artması ve artan petrol tüketimi gibi çok daha büyük hikayeleri barındırmaktadır. 1988'de hidrolik üretiminin taş kömürünü geçtiği yıldır. 2021 ise rüzgar, güneş ve jeotermal ısının üretimde linyiti yakaladığı yıl olarak görülmektedir. Dolayısıyla her bir kaynağın ağzından tarih farklı şekillenmiştir.

Bu kaosta (Errol Morris'in anlatımı ile tarihin kaos olmasında) tarihsel bir düzen de göze çarpmaktadır.

1. Devletin enerji hizmetlerine

» Devamı Sayfa 22'de

13.TÜRKİYE ENERJİ ZİRVESİ

Türkiye enerji piyasasının, kamu ve özel sektör birlikteliği ile gerçekleştirilen en büyük organizasyonu

“BARIŞ İÇİN ENERJİ”

27-29 KASIM 2023
JW MARRIOTT HOTEL ANKARA

bakışında Osmanlı'dan bu yana değişmeyen bir bakış vardır. Alaattin Tok'un tezinde de yer alan "provisional state"⁵ yani işçeci bir devlet bakışıdır. Yani "vatandaşa bol bol ucuz ucuz" hizmet sağlamaya çalışan bir devlet anlayışıdır. Ben buna "imkânsız devlet" anlayışı adını veriyorum. Nitekim, enerji sistemi ve tüketimimiz çok hızlı arttığı ve büyük olduğundan, çok hızlı dönen bir dışıya sadece parmak uzatmaya çalışırken ile tüm vücudu kaptırmak örneği aklıma geliyor. 1970'ler bu hikayedir.

2. Enerji politikalarında en göze çarpan ve değişmeyen konu dile getirilmese de "İstanbul ve civarının enerji güvenliği"dir. Çünkü ülkenin geri kalanı son 15 yıla kadar enerji tüketiminde o kadar etkili değildir.

3. Enerji sisteminde talebe yetişemeyen bir insan gücü eksikliği vardır. İlk dönemde kömür tarihinde bu durum çok nettir, mekanizasyona geçişin de oldukça geç olduğu söylenebilir. Enerji kaynaklarının emekten mekanizasyona geçişi çok gecikmiştir. Bu konuda işçi başı üretim rakamları dünya kıyaslaması bunu göstermektedir. Hatta bu geçişin gecikmesi ile, geçmişteki yanlışların "tarihsel gelenek" olarak yapışmasına sebep olduğu söylenebilir. Örneğin taş kömürü üretiminde OECD ve hatta Çin gibi ülkeler de kazma kürekle üretim yapan herhangi bir kömür üretimi kalmamış, neredeyse robotize yöntemlere geçilmek üzeredir. Bu maliyet düşüşleri rekabetçilik olarak göz önüne alınabilir.

4. "Cumhuriyet Büyük Projelerdir (Grandeur)" düşünce okuluna taraftarsanız, enerji tarihi büyük projeler etrafında şekillenmiştir ve şekillenecektir. Cumhuriyetin ilk büyük enerji projesi Keban'dır. Çünkü ülkenin yetişmiş uzmanları için psikolojik bir harbe dönüşmüştür, her büyük proje gibi. İkincisi ise modernizasyonun ülkenin kılcalıklarına temas ettiği tüm Türkiye'nin elektrifikasyonunun 1980'lerin başında tamamlanmasıdır. Üçüncüsünün nükleer santral olması muhtemeldir. Fakat Keban dahil büyük projeler hem de uzmanlar tarafından en çok direniş gösterilen projeler olmuştur. Hatta yapılsın diyen 5-10 kişiyken yapılmasını diyen uzman sayısı belki 100'lerle gösterilebilir. Bu da tarihteki dönüştürücü insanların önemini göstermektedir.

5. Enerji tartışmaları basitleştirirsek iki eksende dönmektedir: Katı ideolojik ve mühendislik. İlk dönemlerde bunu göremiyoruz, aslında bir mühendislik heyecanı ile başlayan enerji tarihinde 60'ların bir kısmında ve 70'lerdeki siyasallaşma büyük krizler ile neticelenmiş ve tekrar daha hareketli, pragmatist ve teknik bir dönemle sonuçlanmıştır diyebiliriz.

6. Doğalgazda, özel sektör eliyle neredeyse Anadolu'nun tamamına modern bir hizmetin götürülmesi ve gördürülmesi, TEK'in kurulmasına göre daha çok Cumhuriyetin ilk yıllarındaki mantığa benzemektedir. Burada yerli sermaye gelişimi ve eliyle büyük bir altyapı projesinin tamamlanması bence

yeteri kadar tartışılmayan bir konudur. Özel sektör eliyle büyük altyapı ve kalkınma projesi olarak görülebilir.

7. Nesilsel etkiler olabilir: Bunu iddia etmekte zorlanacağım ama 20-25 yıllık döngüler olabilir. Sistem yeni insanlarla yeni dönemler başlatmakta, bir süre sonra bu yeni insanlar ve kurumlar müesses nizama dönüşmekte ve emek verdikleri sistemin değişmesine en çok karşı çıkanlar arasında gelmektedir. Sistem de dönüştürme maliyetini yüksek bulmakta, bunun üzerine bir kez daha başa dönerek sistem yenilemeye gitmektedir.

8. Dün de bugün de değişmeyen ana trend elektrifikasyonun artışıdır. Yani modernleşmenin göstergesi elektriğin nihai tüketimdeki artışıdır. Bu konu Cumhuriyet'in çok başındaki dönemlerinde bence yeteri kadar ilgi bulamamıştır. Çünkü petrol, sanayi hammaddeleri çok daha önemlidir. Fakat 1935'de EİE'nin (Elektrik İşleri Etüt İdaresi) kurulması hatta EİE'nin 1953'teki DSİ'den (Devlet Su İşleri) yıllar önce kurulması konunun önemini ortaya koymaktadır.

9. Özel sektör-devlet: Tarihsel olarak devletin öne çıktığı dönemler büyük projeler, elektrifikasyon ve yerli sermaye eksikliği gibi konular iken, belirli bir dönem hariç özel sermaye "düşman" olarak görülmemiştir. Özellikle ilk dönemde vurgu "yerli sermaye"dir. Cumhuriyetin kurucu noktalarına bakarsak, önemli olan yerli sermaye ile veya sermaye payı yüksek yapılarla bu işin yapılmasıdır. 1970'lerdeki tartışmalarda ben sert bir dönüş görüyorum.

Türkiye enerji tarihi her ne kadar öyle görünse de bir elektrik tarihi değildir. Ama elektrik modernleşmenin en önemli göstergesi olduğu için elektrik piyasa, gelişim ve erişimini anlatmak daha çok ilgi çekiyor. Elektrik modern enerjinin hikayesi olarak görülüyor. Fakat 1990'da bile elektriğin nihai tüketimdeki oranı yüzde 10 seviyesindedir. Aynı yıl, petrolün payı yüzde 47'dir. İnsanların hala önemli bir kısmı ticari olmayan enerji kaynakları (tezek, odun) yaktığı için sınıflandırma olarak tüketimin yüzde 20'si de yenilenebilir.

Elektrifikasyonun oranı son dönemde yüzde 21-23 bandına erişmiştir. Uluslararası Enerji Ajansı'nın net sıfır senaryolarını baz alırsak, yüzde 50 elektrifikasyonu hedef olarak görebiliriz. Yani sistemin geçmişte de değişmeyen yönü daha fazla elektrifikasyondur, bugün de yarın da bu eğilimi görmeye devam edeceğiz.

Eğer kişisel bir sınıflandırma yapmam gerekirse, ilk dönemi petrol ve kömür, sonraki dönemi elektrik ve sonraki dönemi doğalgaz, yenilenebilir olarak sınıflandırmaya çalışabiliriz.

• 1923'ten 1980'lere kadar kömür ve petrol ana tüketim kalemleri olarak görülmektedir. Bu sırada ana tüketim kalemleri içerisinde görülen yenilenebilirin payı ticari olmayan tüketimdir.

• 1980'lerle birlikte doğalgazın arttığı (çünkü tarihsel kayıtlarda 1950'lerde Tekirdağ civarındaki gaz konuşmaları var, bu sebeple doğalgaz da kendi için 2-3 döneme ayrılabilir) bir yapı beraberinde verimlilik, kojenerasyon, ısıtmada doğalgazın kullanımı gibi Türkiye'deki hidroelektrik santrallerden sonra ikinci "temiz enerji kaynaklarına" geçiş serüveni olarak değerlendirilebilir. Nitekim Türkiye'ye doğalgazın gelişindeki sebeplerden biri de hava kirliliğidir. Fakat hidroelektrikler özünde "yerli kaynaklara" geçiş serüveninin ana aktörlerindedir.

• 1960-1992 dönemini ilk dönem elektrifikasyon ve büyük hidrolik projeler dönemi olarak tanımlayabiliriz. Bence Atatürk Barajı bu dönemin sonuydu. Bu dönemden sonra talep artışını karşılayabilmek için son çare olarak özel sektöre tekrar geri dönülen bir tartışmalar dönemi olarak görebiliriz. Ben ikinci özel sektör dönemini EPDK değil, Yap İşlet Devret dönemi ile biraz daha erkenden başlatma taraftarıyım. Cumhuriyetin ilk dönemi de bir özel sektör dönemidir. Fakat adı "yerli sermaye" dönemiymi.

• 1990 sonrası dönem ise elektrikte bence isteyerek değil ama son çare olarak özel sektör dönemidir. Çünkü özel sektör açılımını yapan kesim ve önemli aktörlerin devletçi kişiler olduğu düşünüldüğünde, durumun tekrar pragmatist bir noktaya geri geldiği görülebilir.

Elektrikte bu özel dönemin nasıl şekillendiği pek bilinmediğinden, dönemin önemli aktörlerinden Rahmetli Müsteşar Sami Demirel'in anlatımıyla sonraki nesillere not bırakmak faydalı olacaktır. Artan talep artışını, yatırımlar karşılamakta yetersiz kalınca ve devlet bu yatırımlara garanti vermek de istemeyince, bir yöntem olarak önce dağıtım özelleştirmeleri ile başlanması planlanıyor. İstenen üretim yatırımı, fakat devlet buna garanti vermek istemiyor. Özel sektör önce müşteri portföyü oluştursun, bir dağıtım şirketi olsun, o müşteri portföyünün artan ihtiyaçlarını göstererek de elektrik üretimi yatırımı yapsın ve bankalara da tüketim garantisini gösterebilsin ana amaçtır.

Bir diğer nokta ise yap işlet devletin sonra yap işlete evrilmesidir. Önce sadece kamu yapar denirken, bir süre sonra "biz bu santralleri niye devralıyoruz, özel sektör işletmeye devam etsin" diye, aslında 2002 sonrası dönemin ilk sinyalleri bu Yap İşlet modeli ile verilmiştir.

Belki son olarak enerji krizlerinin Cumhuriyet'in enerji politikalarını nasıl şekillendirdiği konusu da önemlidir. Bu sene 50'nci yılı olan 1973 petrol krizi, 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı ve Keban'ın devreye girmesini birlikte düşünmek, daha sonra ise 1979 krizinin topyekün dönüştürücü etkisini anlamak önemlidir. 2024 Cumhuriyetin ilk büyük projesi Keban'ın da 50'nci yılı olacaktır.

İlk petrol krizinde, devletin ithal ettiği petrole daha fazla para bulmak için daha fazla mal satmaya çalıştığı ve

Barış Sanlı

diğer taraftan da talebin arttığı yıllar olarak görülebilir⁶. Fakat bu yıllarda Türkiye'nin yüzünü batıya dönmesi ve batı pazarına mal satması tek yol olarak düşünülürken, arka arkaya gelen ve artan ithalat problemleri Turgut Özal döneminde Türkiye'yi Batı harici coğrafyalara daha fazla önem vermek zorunda bırakmıştır. İki petrol krizi Türkiye küresel ticaretinde önemli bir değişiklik yapmıştır. Bunlardan bir tanesi de doğal gaz ilişkileridir.

Son kısımda kişisel bir not olarak 2000 öncesi en dönüştürücü tarihi figür olarak Turgut Özal'ı gördüğümü söylemek isterim. Birçok kişi Özal'ı DPT'ci olarak bilse de Özal Elektrik İşleri Etüt İdaresi kökenlidir. Yine tartışmalı olacak ama, DPT'nin fazla ideolojik bir çizgiye gitmesi sonucu, Özal ve ekibi DPT içinde bir yer açarak ve genç uzmanlar ile tekrar bir hamle yapıyorlar. Orijinal DPT ekibine dokunmuyorlar. Bence Özal'ın "Elektrifikasyon Plânı ve Türkiye'de Elektrik Enerjisinin İstikbali Hakkında Düşünceler" makalesi bu tarihin en vizyoner dokümanlarından biridir. Kısaca doğudaki kaynakları ya batıya getirmeliyiz ya da orada ağır sanayi kurmalıyız seçeneklerine değiniyor. Aslında Türkiye'nin modernleşmesindeki en önemli süreçlerden birinin kökeni bir elektrik kurumudur demek abartı olmaz.

Petrol boru hatları, enerji piyasaları, nükleer, rüzgar, güneş sanırım bunları herkes yeteri kadar bilmektedir. Fakat bunların birçoğu henüz tarih olmamıştır. Tarih kaostur, bu yüzden verdiği dersler önemlidir. Türkiye enerji tarihi bence detaylı olarak son dönemde karşımıza çıkıyor, umuyorum daha da ileri gittikçe bu tarihle ilgili daha çok şey öğreneceğiz. Kaotik bir fraktal gibi detaylarda daha renkli bir tarih göreceğimiz gelecek bizi bekliyor.

KAYNAKÇA:

1. Errol Morris'in bir belgeselindeki söz
2. Jonathan Conlin, Mr Five Per Cent, The Many Lives of Calouste Gulbenkian, The World's Richest Man
3. Atatürk döneminde madencilik (1923-1938), Doktora Tezi, Hilal Öz, Ankara 2018
4. <https://www.cambridge.org/us/universitypress/subjects/history/middle-east-history/petroleum-and-progress-iran-oil-development-and-cold-war?format=HB>
5. Odundan Kömüre: Osmanlı Anadolu ve Balkanlarının enerji ekonomisi (1750-1914) – Alaaddin Tok, Boğaziçi Üniversitesi
6. Turkey in the Middle East, Oil, Islam and Politics, Alon Liel

GAZBİR Başkanı
Yaşar Arslan

'Türkiye, Avrupa'da en çok doğal gaz abonesi olan üçüncü ülke'

100 yıllık Cumhuriyet tarihinde Şubat 1923 İzmir İktisat Kongresi ile başlayan enerji yolculuğu bugün sektörümüz tarafından yapılan yatırımlarla hız kesmeden devam etmektedir. İktisat kongresinde ana gündem maddesi enerji olmamasına rağmen ekonomik özgürlüğün adımlarından bir tanesinin hem vatandaşın hem de sanayinin enerji ihtiyacının yerli kaynaklardan sağlanmasının devlet politikası haline getirilmesinin önemine vurgu yapılmıştır.

Cumhuriyet'in muasır medeniyetler seviyesine çıkma noktasında başlıca enerji politikalarından bir tanesi olan "elektriksiz köy kalmasin" sözü ile yola çıkılarak Cumhuriyetin ilk yıllarında (1925) Başkent Ankara'ya elektrik gelir. İstanbul'da ise Ankara'ya kıyasla yaklaşık 10 yıl önce şehrin birçok noktasında elektrik kullanılıyordu. Yaklaşık 100 yıl sonra bugün 50 milyon elektrik tüketicisi Türkiye'nin tüm yerleşim yerlerinde elektrik kullanıyor. İletim ve dağıtım şebekesi uzunluğu 1 milyon 475 bin km'yi aşmış durumdadır. Kurulu gücümüz ise 106 bin MW civarındadır.

Türkiye'nin doğal gaz ile tanışması ise 1970'lerde Trakya'da az miktarda doğal gazın keşfi ve kullanılmasıyla başlıyor. Hemen sonrasında, Türkiye enerji piyasasında önemli görevler üstlenen BOTAŞ ve TPAO kurulmuştur. 1985'te sadece enerji üretiminde kullanılan doğal gaz ve 1988'de Başkent Ankara'da konutlarda kullanılmaya başlanıyor. Cumhuriyetin ilk yıllarında elektrik ile geç tanışan Ankara, Türkiye'de konutlarda doğal gazı ilk kullanan şehir olmuştur. Türkiye'nin doğal gaz ithalatı ve buna bağlı olarak tüketim 1986'dan itibaren artmış, 1984'teki Türkiye-Sovyetler Birliği doğal gaz anlaşması, enerji sektörünün geleceğini şekillendiren önemli bir adım olmuştur.

2001 yılına kadar kamu iştiraklerinin yatırımları ile yoluna devam eden doğal gaz dağıtım sektörü 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle Türkiye doğal gaz piyasasında özel sektör yatırımları ağırlık kazanmıştır. Bugün

itibarıyla 81 ilde 800'e yakın yerleşim yerine 100 milyar Türk Lirası tutarında yatırım yapılmıştır.

Türkiye, 200 bin km'ye yakın doğal gaz dağıtım şebekesi uzunluğuyla Avrupa'nın en uzun ilk 5 şebekesi arasında bulunmakta olup, hem güvenlik hem teknik kayıp konusunda başta Avrupa olmak üzere tüm dünyaya örnek teşkil etmektedir. Cumhuriyetimizin 100. yılında 70,5 milyon nüfusun kapısının önünde doğal gaz bulunmaktadır. Yıllık ortalama 50 milyar m³'ü geçen doğal gaz tüketimi ve 20 milyonu aşkın doğal gaz abonesi ile Türkiye, Avrupa'da en çok doğal gaz abonesi olan 3. ülke konumundadır. Planlanan yeni yatırımlar ile Türkiye'nin orta vadede 27 milyon aboneyi geçerek Avrupa'da en fazla doğal gaz abonesine sahip ülke konumuna gelmesi beklenmektedir.

Geçmişten bugüne Türkiye'nin yerli kaynaklar ile enerji talebini karşılama hedefleri doğrultusunda Akdeniz ve Karadeniz'de doğal gaz arama faaliyetleri hızlanarak devam etmiştir. 21 Ağustos 2020'de ilk kez açılan ve daha sonra yeni kuyuların keşfedilmesiyle 710 milyar metreküp yerli doğal gaz rezervi barındıran Sakarya Doğal Gaz Sahası'ndan 2023 Mart ayında yerli doğal gaz ilk kez tüketicilere ulaştırılmıştır. Doğal gaz sektöründe arama-üretim açısından Cumhuriyet tarihinin en büyük keşfi olan Sakarya Doğal Gaz sahasında, önümüzdeki dönemde üretim kapasitesinin plato değere ulaşması ile Türkiye doğal gaz talebinin yaklaşık yüzde 25'inin bölgeden sağlanması hedeflenmektedir.

Önümüzdeki yıllarda enerji sektöründe geçmiş 100 yıldaki ivmeyle yatırımların global piyasalarla uyumlu olarak yenilenebilir kaynakların sisteme daha çok entegre edilmesi, hidrojen gibi alternatif kaynakların kullanımının artırılması gibi seçenekler ağırlık kazanacaktır. Ülkemize, geçtiğimiz 100 yılda olduğu gibi nice başarı dolu 100 yıllar dileğiyle.

Enerji Ticareti Derneği (ETD) Başkanı
Bilal Tuğrul Kaya

'Cumhuriyet'imizin 100. yılında kurulu güç olarak 105 bin MW'ı aştık'

Ülkemizde 20. Yüzyılın başlarında başlayan elektrik üretimi, giderek artan talebin karşılanabilmesi ve elektrik hizmetinin yaygınlaştırılabilmesi amacıyla kurumsal yapıda merkezi bir yönetim ihtiyacını doğurmuştur. Bu doğrultuda elektrik üretim, iletim ve dağıtım faaliyetlerini yürütmek amacıyla 1970 yılında TEK (Türkiye Elektrik Kurumu) kurulmuştur. 1994 yılında elektrik sektöründe atılan ilk serbestleşme adımları ile özel sektörün elektrik sektöründe faaliyet gösterebilmesinin önü açılmıştır. 2001 yılı; 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun yürürlüğe girmesi, EPDK'nın kuruluşu, kamu nezdinde yürütülen üretim, iletim ve ticaret faaliyetlerinin ayrıştırılması gibi geliştirilmelerle, en önemli yıllardan biri olmuştur. Özellikle EPDK'nın kuruluşu ile birlikte sektörün gelişiminde ciddi bir ivme yakalanmış, yürürlüğe giren yeni mevzuatlarla birlikte organize elektrik piyasalarının kurulması çalışmalarına başlanmıştır. 2013 yılında 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun kabulü ve akabinde 2015 yılında EPİAŞ'ın kurulması ile birlikte, bugünkü enerji piyasalarının temelleri atılmıştır.

'MODERN ENERJİ PİYASALARINA BENZER BİR PİYASA OLUŞTURULDU'

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu 1923 yılında 32 MW olan ülkemiz kurulu gücüne karşılık olarak 41 GWh gerçekleşen elektrik tüketimimiz, Cumhuriyet'imizin 100. Yılında kurulu güç olarak 105 bin MW'ı aşmış, elektrik tüketimi olarak da 330 TWh seviyesine ulaşmıştır. Bununla birlikte hem ülkemizin arz portföyünün çeşitlendirilerek daha etkin yönetimi, hem de arz güvenliğinin temini açısından kritik önem taşıyan sınır ötesi ticaret imkanları da sağlanmış bulunmaktadır.

Tüm bu özet bilgiler ışığında ortaya çıkan sonuç şudur ki, Cumhuriyetimizin 100. yılında, daha ileriye taşınması gereken fakat modern enerji piyasalarına benzer bir piyasa altyapısı

oluşturulmuştur. Enerji ticareti için spot ve vadeli, fiziksel ve finansal, organize ve tezgah üstü tüm piyasa ortamları ülkemizde kurulmuş durumdadır. Bununla birlikte yeşil sertifika piyasası da yenilenebilir enerji yatırımlarının piyasa bazlı olarak desteklenebileceği bir mecra olarak işlemektedir.

'EN ÖNEMLİ SINAVIMIZ İYİ İŞLEYEN BİR SERBEST PİYASA YAPISINA ULAŞMAK OLACAK'

Ancak yapısal olarak kurgunun tamamlanmış olması, işlevsel olarak öngörülebilir, güvenilir, yüksek hacimli ve derinlikli bir serbest piyasa işleyişinin sağlandığı anlamına maalesef gelmemektedir. Önümüzdeki yüzyılın en önemli sınavı, kurgusal anlamda ilk yüzyılda sağlanan dönüşümün işlevsel anlamda da sağlanabilmesi ve iyi işleyen bir serbest piyasa yapısına ulaşılabilmesi olacaktır. Yine Cumhuriyet'in ikinci yüzyılında takip edeceğimiz bir diğer önemli gündem ise tüm dünyanın odağında olan enerji dönüşümü olacaktır. Enerji talebinin yenilenebilir kaynaklardan sağlanabiliyor hale gelmesi, bu kaynaklardan üretilen elektriğin piyasaya entegrasyonu, teknolojik gelişmelerin (dijitalleşme, depolama ve hidrojen teknolojileri) ilerlemesi dönüşümün ana unsurları olacak gibi görünmektedir. Bununla birlikte tüketicilerin üretim ile arz tarafına katılımı yoluyla piyasada rol ve etkinliklerinin artması gibi konular dönüşüm yolculuğunda etkin rol oynayacaktır.

Enerji sektöründe bugüne kadar kat ettiğimiz yolun ve geleceğe umutla bakıyor olmamızın gururuyla Cumhuriyet'in yüzüncü yılını kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kuruluştan bugüne kadar enerjinin de dahil olduğu dönüşüm yolculuğumuzda emeği geçen herkesi rahmet, saygı ve minnetle anıyoruz.

Petroturk TV

ABONE OL

Enerji piyasalarına dair en güncel video içerik ve haberler Petroturk TV Youtube kanalımızda!

www.petroturk.com

PETROTURK

ENERJİ PİYASASI 7/24 CANLI YAYINDA

ENERJİNİN HABER MERKEZİ

 Petroturk TV
  Petroturk.com
  petroturkcom
  petroturkcom

PETFORM Genel Sekreteri Murat Kalay

'Cumhuriyetimizin 100. yılında yeni arama faaliyetlerimizin önu açıldı'

Cumhuriyet döneminde petrol konusunda ilk yasal düzenleme 1926 yılında Romanya Petrol Kanunu esas alınarak çıkarılan 792 Sayılı Petrol Kanunu ile yapılmıştır. 792 sayılı yasa büyük ölçüde devletçi bir anlayışın ürünü olmuş, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde petrol arama ve üretme yetkisini tümüyle hükümete bırakarak, bu alanda özel sektör ve yabancı sermayeye hiçbir şekilde faaliyet imkanı tanımamıştır. Bu görevi yerine getirecek bir kurumun olmaması nedeniyle 1933 yılına kadar bu alanda herhangi bir faaliyet gösterilememiştir. Petrol arama ve üretim alanındaki kurumsal eksiklik 1933 yılında 2189 sayılı Kanunla kurulan "Petrol Arama ve İşletme İdaresi" ile giderilmeye çalışılmıştır.

1935 yılında 2804 sayılı Kanunla Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü'nün kurulmasıyla yeni bir safhaya geçilmiştir. Petrol Arama ve İşletme İdaresi'ni de bünyesine alarak MTA devletin petrol arama ve üretim alanındaki yetkisini üstlenmiştir.

"RAMAN KEŞFİ TÜRK PETROLCÜLÜĞÜNÜN DÖNÜM NOKTASI"

Türkiye'de ilk ekonomik ölçekte petrol keşfi MTA tarafından Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde gerçekleştirilmiştir. Nisan 1940 tarihinde 1048 metrede Türkiye'nin ilk petrol kuyusu olan Raman-1'de petrolün varlığı kesin olarak tespit edilmiştir. Bu olay, Türk petrolcülüğü için dönüm noktalarından biri olmuştur. Raman-1 kuyusu, günde 100 varil petrol üreterek üretime geçmiştir. Bölgede yatırımlar devam etmiş ve 1942 yılında Batman Rafinerisi kurulmuştur. 1948 yılında açılan Raman-8 kuyusu ile keşfedilen Raman sahası Türkiye'de ilk ekonomik üretime uygun petrol sahası olmuştur.

1954 yılında kabul edilen 6326 sayılı Petrol Kanunu ile Türkiye Petrol Tarihi'nde yeni bir döneme girilmiştir. Bu dönemin bir diğer önemli gelişmesi de 6327 Sayılı Kanunla, Türkiye Petrolleri AO'nun kurulması olmuştur. Ortaklığın kurulması ile o güne kadar MTA tarafından yürütülen devlet adına arama ve üretim faaliyetleri ve keşfedilen sahalar TPAO'ya devredilmiştir. Türkiye'nin ilk rafinerisi olma özelliğini taşıyan Batman Rafinerisi, 1955 yılında Batman'da kurulmuştur.

1957 yılında Petrol Kanunu'nda yapılan değişiklikler sonucu yabancı şirketlerin Türkiye'de petrol arama, çıkarma ve bunlardan yararlanma haklarında birtakım kolaylıklar sağlanmış ve bunun üzerine BP, Shell, Mobil gibi büyük şirketlerin ülkede yeni yatırımlar gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Batman Bölgesinde artan petrol üretimi nedeniyle Batman Rafinerisi yetersiz kalır ve 4 Ocak 1967 tarihinde Batman-Dörtüol Petrol Boru Hattı Türk mühendis ve işçisinin üstün gayretleriyle tamamlanır.

"HAMİTABAT KEŞFİ TÜRKİYE'Yİ TEMİZ ENERJİ İLE TANIŞTIRDI"

Trakya Bölgesi'nde ekonomik değer ifade eden ilk doğal gaz keşfi ise 1970 yılında Türkiye Petrolleri tarafından

Hamitabat'ta yapılır. Bugün bölge sanayisinin büyük oranda faydalandığı bu keşif hem ertesi senelerde yapılacak diğer doğal gaz arama ve üretim faaliyetlerini tetikler hem de Türkiye'yi temiz enerji ile tanıştırdı.

1984-1991 yılları arasında liberal düzenlemeler sayesinde yatırımlar yeniden hız kazandı, petrol üretimi kısa sürede 2,5 katına çıkarak zirve noktası olan yılda 4,4 milyon tona ulaştı. İlgili dönemde Türkiye'de 43'ü yabancı sermayeli olmak üzere toplam 48 hidrokarbon arama-üretim şirketi faaliyet göstermekteydi.

6326 sayılı Petrol Kanunu kapsamında edinilen sonuçlar ve tecrübeler; dünyadaki benzerlerine uygun olacak şekilde, yerli ve yabancı sermayenin petrol arama ve üretim faaliyetlerine daha fazla katılımını sağlamak için; işlemlerin sadeleşmesi, maliyetlerin azaltılması, yatırım indirimi ve vergi istisnası, yabancı yatırımcılar için sermaye ve kar transferi kolaylıkları gibi teşvik unsurlarını içeren, ruhsat başvuru aşamasını ve değerlendirme sürecini, hak sahiplerinin hak ve yükümlülüklerini günün koşullarına ve objektif kriterlere göre düzenleyen yeni bir kanun yapılması gereğini ortaya çıkarmıştır. İşte bu gerekçeler ile hazırlanan 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu 11 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

21 Ağustos 2020'de Karadeniz'de Türkiye'nin tarihindeki en büyük doğal gaz keşfi TPAO tarafından gerçekleştirilmiştir. Karaden 170 kilometre açıkta, Fatih sondaj gemisinin gerçekleştirdiği 320 milyar metreküplük doğal gaz keşfi Türkiye'nin de en büyük keşfi olarak kayıtlara geçmiştir. 17 Ekim 2020'de ise Fatih sondaj gemisinin ilave 85 milyar metreküp rezerv keşfi ile birlikte toplam miktar 405 milyar metreküpe yükselmiştir.

4 Haziran 2021'de Fatih sondaj gemisi, Amasra-1 kuyusunda 135 milyar metreküp gaz keşfetmiştir. Aynı gün, Karadeniz gazının karaya çıkış noktası olan Filyos Doğal Gaz İşleme Tesisi'nin temeli atılmıştır. Tesis 20 Nisan 2023 tarihinde devreye alındı.

"YENİ KEŞİFLER CİDDİ ÜRETİM KATKISI SUNACAK"

Cumhuriyetimizin 100. Yılı olan 2023'te Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki Şehit Esmâ Çevik ve Şehit Aybüke Yalçın sahalarının keşif ve geliştirilmesi ile kara alanlarında da ciddi başarılarla imza atılmıştır. Bu yeni keşifler önümüzdeki döneme ciddi üretim katkısı sunarken yeni arama faaliyetlerinin önünü de açmıştır.

1954-2023 yılları arasında özel sektör, hidrokarbon arama-üretim faaliyetleri kapsamında toplam 650 milyon varil ham petrol ve 6,5 bcm doğal gaz rezerv keşfi ile Türkiye ekonomisine katkı sağlamıştır.

Türkiye'de doğal gaz kullanımı, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) tarafından 1970 yılında Hamitabat ve Kumrular doğal gaz sahalarında keşfedilen doğal gazın 1976 yılında Pınarhisar Çimento fabrikasında kullanılmasıyla başlamıştır.

1974 yılında, ilerleyen yıllarda

Türkiye doğal gaz piyasasında çok önemli roller üstlenecek olan BOTAŞ TPAO'ya bağlı iştirak olarak kurulmuş, 1995 yılında İktisadi Devlet Teşekkülü statüsü kazanmıştır.

Doğal gaz kullanılarak elektrik üretimi ilk kez Hamitabat Doğal Gaz Çevrim Santralinde 1985 yılında yerli kaynaklarımızla gerçekleştirilmiştir.

1986 yılında BOTAŞ'ın Soyuzgazexport (SSCB) şirketi ile 25 yıl süreli yapmış olduğu gaz alım anlaşması ile ülkemizde doğal gaz taşımacılığı ve ticaretinin ilk adımı atılmış, 1987 yılında ise fiili olarak ilk doğal gaz ithalatı gerçekleştirilmiştir. 25 yıl süreli ve plato değeri 6 milyar metreküp olan bu anlaşma ile doğal gazın sanayi ve şehir şebekelerinde yaygın kullanımı çalışmaları da başlamıştır. Doğal gaz, şehir içi evsel ve ticari olarak ilk kez 1988'de Ankara'da kullanılmıştır.

Kaynak çeşitliliğini artırmak ve arz güvenliğini sağlamak amacıyla Cezayir ve Nijerya ile LNG ve çevre ülkelerle birbiri ardına boru gazı anlaşmaları yapılmıştır.

Bu yıllarda geçerli olan mevzuat çerçevesinde doğal gaz piyasasında faaliyetlerin büyük oranda dikey bütünlüklü yapı içerisinde kamu eliyle yürütüldüğü görülmektedir.

"81 İLDE 73 ŞİRKETLE DOĞAL GAZ DAĞITIM FAALİYETİ YÜRÜTÜLÜYOR"

2001 Yılında çıkarılan 4646 Sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu sektörde serbestleşmenin önemli adımlarından biri olmuştur. Kanun'un amacı doğal gazın; kaliteli, sürekli, ucuz, rekabete dayalı esaslar çerçevesinde ve çevreye zarar vermeyecek şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için doğal gaz piyasasının serbestleştirilerek; mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir doğal gaz piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanmasıdır.

Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile BOTAŞ'ın doğal gaz ithalatı, satışı ve fiyatlandırılmasına ilişkin tekel hakları kaldırılmıştır. Bu bağlamda, BOTAŞ'ın sahip olduğu ithalat kontratlarının bir kısmı özel sektör oyuncularına devredilerek, bunların hem doğal gaz ithalat hem de doğal gaz toptan satış piyasasına girmesinin önu açılmıştır. İşbu çalışmanın diğer odak noktasını oluşturan doğal gaz perakende satışı bağlamında ise, 4646 sayılı Kanun'un çıktığı dönemde BOTAŞ'ın kontrolünde bulunan şehir içi dağıtım şirketleri özelleştirilmiş, yeni oluşturulacak dağıtım bölgeleri için de EPDK tarafından ihaleler gerçekleştirilmiştir. Yapılan özelleştirmeler ve ihaleler neticesinde mevcut durumda 81 ilde 73 şirket ile doğal gaz dağıtım faaliyeti yürütülmektedir.

CUMHURİYETİMİZİN İKİNCİ YÜZYILI

İlk yüzyılda kamu ve özel sektör birlikteliğiyle hidrokarbon arama-üretim ve doğal gazın piyasa faaliyetlerine ilişkin önemli kazanımlar elde edilmiştir. Yerli/yabancı ayrımı yapılmaksızın ülkemizdeki enerji dışa bağımlılığının azaltılması için yoğun çaba harcanmıştır. Tüm yapılan yatırımlar ve çabalar

bir varil daha fazla üretebilmek perspektifiyle hayata geçirilmiştir. Şimdi, Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken geçmiş dönemden sağladığımız tecrübe, kazanım, insan kaynağı birikimi, teknolojik yeterlilik ve çalışma arzusu önümüzdeki yılların başarılarımızın habercisi niteliğindedir. Enerjide dışa bağımlılığımızı mümkün olduğunca azaltmak ve bu denklemde artışa geçebilmek için çağın gerekleri doğrultusunda işçi güvenliğini öncelikle, çevre duyarlılığını gözeterek saha faaliyetlerimizi ve yatırımlarımızı artırma arzusu içerisindeyiz. Gelişen teknoloji, servis firmalarının varlığı, kulelerin sayısı ikinci yüzyıla daha coşkun bakmamıza vesile oluyor. Kamunun piyasadaki varlığı, özel sektör ile risk paylaşımı ve dengeli bir piyasanın sürdürülmesi Cumhuriyetimizin ikinci dönemi için de vazgeçilmez olacaktır. Üretbildiğimiz her bir varil petrol ve her santimetreküp doğal gazın ikinci yüzyıldaki başarı öyküsünün ana kilometre taşı olacaktır.

"ENERJİDE GÜVENİLİR VE KİLİT BİR ÜLKE OLACAĞIMIZ İNANCINI TAŞIYORUZ"

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de arama-üretim yatırımları yerli/yabancı yatırımcılar ve kamu şirketleri vasıtasıyla gerçekleşmektedir. Özellikle ülkemizde mevzuattan kaynaklanan sebeplerle ve özellikle son yıllarda arama ruhsatlarının ağırlıklı olarak kamu şirketine tahsis edilmesi nedeniyle arama-üretim faaliyetleri içerisindeki özel sektör yatırımları ve payı giderek küçülmektedir. Bu durum, özellikle yabancı sermayenin ülkeye girişine sektöre uğratmakta ve küçük miktarlı üretim yapıp yeni arama yatırımları yapmaya çalışan mevcut yatırımcıları da piyasanın dışına itmektedir. Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında enerjide dışa bağımlılığı azaltmak amacıyla petrol ve doğal gaz arama ve üretim faaliyetleri hızlandırılarak sürdürülmesi özel sektörün ve yabancı yatırımcının ülkemizdeki arama-üretim faaliyetlerine olan ilgisini ve yatırım iştahını tekrar gündeme getirecek ve tüm dünyada olduğu gibi kamu ve özel sektörün birlikte hareket edeceği yeni yatırımlara imkan sağlayacaktır.

Petrol ve doğal gazın üretilebilmesinin yanında ticari anlamda alışverişe konu olmasının da ekonomik anlamda katkısı tartışılmazdır. Sahip olduğumuz altyapı, depolama kapasitesi, doğal gazın piyasa faaliyetlerinin gelişimi açısından son derece kıymetlidir. Enerjide jeopolitik avantajımızı kullanarak, bir enerji merkezi olma hedefi ile Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılına girerken sadece bölgemiz için değil, global enerji piyasaları için de kilit ve güvenilir bir ülke olacağımız inancını taşıyoruz.

TÜREB Başkanı İbrahim Erden

'Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılı, rüzgarın da yüzyılı'

100 Yılı!

Söylemesi bile kolay değil!

Bugün ülkemizi çevreleyen coğrafyadaki tüm siyasi dalgalanmalar, istikrarsızlıklar ve savaşlara karşın çocuklarımızla güvenli bir vatan toprağında yaşayabiliyorsak bunu 100 yıldan uzun bir zaman önce bizler için ve bizim bir vatanımız olsun diye malından, canından, her şeyinden vazgeçmiş atalarımıza borçluyuz. Tarih yazmış, kendileri 'tarih' olmuş atalarımız bir asır da geçse 10 asır da geçse hep aynı minnet ve saygıyla anılacaklar. Kendilerini başta Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere rahmet, minnet ve saygı ile anıyoruz.

Peki biz onların bu fedakarlıklarını nasıl onurlandırabiliriz? Şüphesiz ülkemiz için çalışarak ve üreterek! 'Muasır medeniyetler seviyesinin üstüne çıkmak' için 'memleketini en çok seven işini en iyi yapandır' düsturuna göre yaşayarak. Biz, Türkiye rüzgar sektörü olarak, bu hedefle, ülkemizin rüzgarla yükselmesi için çalışıyoruz. Yeni yüzyılda da bu doğrultuda ilerlemek istediğimiz için "Cumhuriyetin 100. Yılı, Rüzgarın 100 Yılı" diyoruz.

Ülkemizin ekonomik ve enerji alanındaki hedeflerini içeren ve kısa bir süre önce açıklanan 'Orta Vadeli Program' ve 'Ulusal Enerji Planı'nda da belirtildiği üzere Türkiye yenilenebilir enerji alanında vites büyüttüğü bir döneme girdi ve bu büyümede en önemli rollerden birini yine 'yenilenebilir enerji alanında'ki temel teknolojilerden biri olarak sektörümüz oynayacak. Öte yandan Avrupa Birliği, birlik coğrafyasındaki rüzgar sektörüne yönelik en büyük 'risk' olarak algılanan Çin rüzgar sanayisi ürünlerine karşı alarm konumuna geçmiş durumda. Ve biz, Türkiye rüzgar enerjisi sektörü olarak tüm bu gelişmelerin, tabir caizse 'kavşak noktasında' bulunuyoruz. Böyle kilit bir noktada bulunmak Avrupa rüzgar endüstrisinin en büyük partnerlerinden biri olma fırsatını yakalayabilecek sektörümüzün gelişimini, hedeflediğimiz üzere, hızlandırmak açısından son derece önemli bir fırsat. Bu fırsatı sektörümüz yararına mümkün olan en azami düzeyde kullanabilmek adına bizler de var gücümüzle çalışıyoruz. Sektörümüzün gerçek gücünü tüm dünyaya sergileme fırsatı bulduğumuz Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi yaklaşıyor: 7-8 Kasım 2023 tarihlerinde bu kez İstanbul'da düzenleyeceğimiz 12. Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongresi'ne de işte bu motivasyonla daha büyük bir şevkle hazırlanıyoruz! Ülkemiz bir asrı geride bırakırken rüzgar sektörü olarak ikinci yüzyılımızın başına rüzgar sektörü olarak damgamızı vurmaya kararlıyız.

Kısa bir hatırlatma yapmak gerekirse; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Türkiye'nin 2053'te net sıfır emisyonla ulaşma hedefi esas alınarak hazırlanan ve bu kapsamda 2035'e kadar atılacak adımları içeren "Türkiye Ulusal Enerji Planı" Ocak ayında açıklanmıştı. Enerji sektörü açısından oldukça önemli

bu stratejik plana göre 2035 yılında 24,6 GW karasal ve 5 GW deniz üstü rüzgar olmak üzere ülkemizin toplam 29,6 GW'lık, yani aşağı yukarı 30 GW'lık toplam rüzgar kurulu gücüne sahip olması hedefleniyor. Cumhuriyetimizin 100. yılı itibarıyla rüzgar kurulu gücümüz ise 12 GW seviyesinde. Yani plandaki hedefleri yakalayabilmemiz için 13 yılda 5 GW'ı deniz üstü rüzgardan gelmek üzere toplam 17,6 GW yeni rüzgar kurulu gücünü gerçekleştirmiş olmamız gerekiyor. Bu da yıllık 1,350 MW yeni rüzgar yatırımının devreye alınması, bir anlamda da yılda takriben 1.5 Milyar dolarlık yatırımın finanse edilmesini gerektiriyor. Halbuki biz biliyoruz ki, bırakın 1,350 MW'ı, sektör olarak yılda en az 3.000 MW yeni rüzgar kurulu gücünü ülkemize kazandırma gücüne, iradesine, imkanına sahibiz!

"HEDEFLERİMİZİ SEKTÖR OLARAK YERİNE GETİRMEYE KARARLIYIZ"

Yeni yüzyılımızdaki en büyük ve en öncelikli hedefimiz sektörümüzün bir yılda 3.000 MW kurulu gücü kolaylıkla gerçekleştireceği günleri yakın kılmak olacak. Ülkemize ve dünyaya faydamızı en hızlı şekilde sağlamak için üzerimize düşen en büyük görevlerden biri olarak gördüğümüz bu hedefleri sektör olarak yerine getirmeye kararlıyız!

Türkiye Rüzgar Enerjisi Birliği olarak, bu yıl 7-8 Kasım'da gerçekleştireceğimiz Türkiye Rüzgar Enerjisi Kongremizin ana temasını 'Cumhuriyetimizin 100. Yılı, Rüzgarın Yüzyılı' olarak belirlemiştik. Biz bu çerçevede Türkiye rüzgar sanayisini başta Avrupa olmak üzere ilgili tüm coğrafyalarda birebir tanıtmaya devam edeceğiz. 25 Ekim'de WindEurope iş birliğiyle Avrupa Parlamentosu'nda düzenleyeceğimiz ortak etkinlikte de ülkemizin güçlü rüzgar sanayisinin Avrupa'nın giderek derinleşen rüzgar tedarik zinciri sorununa nasıl en iyi cevabı vereceğini Birlik üyesi parlamenterler, bakanlar ve büyükelçilerden oluşan geniş bir izleyici grubuna aktaracağız. Benzer çalışmalarımızı bundan sonra da sürdüreceğiz.

Cumhuriyetimizin 100. Yılı ve yeni başlayan Rüzgarın Yüzyılı bir kez daha kutlu olsun.

TOBB Enerji Meclisi Başkanı Zeki Konukoğlu

'Stratejik yaklaşım ülkemizin refahının artmasına da katkı sağlayacaktır'

Cumhuriyetimizin 100. Yılı'nı kutlarken enerji sektörünün özellikle son birkaç yıllık dönemde yaşadığı dönüşümle ilgili kısa bir değerlendirme yapmakta fayda var. Stratejik önemi giderek artan enerji sektörü, bu durumu hem iklim ve emisyon hedeflerine hem artan otomasyon ve dijitalleşmeye hem de teknolojiye yaşanan baş döndürücü gelişmelere borçlu. Doğal olarak bu dönüşüm, enerji arz güvenliği, iklim hedefleri, yenilenebilir enerji kullanımındaki artış trendi ve bu doğrultuda ön plana çıkan enerji depolama çözümleri gibi konu başlıklarını içeriyor. Türkiye'nin enerji geleceği de tüm bu konuları sürdürülebilirlik ve inovasyon odağında birleştirerek ve farklı stratejiler izlenerek şekillendiriliyor.

Her ülkenin ekonomik ve stratejik istikrarı için temel bir unsur olan enerji arz güvenliği alanında Türkiye, enerji kaynaklarını çeşitlendirmeye yönelik başarılı adımlar attı. Biliyoruz ki geniş bir yelpaze hareket kabiliyetimizi artırır; ayrıca bizde olmayan fosil yakıtlara bağımlılığımızı ve bunların ithalatına bağlı cari açığımızı azaltır. Bu

hedefimiz, yenilenebilir enerji alanında vites yükselttiğimizi net bir şekilde ortaya koymuştur.

"HEDEFİMİZ YENİLENEBİLİR YATIRIMLARLA KARBON EMİSYONLARININ AZALTILMASI"

Türkiye, iklim değişikliği ile mücadelede uluslararası taahhütleri yerine getirme konusunda kararlıdır. Paris Anlaşması'na taraf olarak, ülke sera gazı emisyonlarını azaltmayı ve iklim değişikliği ile mücadelede etkin rol oynamayı taahhüt etmiştir. Bu doğrultuda, yenilenebilir enerji kaynaklarına yapılan yatırımlar artırılarak karbon emisyonlarının azaltılması hedeflenmektedir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen enerjinin depolanması, enerji sisteminin verimliliğini artıracak ve yenilenebilir enerjinin önünü açacak en kritik hamledir. Türkiye hem kamusal tarafta hem de özel sektörde bu alana da yatırım yaparak, enerjinin depolanması ve ihtiyaç duyulduğunda kullanılabilmesi konusunda etkin çalışmalar yürütmektedir.

Gelişen batarya teknolojileri, enerji depolama kapasitesini artırarak enerji sistemlerini daha esnek ve güvenilir hale getirecektir. Elektrik depolama sistemleri kullanılarak yapılan proje miktarları arttıkça maliyetler düşecek ve daha fazla depolama sisteminin devreye girmesi güneş ve rüzgâr gibi dalgalı bir şekilde enerji üreten kaynaklarındaki dalgalanma miktarlarını azaltarak şebeke dengesini bozmadan bağlanabilecek kapasiteleri artıracaktır.

Sonuç olarak Cumhuriyetimizin 100. yılına girerken enerji sektörünün sürdürülebilirlik, arz güvenliği ve inovasyon üzerine odaklanmış durumda olduğunu görüyoruz.

Türkiye, yenilenebilir enerji üretiminde seferber olmuş ve yeşil enerji üretiminde tüketilen enerjinin yarısından fazlasını yenilenebilir kaynaklardan üretmeyi başararak, dünya genelinde örnek ülke haline gelmeyi başarmış öncülerindedir.

Yenilenebilir enerji alanında yapılan bütün yatırımlar arz güvenliğini artırmanın yanı sıra iklim hedeflerine ulaşmayı da mümkün kılarak gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakma hedefine hizmet edecektir. Türkiye, enerji alanında yapılan bu önemli hamlelerle hem ekonomisini güçlendirmeye hem de çevreye duyarlı bir geleceğe doğru ilerlemeye devam edecektir. Bu stratejik yaklaşım, aynı zamanda Türkiye'nin enerji sektörünü uluslararası arenada daha rekabetçi kılarak ülkemizin refahının artmasına da katkı sağlayacaktır.

çerçevede Türkiye, fosil bazlı yakıtları, giderek artan oranda yenilenebilir enerji kaynakları ile dengeleyerek enerji arz güvenliğini sağlamlaştırmaktadır.

Türkiye, yenilenebilir enerji kullanımında önemli bir artış trendi yakalamıştır. Rüzgâr, güneş, hidroelektrik, jeotermal ve biyokütle gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına özellikle son 15 yılda yapılan yatırımlar artmış, bu da ülkenin enerji üretimindeki çeşitliliğini genişletmiştir. Bu alandaki regülasyonların ve teşvik mekanizmalarının bu gelişimde önemli bir payı vardır. Rüzgâr ve güneş enerjisi gibi temiz kaynaklardan elde edilen enerji, çevresel etkileri azaltarak sürdürülebilir bir enerji geleceği için temel oluşturmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Alparslan Bayraktar tarafından duyurulan "2035'e kadar rüzgâr ve güneş kurulu gücümüzü toplam 60 GW'a çıkarma"

GÜYAD Başkanı
Cem Özkök

'100 yıllık süreçte toplam 106 bin MW güce ulaşan santraller yapıldı'

Mum ışığından başlayarak, toplam 106 bin MW güce ulaşan santraller yaptık. Bu santrallerle senede 330 TWh üretime ulaştık. Ürettiğimiz elektriği tüketebilmek için yurdun bir başından diyerine 74bin kilometre iletim hattı yaptık. Sanayinin elektriğini ürettik. Elektriğin sanayisini yaptık. Kullandığımız kaynakları yeniledik. Yenilenebilir enerji kaynaklarını kullandık. Güneşi yakalayalım diye panel fabrikaları, elimizde turalım diye batarya fabrikaları kurduk. Hatta fabrikalarımız kendi elektriğini kendi üretiyor artık.

Önceleri devletimiz üretti, iletti, dağıttı sattı. İlk yıllar böyle geçti. 2000'lere geldiğimizde özel şirketler üretmeye ve dağıtmaya başladı. Çıkan kanunlarla liberalleşme hızlandı. Düzenleyici kurulların piyasaya tanıtılması ile birlikte kamu kurumları da yönetici kimliğini hukukten bıraktı ve bir piyasa oyuncusu oldu. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve organize elektrik piyasaları kuruldu, piyasa oluşumu için gerekli alt yapılar tamamlandı.

Piyasaların tamamlanması ile güçlü enerji şirketleri doğdu. Hem de adlarını Dünyada duyurmaya başladı. 100 senede sıfırdan bir sektör kurduk, geliştirdik ve

bilgi, yatırım ve üretim ihraç eder hale geldik. Şirketlerimiz sadece Türkiye'de değil Dünya'nın dört bir tarafında yatırım yapıyor artık.

Çeşitli raporlar gelinen bu noktayı analiz ederek YİD, Yİ ve bunlar gibi alım taahhütlü satım anlaşmalarına, sonralarında arz ve talep noktasında uzun vadeli planlama yapılabilmesine; çıkarılan kanunlarla kamunun yerini bağımsız düzenleyici kurumlara bırakmasına; enerji piyasalarının birbirine entegre edilmesine; organize enerji piyasalarının kurularak liberalleşmenin hızlanmasına; yerli yabancı yatırımcının piyasaya güvenle girmesi için olanak tanınmasına; sektörün büyümesinin hızlanması için YEKDEM gibi teşvik mekanizmalarının devreye sokulmasına, YEKA'larla büyük küçük yatırımcıya kapasite dağıtılması ve herkesin kendi enerjisini kendisinin üretmesine izin verilmesi ile birlikte sanayinin de gelişmesine bağlamaktadır.

Ancak geldiğimiz noktayı ben CUMHURİYETİMİZE bağlamaktayım. AZMİMİZİN, ENERJİMİZİN KAYNAĞI CUMHURİYETİMİZDİR.

HESİAD Başkanı
Elvan Tuğsuz Güven

'HES'ler 100. yılda Türkiye Yüzyılı'nda hizmete devam etmeye hazır'

Cumhuriyetimizin 100. Yılında, dünyada ve bölgemizde hidro gibi en kıymetli kaynağımızdan enerji üreten ve en kıdemli özel sektör yatırımcılarını temsil eden bir derneğe başkanlık etmekten bir kadın olarak gurur duyuyorum. Başta bize bu güzel ülkeyi armağan etmek için kendi canlarından ve sahip oldukları her şeyden vazgeçmekten bir an bile tereddüt etmeyen atalarımıza; ülkemize kadın erkek eşitliği anlayışını getiren, bunu kanunlaştıran ve uygulayan Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e bu vesileyle minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

"HES'LER ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KRİTİK BİR İŞLEV GÖRÜYOR"

Bildiğimiz üzere hidroelektrik santral yatırımları ülkemizin gelişme sürecinde önemli bir yere sahip olmuştur. Türkiye'nin sanayileşme sürecinde artan enerji ihtiyacına cevap vermede 1930 yılında devreye alınan Çubuk Barajı'ndan başlamak üzere Keban, Karakaya, Atatürk Barajları ve Hidroelektrik Santralleri gibi büyük çaplı santraller büyük katkılar sağlamıştı ve bunların önemli bir

kısmı halen işletmede bulunmaktadır. Ülkemizin yenilenebilir enerji kaynakları arasında ilk yatırımları olan hidroelektrik santraller bugün de Türkiye'nin enerji kurulu gücünde Ağustos 23 rakamları ile 752 tesis ile yüzde 30'luk pay alarak ülkemiz elektrik üretiminde kritik bir işlev görmektedir.

"ÇALIŞMALARIMIZI YAYGINLAŞTIRARAK DEVAM ETTİRECEĞİZ"

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında dünyada ve Avrupa'da sayılı yenilenebilir enerji kaynağına sahip ülkemizin bu kaynaklarını tüm paydaşlarla en verimli şekilde değerlendirmek, sektörel teknolojik yeniliklere ve yatırımlara devam edebilmek, ayrıca yenilenebilir enerji sektöründe kadın erkek ayrımı olmaksızın kalifiye, çalışan istihdamını artırmak hedeflerimiz arasındadır. Bu hedefleri geliştirmek ve gerçekleştirmek için Türkiye Yüzyılı'nda da çalışmalarımızı yoğunlaştırarak ve yaygınlaştırarak devam ettireceğiz.

Cumhuriyetimizin 100. Yılı kutlu olsun!

Enerjide Dijitalleşme Derneği Başkanı (EDİDER) Elif Düşmez Tek

'Ülkemize karşı sorumluluklarımızı yerine getirmeye kararlıyız'

Enerjide Dijitalleşme Derneği ailesi olarak Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılını büyük coşku, mutluluk ve gururla kutluyoruz. EDİDER olarak Cumhuriyetimizin kuruluş felsefesindeki liderlik, yenilikçilik ve ilerlemeci ruhu yaşatarak ülkemize değer katmaya ve ülkemize karşı sorumluluklarımızı yerine getirmeye kararlıyız.

"BÜYÜME VE KALKINMAYI DESTEKLEYECEK SAĞLAM TEMELLER İNŞA EDİLDİ"

Cumhuriyetimizin kuruluşundan bugüne kadar geçen 100 yıllık süreç büyüyen ülkemizin artan enerji ihtiyaçlarının karşılanması adına çok önemli kazanımların elde edildiği bir dönem olmuştur. Hem kamu hem de özel sektör eliyle yapılan yatırımlar sayesinde arz güvenliği, arz kalitesi ve sürekliliği açısından gerekli adımlar atılmış, ülkemizin büyüme ve kalkınmasını enerji arzı açısından destekleyecek sağlam temeller inşa edilmiştir.

İçinden geçtiğimiz dönem hem ülkemiz hem de tüm dünya için büyük bir paradigma değişikliği yaşamamıza sebep oluyor. İklim değişikliği ile mücadele, karbon emisyonlarının üçte ikisinden fazlasına sebep olan enerji sektörü

için kaçınılmaz bir değişikliği yani enerji dönüşümünü ortaya koydu.

"GELECEĞİN ELEKTRİK ŞEBEKESİNİ BUGÜNKÜ YÖNTEMLERLE YÖNETMEK MÜMKÜN OLMAYACAK"

Enerji dönüşümü enerji arzında yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelme, talep tarafında elektrifikasyon ve enerjinin tüm alanlarında enerji verimliliği eksenlerinden oluşuyor. Bir

tarafından arz güvenliğini sağlarken, diğer yandan iklim değişikliğinin önüne geçmek, bir diğer taraftan da halen enerjinin ödenebilir olmasını kılmak bizi zor kararlar ile karşı karşıya bırakıyor. Sürekli büyüyen ve daha karmaşık hale gelen elektrik şebekelerini yönetmek eskisine göre çok daha zor ve dağıttık enerji ve elektrifikasyonun artması ile daha da kaotik hale gelecek. Geleceğin elektrik şebekesini bugünkü yöntemler ile yönetmek mümkün olmayacak.

Bu olumsuz sarmaldan kurtulmak

ancak cumhuriyetin kuruluş yıllarında olduğu gibi zamanının ötesinde liderlik sergileyerek mümkün olabilir. Biz EDİDER olarak yeni teknolojik çözümler, inovasyon, yeni iş modelleri ve özellikle de dijitalleşme ile enerji dönüşümünün getirdiği zorlukları aşmak üzere çalışıyoruz. Cumhuriyetin ikinci yüzyılında insanlığın değişen ve dönüşen ihtiyaçlarına karşılık vermek üzere enerji sektörünün dijital dönüşüm yolculuğunda sürdürülebilir ve yenilikçi adımlar atmaya yönelik çalışmalarımızı sürdürmeye kararlıyız.

Bu vesileyle, zamanının ötesinde gösterdiği liderlikle Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, ve Cumhuriyetin kazanımlarında emeği geçen herkesi saygıyla ve minnetle anıyorum. Cumhuriyetimizin kuruluş hikâyesinin, insanlığın önünde duran büyük meseleler ile mücadele etmek üzere herkesi ilham kaynağı olmasını diliyorum.

TOBB Petrol ve Petrol Ürünleri Sanayi Meclisi ve PETDER Başkanı Ahmet Erdem

'Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında da sektörümüze değer katacağız'

Cumhuriyetin ilk yıllarında petrol ürünleri tenekelerle ve varillerle dağıtılır, bakkal dükkanlarında kaldırımlar üzerinde satılırdı. Günümüze geldiğimizde ise artmakta olan ham petrol üretimimiz, yüksek teknoloji ile donanımlı rafinerilerimiz, modern ve güvenli nakliye operasyonlarımız ve dünya kalitesinin üzerinde hizmet ve ürün sunan istasyon şebekeleri ile Petrol ve Petrol Ürünleri Sektörü ülke ekonomisinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında 45 bin ton civarında olan akaryakıt tüketimi, günümüzde yaklaşık 30 milyon tona ulaşmıştır. Bu süreçte gelişimin ve büyümenin daha hızlı olduğu dönemler olduğu gibi ekonomik olarak sıkıntılı dönemler de geçirilmiş, kayıtsız ekonomi ile mücadele de dahil ilgili bakanlıklar, EPDK, kamu birimlerimiz ve sektör oyuncularının iş birliği ile bunların üstesinden gelinmiştir.

Bu gurur verici geçmişin önemli dönüm noktaları 1954'te yürürlüğe giren Petrol Kanunu sonrasında artan petrol arama ve keşifleri, ülkemizdeki rafinerilerin devreye girmesi, 2003 tarihinde yayınlanan 5015 sayılı kanun ile petrol piyasasının serbest piyasa yapısına kavuşmasını sağlamıştır. Ayrıca Petrol Kanunu'na yıllar içinde yapılan güncellemeler sayesinde arama faaliyetleri açısından olumlu sonuçlar yaratılmıştır.

Türkiye Petrol Ürünleri Piyasası ulaştığı 850 milyar TL civarındaki büyüklüğü, dolaylı vergi tahsili, 13bine yakın işyerinde yarattığı istihdam, madeni yağ üretimi ve ihracatı ve tabiki ekonominin ve sosyal hayatın her kısmında girdisi olan akaryakıtı temin ederek çok büyük bir sorumluluğu yerine getirmektedir. Son dönemde dijitalleşme ve teknolojinin gelişimi ile petrol ürünlerinin tüketicinin deposuna kadar her aşamada izlenmesi ve denetlenmesi

mümkün olmuştur.

Türkiye, 100 yıl önce genç ve dinamik bir ülke olarak başladığı gelişim sürecini enerji reformlarıyla destekleyerek büyüttü. Elektrik, gaz, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanındaki düzenlemeler, enerji sektörünü denetleyen kurumların oluşturulması, enerji güvenliğini sağlamaya odaklanması ülkenin ileriye dönük gelişim sürecinde önemli bir rol oynamıştır. Bu süreçte, doğal gazın geniş kullanıma sunulması, kamuya ait enerji şirketlerinin yeniden yapılandırılması, özelleştirilmesi ve özel sektör katılımının artırılması gibi adımlar petrol ürünlerine ek olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından olan elektrik, hidrojen ve güneş gibi sürdürülebilir çözümlerin tüketicilerle buluşmasını sağladı. Bu önlemlerle Türkiye, güvenilir, şeffaf ve rekabetçi bir petrol sektörü oluşturarak enerji arz güvenliğini ve ekonomik dengeleri koruma yoluna gitmiştir. Ülkemizde petrol üretimi ve özellikle ülkemiz enerji tarihinde dönüm noktası oluşturan yeni petrol ve gaz keşifleri dışa bağımlılığın azaltılmasında büyük mesafe katedilmesini sağlamaktadır.

Sektörün ülke kalkınması ve ekonomimizdeki sorumluluklarını yerine getirebilmesi için serbest bir piyasa olarak sağlıklı gelişimine devam etmesi, ülkemizin potansiyeline ve geleceğine inanarak yatırım yapan rafineriler, dağıtım şirketleri ve akaryakıt bayilerinin finansal sürdürülebilirliği de son derece önemlidir.

Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında ülkemizin büyümesine katkı sağlayacak güçlü, uzun vadeli çalışmalarla sektörümüz ile değer katmaya devam edeceğiz.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Türkiye LPG Meclisi Başkanı Melih Poyraz

'Türk halkını modern bir enerji altyapısına kavuşturmak üzere önemli adımlar atıldı'

Enerji, her ülke için kuşkusuz lokomotif sektör. Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün vizyoner liderliğinde kazanılan kurtuluş mücadelesi, hemen ardından kurulan Türkiye devleti ve kısa bir süre sonra ilan edilen cumhuriyetin ardından farklı bir mücadele süreci başladı. Zor koşullar altında kurulan Genç Türkiye Cumhuriyeti'nde, ülke sanayisini yoktan var etmek ve ekonomiyi canlandırmak üzere hummalı bir döneme girildi. Tabii burada en büyük ihtiyaç gerekli finansın ve enerjinin sağlanmasıydı.

Bu bakış açısıyla Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Türk halkını modern bir enerji altyapısına kavuşturmak üzere önemli adımlar atıldı. Hidroelektrik santrallerin inşası, elektrifikasyon projeleri ve enerji üretimindeki gelişmeler bu dönemde hız kazandı. Enerji sektörü, zaman içinde petrol, doğal gaz ve diğer alternatif kaynaklarla daha da zenginleşti.

1960'lı yılların sonlarına doğru başlayan ve artarak devam eden sanayileşme ve şehirleşmenin etkisiyle enerji talebi çeşitlenerek ivmelendi. Nüfusun önemli bir kısmının büyükşehirlere göç etmesiyle gündelik yaşamdaki pişirme ve ısınma alışkanlıkları da dönüşüme uğradı. Bir zamanlar evlerde yemek pişirmek ve aydınlanmak için kullanılan gaz ocağı ve lüks lambalarının yerini daha modern bir enerji kaynağı olan tüpgaz aldı. Yaşama kültürü içinde hızla yerini alırken Türkiye'nin modernleşme serüveninin de bir parçası oldu.

LPG sektörünün Türkiye'deki temelleri de 1960'ların hemen başlarında atıldı. Bu dönemde LPG'nin depolanması, dolumu ve dağıtımı için altyapının kurulması, ülkemizin enerji tedarik portföyünün zenginleşmesini ve insanlarımızın temiz ve pratik enerjiye ulaşmalarını sağladı.

1990'lardan itibaren doğalgaz kullanımının artması, enerji sektörünün

bir başka önemli evrimiydi. Türkiye, doğalgazın kullanımıyla enerji verimliliğini artırarak ve çevre dostu bir enerji kaynağına geçiş yaparak büyümeye devam etti.

'TÜRKİYE'NİN ENERJİ GELECEĞİNİ ŞEKİLLENDİRME HEYECANIYLA ÇALIŞMALARIMIZI SÜRDÜRÜYORUZ'

Bugün, iklim krizinin etkileriyle tüm dünya gibi ülkemiz enerji sektörü de yapısal bir dönüşümün eşiğinde. Temiz ve sürdürülebilir enerji kaynaklarına sahip olmak hem arz güvenliği hem de global ticaretteki rekabetçiliğimiz için zaruri. LPG, bu dönüşümde önemli bir köprü olacak. TOBB LPG Meclisi olarak, bu dönüşümün önemli bir oyuncusu olma ve Türkiye'nin enerji geleceğini şekillendirme heyecanıyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Dünyada ağırlıklı doğal gaz kaynaklarından üretilen LPG pek çok fosil yakıtı göre daha düşük karbonlu. Ev, sanayi, ulaşım fark etmeksizin her yer ve koşulda kullanılabilen LPG mobil ve esnek bir enerji çözümü sunarak kriz anlarında da enerji arzını sürdürülebilir kılıyor. LPG'nin gelecekte Biyo LPG gibi geliştirmeler ile daha çevreci olma potansiyeli yüksek.

Bu kapsamda hem arz güvenliği hem de yeşil dönüşüm için ülkemizin enerji portföyünün güçlendirilmesi ve temiz enerjiye geçişi hızlandırmak için LPG'nin kritik bir çözüm oluşturduğunu TOBB LPG Meclisi olarak her platformda vurgulamaya devam edeceğiz. Türkiye'nin enerji sektörünün daha sürdürülebilir, verimli ve çevre dostu bir hale gelmesi için var gücümüzle çalışacağız.

Türkiye LPG Derneği (TLPGD) Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Aratay

'Türkiye LPG sektörü bugün küresel ölçekte örnek ve öncü pazarlardan'

Ülkemiz için yeni bir başlangıcın ilk adımı olan Cumhuriyetimizin 100. yılını kutlamanın heyecan ve gururunu yaşıyoruz. Türkiye olarak, bugün Büyük Önder'in "Benim en büyük eserim" dediği asırlık değerimiz Cumhuriyetimizi, yeni bir yüzyıla taşıyoruz. Görkemli geçmişten aydınlık geleceğe yolculuğumuzun sarsılmaz kalesi Cumhuriyetimizin, 2'nci yüzyılında da yine kalkınmamızın ve güçlü Türkiye yolculuğumuzun önemli motivasyon kaynağı olacağına inanıyorum.

Cumhuriyetimiz; ilan edildiği günden itibaren tarımdan sanayiye, eğitimden bilime, turizmden teknolojiye, demokrasiden kadın haklarına kadar tüm alanlarda bizlere yeni ufuklar açtı. Her sektör gibi enerji sektörü de açılan bu yeni pencereden dünyayı ve sektörel gelişmeleri yakından takip ederek, kendini geliştirdi.

Türkiye LPG sektörü de Cumhuriyet'in sanayileşme rüzgarı ruhu ile kendine yer bulan, gelişen sektörlerden bir tanesi oldu. Enerjide dışa bağımlı olan ülkemizin LPG ile tanışması da 1950'li yıllardan itibaren başladı. Bu dönem, çok az bir miktar tüpün

Yugoslavya ve Lübnan'dan getirilip, pazara sunulması ile başlayan bu küçük serüven, 1960 yılında Kocaeli Yarımca'daki İPRAŞ rafinerisinin kurulması ile yeni bir döneme evrildi.

Rafinerinin ilk yıllarında değerlendirilemediği için bacadan yakılarak salınan LPG, 1962 yılında tüplere doldurularak, satılmaya başladı ve 61 yıldır yaşamımızı kolaylaştırma ve konfor katmaya devam ediyor. İlk başta tüpgaz ile başlayan LPG yolculuğumuza, daha sonra dökme ve otogaz LPG de hayatımıza girdi. 2000 yılında tüpgazın liderlik ettiği Türkiye LPG pazarı, rekor satış miktarı ile altın yılını yaşadı. Ancak 2001 yılında ülkemizde yaşanan ekonomik kriz ile birlikte doğalgaz dağıtım şebekelerinin, sosyo-politik nedenlerle olağan üstü bir hızla yayılmaya başladı. Bu da, başta tüpgaz olmak üzere LPG pazarında uzun süreli trajik bir düşüşe yol açtı. Bu dönem itibari ile Türkiye LPG pazarında otogaz öne çıkmaya başladı ve kısa sürede sektörün amiral gemisi oldu. Yaşanan bu trajik düşüşe başarı ile direnç gösteren LPG sektörümüz ise; bugün ülkemizin

küresel ölçekte söz sahibi olduğu örnek ve öncü pazarlardan biri haline geldi.

Türkiye LPG Derneğimiz ise sektörünün gelişimi, sorunlarının çözümü, sektörel politika, standart ve stratejilerin belirlenmesine öncülük etmek amacıyla da 28 Mart 1972 yılında kuruldu ve 51 yıldır sektörümüze, ülkemize hizmet etmeye, katkı sağlamaya devam ediyoruz.

2005 yılından beri dünyada bir ilk olan LPG'ye özel kanunla yönetilen sektörümüz, halihazırda 150 milyar TL'ye ulaşan piyasa büyüklüğü ile günümüzde yaklaşık 100

bin insana istihdam sağlıyor. Ülkemiz, 2022 sonu itibariyle 3,9 milyon ton LPG tüketim hacmi ile Avrupa'nın 2'nci, dünyanın da 10'uncu büyük pazarı oldu. Otogazda segmentinde ise; tüketim, araç ve istasyon miktarları açısından hep ilk sıralarda dünyaya liderlik yapıyoruz.

LPG, verimli, erişilebilir, ekonomik, kolay taşınan, büyük alt yapı yatırımı gerektirmeyen, çevreci dostu bir ürün olarak, tüm dünyada bini aşkın kullanım çeşitliliğine sahip. Dünyada 'Temiz Enerji' olarak kabul edilen LPG, küresel

sürdürülebilirlik hedefleri açısından da ideal enerji kaynakları arasında yer alıyor. Ayrıca ülkemiz için de enerji kaynaklarımızın çeşitlendirilmesi ve arz güvenliği noktasında çok önemli bir potansiyele sahip olduğuna inanıyoruz.

Türkiye LPG Derneği olarak, Cumhuriyetimizin 100 yıllık köklü mirasından aldığımız güç ile Büyük Önder Atatürk'ün izinde ve O'nun vizyonu ile yeni yüzyılda yine ülkemiz ve insanımız için var gücümüzle çalışmayı sürdüreceğiz.

100. yılını ilk günkü gurur ve heyecanla kutladığımız Cumhuriyetimizin, yeni yaşı kutlu olsun.

Hep birlikte nice yüzyıllara...

ADER Başkan Yardımcısı Cemil Direkci

'Petrol sektörü Cumhuriyetin 100. yılına yakışır bir sektör haline geldi'

Ve Cumhuriyet...

1926 Yılı 24 Mart Tarihinde kabul edilen 792 Sayılı Petrol Kanunu ile Türkiye sınırları içinde petrol ve petrol bileşiklerinin arama ve işletilmesi hakkı hükümete verilmiştir.

1930 Yılında İstanbul Beykoz'da Türkiye Naft Sanayi A.Ş. tarafından kurulan ve Romanya'dan getirilen ham petrolü işleyen günde 40 ton işleme kapasiteli, Türkiye'nin ilk rafinerisi diyebileceğimiz Boğaziçi Tasfiyehanesi 1934 yılında kapanmıştır.

Her ne kadar 27 Mayıs 1933 tarihli 2189 Sayılı Altın ve Petrol Arama ve İşletme İdareleri Teşkiline Dair Kanun ile yeni bir kuruluşa gidilmiş ise de 1935 tarihinde yürürlüğe giren 2804 sayılı kanun ile MTA (Maden Tetkik Arama Enstitüsü) kurulması ile bu kuruluşlar kaldırılmış ve tüm yetkiler MTA da toplanmıştır.

1940 Yılında Batman'ın güneyinde Raman- Kuyusunda Petrole rastlanmış olsa da ticari anlamda ilk petrol keşfi Raman-8 kuyusu ile gerçekleşmiştir.

1941 Yılı 14 Şubat tarihinde ise her türlü petrol ürününü almak, işlemek, stoklamak, o zamanki tabiri ile tasfiyehaneler kurmak yetkileri ile mücehhez Ticaret Bakanlığına bağlı Petrol Ofisi kurulmuştur.

1942 Yılında Maymune Boğazında kurulan günlük 10 ton Tecrübe Tasfiyehanesi'nden sonra 1945 yılında ilk ciddi adımla Batman da günde 200 ton işleme kapasiteli rafineri devreye alınmıştır.

16 Mart 1954 tarihinde yürürlüğe giren 6326 Sayılı Petrol Kanunu ile 792 Sayılı kanun yürürlükten kaldırılmış ve hemen akabinde çıkarılan 6327 sayılı Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Kanunu ile bakanlar Kuruluna özel hukuk hükümlerine tabi olarak hizmet verecek TPAO'yu kurma yetkisi verilmiştir. Bu kanun ile petrol faaliyetleri hem yerli ve yabancı özel sermayeye açılmış hem de

idari karar ve sınırlar hakkında tasarruf yetkisi Bakanlar kurulunda olmak kaydı ile devlet adına denetim ve yürütme yetkileri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bırakılmıştır.

21 Mayıs 1955 tarihinde 6558 Sayılı Kanun ve 1957 yılı 6 Haziran tarihli 6987 sayılı kanunla Petrol yasasında değişiklikler yapılmıştır.

1957 yılında Mobil, California Texas, Shell ve BP ortaklığı ile ATAŞ (Anadolu Tasfiyehanesi A.Ş.) kurulmuştur.

1959 ise TPAO ve California Texas ortaklığı ile İPRAŞ'ın (İstanbul Petrol Rafinerisi A.Ş.) kuruluş yılıdır.

1972 yılında İzmir Aliğa rafinerisi işletmeye açılmıştır.

1973 yılı ise 8 Nisan 1973 tarihli 1702 Sayılı yasa yoluyla köklü bir değişiklik ile sektör yetkilerinin İşletmeler Bakanlığında alınarak ETKB bünyesinde kurulan PİGM'e (Petrol İşleri Genel Müdürlüğü) verilme yılıdır. Bu düzenlemede petrol kuyuları ekonomik miktar belirleme yetkisini de PİGM'e bırakmıştır. İşletme ruhsatnamesi süresini 40 yıldan 20 yıla indiren düzenleme aynı zamanda ruhsata konu olacak sahaların müzayededen önce TPAO ya teklif edilmesi düzenlemesini ve Bakanlar Kurulu kararı ile kapalı bölgelerde, süresi sona eren sahalarda aynı şekilde TPAO'ya yeniden başvurma ayrıcalığını getirmiştir.

1980 Petrolde tam bir değişim yılıdır. 20 Mayıs'ta yayınlanan "Devlet Teşekkülleri ve Kamu İktisadi Kuruluşları Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile TPAO, Türkiye Petrol Kurumuna bağlı bir ortaklık haline getirilmiş aynı zamanda TÜPRAŞ ve POAŞ'ın kurulmasına PETKİM ve İGSAŞ taki TPAO hisselerinin Türkiye Kimya Sanayi Kurumuna devrine karar verilmiştir.

Değişim 1984 Yılı 18 Haziran tarihinde yayınlanan 233 Sayılı kanun hükmünde kararname ile devam etmiş, bu kararname ile Türkiye Petrol Kurumunun varlığı sonlandırılmıştır. Aynı Kararname ile

POAŞ, DİTAŞ, BOTAŞ ve TÜPRAŞ'ın anonim şirket statüsünden çıkarılarak %100 hissesi devlete ait bir iktisadi devlet teşekkülüne dönüştürülen TPAO'nun bağlı ortaklıkları olması hükme bağlanmıştır.

1986 yılında Kırıkkale Rafinerisi kurulmuştur. 27 Kasım 1994 ve 4046 Sayılı özelleştirme Kanunu ile imtiyazlar ve kesin kalıplar kaldırılarak daha önce özel hak olarak değerlendirilen rafineri, boru hattı işletmeciliği gibi belgeye bağlı faaliyetler Bakanlar Kurulundan alınacak izinle serbestçe yapılabilecek hale getirilmiştir.

1998 yılı ise devletin akaryakıt fiyatlarındaki keyfililiği önleme yılıdır. Akaryakıt için İtalyan piyasa fiyatlarını esas alan tavan fiyat belirleme sistemi zorunluluk olarak kabul edilmiştir.

2000 yılında Bakü - Tiflis - Ceyhan ham petrol boru hattına yasal statü kavuşturmak için 23 Haziran'da çıkarılan kanunla petrol transit geçişi Petrol Kanunundan çıkarılmıştır.

2001, AB uyumu gerekçesi ile 2 Mayıs tarihinde 4646 sayılı ile çıkarılan Doğal Gaz Piyasası Kanunu ile doğal gaz ithalat ve dağıtımını düzenleyen 397 sayılı KHK'nın kaldırılması yılıdır. Bunun yanında 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile kurulan Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumunun göre, yeti kapsamına Doğalgaz da alınarak kurumun adı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) olarak değiştirilmiştir.

2003 yılı çıkarılan kanunla Petrol Kanunu maddesinde de değişiklikler yapılarak yabancı idari ve mesleki personele ve uzmanlara yurt içi çalışma hakkı verilmesi yılıdır.

20 Aralık 2003 Tarihi sektör için tam bir dönüm noktasıdır. Çıkarılan 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile eski petrol kanunu hükümleri kaldırılarak Rafineri, petrol taşıması, depolama gibi belge isteyen faaliyetler EPDK yetki ve denetimine alınmış, dağıtım, nakliye ve serbest kullanım gibi konular ise ilk kez yasal düzenleme kapsamına sokulmuştur.

2013 yılında 2007'den o güne TBMM gündeminde bekleyen 6491 sayılı Petrol Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanun ile arama ve işletme ruhsat süreleri uzatılmış, ruhsatlardaki Devlet Hakkı ödemesi kaldırılmış ve acele kamulaştırma yetkisi getirilmiştir.

Sektörün Cumhuriyet boyunca gelişimine bakıldığında dünya çizgilerine paralel gidildiği, tüm dünyada olduğu gibi güncel konuların istismarı yolunda yapılan çalışmaları engellemek için yasal düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. Görülen bir başka net tablo ise EPDK'nın kurulması, 5015 Sayılı yasa ile yetkilerinin düzenleme, denetim ve müeyyide uygulamaları ile desteklenen özerk bünyeye kavuşturulması ile sektörün güncel olaylar, değişiklikler karşısında daha dinamik bir sektör haline gelmesidir.

5015 uygulamalarının ilk yıllarında Rekabet Yasası ve serbest piyasaya karşı çıkma tereddüdü gibi nedenlerle sıkıntı yaratan bazı konular ve bunu istismar etmek için devreye giren fırsatçı kuruluşlar geçen zaman içinde yapılan değerlendirme ve alınan kararlarla ayıklanmıştır. Aynı süreçte oturan yetki sınırları da EPDK, Rekabet Kurumu ve GİB'in birlikte uyumlu kararlarla çalışmalara götürmüş bu da sektörün hak ettiği itibara kavuşmasını sağlamıştır.

Bugün Petrol Sektörü Cumhuriyetin 100 Yılında Cumhuriyete yakışır bir sektör haline gelmiştir. EPDK Rekabet Yasası çerçevesinde her konuda onay ve denetim yetkilerini kullanarak, uyguladığı müeyyidelerle sapmalara izin vermeden sektöre şemsiye görevini görmektedir.

PÜİS Başkanı
İmran Okumuş

'Dünya akaryakıt piyasalarına örnek teşkil edecek bir sektör haline geldik'

Geçtiğimiz 100 yılın sektörümüz açısından değerlendirmesine geçmeden önce Cumhuriyetimizin 100. yılını büyük bir coşkuyla kutluyor ve başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bu güzel ülkeyi ve Cumhuriyet gibi büyük bir değeri bize kazandıran atalarımızı saygı, sevgi ve özlemle anıyorum. Bu uğurda canlarını feda eden tüm şehitlerimize Allah'tan rahmet, gazilerimize de uzun ömürler diliyorum.

Koca bir yüzyılı, hem 20. yüzyılı, hem de 21. yüzyılı içinde barındıran bir asrı kısaca değerlendirmek çok kolay değil.

Ancak 20. yüzyılı bir tek kelime ile tanımlamamız istense, Petrol Yüzyılı olarak adlandırabiliriz.

Petrol, 20. yüzyılda, bir yandan uluslararası çatışmalara, savaflara yol açtı; diğer yandan sanayide, ulaştırmada, tarımda ve ulusal savunmada, kısacası hayatın her alanında, yaşam kalitesinin yükselmesinde kilit rol oynadı. Bir ulus-devletler çağı olan 20. yüzyıla küresel bir enerji kaynağı olarak damgasını vurdu.

Bilgi ve iletişim teknolojisinin yol açtığı dünya entegrasyonu; ekonomiyi ve siyasi yapıları da etkileyerek, küresel bir ekonominin ve üstü örtülü bir küresel yönetimin doğmasına neden oldu. Globalleşen dünyamızda, küresel bir ürün olma niteliğini sürdüren petrol, insan yaşamının vazgeçilmez enerji kaynağı olarak, 21. Yüzyılda da önemini koruyor ve korumaya da devam edecek.

"2003'DE SEKTÖRÜN DÜZENLEME VE DENETLEME YETKİSİNİN EPDK'YA VERİLMESİYLE SEKTÖR CİDDİ BİR DİSİPLİNE KAVUŞTU"

Ülkemiz petrol dağıtım sektörüne gelecek olursak, 1920'li yıllardan itibaren ülkemizde akaryakıt yabancı ve yerli özel şirketler tarafından pazarlanıyordu. 1923 yılında Shell, temelleri 1912 yılında atılsa da 1957 yılında BP markasıyla dağıtım sektöründe faaliyet gösteren şirketlere 1941 yılında petrol ürünlerinin ithalat, depolama, arıtma ve dağıtım amacıyla bir devlet şirketi olarak kurulan Petrol Ofisi eklendi. Daha sonra özellikle 1980'li yıllardan sonra dağıtım şirketi sayıları artarak bugüne kadar gelindi. Cumhuriyetimizin ilk yıllarında olduğu gibi 100. yılımızda da yabancı şirketlerin Türkiye akaryakıt piyasasına olan ilgisi ve yatırımları artarak devam ediyor. Bunu çok önemsiyoruz.

2003 yılında yürürlüğe giren 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ve sektörün düzenleme ve denetleme yetkisinin EPDK'ya verilmesinin ardından sektör ciddi bir disipline kavuştu. Her ne kadar geçiş sürecinde bayiler haksız yere öldürücü boyuttaki idari para cezalarına

maruz kalsa da ulusal markerin ilk uygulama sürecinde bazı olumsuzluklar yaşansa da bugün kuralları oturmuş bir akaryakıt piyasasından söz edebiliyoruz.

Bu gelişmelerin olumlu bir sonucu olarak yatırım yapılan ve yapılan yatırımlarla dünya akaryakıt piyasalarına örnek teşkil edecek hizmet kalitesine sahip bir sektör haline geldik. Eskiden akaryakıt istasyonları sadece yakıt ikmal yapılan bir işletmeyken, şimdi hemen hemen tüm ihtiyaçların karşılanabildiği işletmelere dönüştü. İstasyonlarda satılan benzin ve motorine 2000'li yılların başında otogaz eklenirken, son yıllarda elektrikli araç şarj üniteleri de dahil edildi. O nedenle her istasyon birer enerji ikmal noktası oldu.

"AKARYAKIT SEKTÖRÜ BUGÜN ÜLKE EKONOMİSİNİN EN ÖNEMLİ SEKTÖRLERİNDEN BİRİ"

Özellikle son 20 yılda büyük bir değişimin yaşandığı akaryakıt sektörü bugün ülke ekonomisinin en önemli sektörlerinden biri oldu. Yarattığı istihdamla ve topladığı vergilerle ekonomimize büyük katkılar sağlayan akaryakıt sektörü, mali olarak desteklendiği ve kar payında bir iyileştirme yapıldığı takdirde bu katkısı artarak devam edecektir.

1967 yılında kurulan PÜİS, Cumhuriyetimizin 100 yılının 56 yılına hem tanıklık etti hem de bu 56 yılda daima ülke menfaatlerini kendi çıkarlarının üstünde tuttu, sektörün tüm paydaşlarını kucakladı. PÜİS Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında da aynı hassasiyetle sektörün sorunlarını çözüme kavuşturmak ve sektörün gelişimine katkıda bulmak için çalışacak.

Bu vesileyle Cumhuriyetimizin 100. Yılına bir kez daha kutluyor, nice 100 yıllara hep birlikte kenetlenerek ulaşmamızı diliyorum.

TABGİS Başkanı
Murat Bilgin

'Devlet hazinemize en büyük katkıyı sunan bir sektör haline geldik'

Ne mutlu bize ki, Cumhuriyet tarihimizin ilk dönemlerinden itibaren ülkemizdeki sanayileşme devriminin en önemli yapıtaşlarından biri olan akaryakıt sektörünün temsilcileriyiz. Ve ne mutlu bize ki, sektörde kurulan ilk sivil toplum örgütü olarak 100. yılını kutladığımız Cumhuriyet tarihimizin 69 yılına kurumsal olarak şahitlik ve yoldaşlık etmiş sendikamız TABGİS'in mensuplarıyız.

Cumhuriyetimizin kurulmasının ardından büyük önder Atatürk'ün gösterdiği hedef Türkiye Cumhuriyeti'nin artık ekonomi, bilim ve kültür alanında kazanacağı zaferler olmuştur. Sektörümüzde de daha Cumhuriyetimizin ilk yıllarında yürürlüğe konulan Petrol Kanunu ile kalkınma döneminin uzun yolculuğu başlamış ve Boğaziçi rafinerisinin kurulmasından itibaren günümüze kadar olan süreç bizi devlet hazinemize en büyük katkıyı sunan muazzam büyüklükteki bir sektör haline getirmiştir.

"YAĞ TENEKELERİNDEN YAPILAN İKMALLERLE BAŞLAYAN BU YOLCULUK ÇOK KISA BİR SÜREDE İHTİYAÇLARI BÜFE VE MARKET HİZMETİ İLE KARŞILAMAYA DÖNÜŞMÜŞTÜR"

Kalkınma sürecinde maden, kimya ve tarım alanlarındaki hedeflerin ülke sathında yaygınlaştırılması için ulaştırma alanında da yolların yapılması, ülkemizdeki araç sayısının artması ve doğal olarak bu araç parkının akaryakıt ihtiyaçlarının karşılanabilmesi gibi durumlar o dönem itibarıyla sektördeki dağıtım ve ikmal faaliyetlerinin de gelişimi için bir başlangıç olmuştur. Bizim büyüklerimizden duyduğumuz, dinlediğimiz, ilk yıllarda yağ tenekelerinden yapılan ikmallerle başlayan bu yolculuk çok kısa bir süre içinde ihtiyaçları sadece akaryakıt ürünleriyle değil daha o

zamanlardan itibaren büfe ve market hizmeti ile karşılamaya evrilen bir aşamaya dönüşmüştür.

Akaryakıt sektöründe bayilik müessesesinin başlamasından itibaren, Cumhuriyetimizin bizlere kattığı vizyon ve açtığı yoldan ilerleyen büyüklerimiz sivil toplum örgütünün önemini kavrayarak sektörümüz ve akaryakıt bayileri adına 1954 yılında o dönemdeki adı İstanbul Akaryakıt Bayileri Cemiyeti olan TABGİS'i kurmuşlardır. 1963'te ise Türkiye Akaryakıt Bayileri ve Garaj İşletenler Sendikası olarak sendika statüsüne geçmiştir. TABGİS sektörün ilk sivil toplum örgütünün olması yanı sıra ülkemizde ilk petrol politikasının oluşturulması için çok önemli çalışmalarla katkı sağlamış bir kurumdur. İlerleyen yıllarda da Türkiye'de bayiler tarafından kurulmuş ilk ve tek ana dağıtım şirketi olan TABAŞ yine TABGİS tarafından kurularak sektöre kazandırılmıştır. Yine o yıllarda bayilik sisteminin gelişimi için hem sektörel araştırmalarla hem eğitim faaliyetleriyle öncü bir kurum olmuştur.

"PARASAL BÜYÜKLÜĞÜ 1 TRİLYON TL'Yİ AŞAN BİR SEKTÖR OLABİLDİYSEK BUNU EN ÇOK CUMHURİYETİMİZE BORÇLUYUZ"

Elbette tüm bunları yapabildiysek, pek çok soruna rağmen an itibarıyla dünyada gerek verdiğimiz hizmet kalitesi, gerekse istasyonlarımızın alt ve üst yapı donanımlarıyla olsun ilk sıralarda bulunuyorsak bunu Cumhuriyetimizin bize kazandırdığı özgürlük ve ilerici anlayışının kanatları altında başardık. Bugün geldiğimiz noktada parasal büyüklüğü 1 Trilyon TL'yi aşan bir sektör olabildiysek bunu en çok Cumhuriyetimize ve onu bize kazandıran Atalarımıza borçluyuz. Cumhuriyetimiz nice yüzyıllara doğru ilerlerken sektörümüzün de mevcut sorunlarını aşarak serbest piyasa ve sağlıklı rekabet ortamı içinde ülkemize şimdiye kadar olduğundan çok daha fazla katkı sağlayacağı bir düzeye erişmesi hedefimizdir.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere bu toprakları vatanımız yapan, cepheden cepheye koşarak canlarını bu uğurda siper eden tüm şehitlerimize

Allah'tan rahmet diliyorum.

Bizlere gelecek nesillere ulaştırmak üzere emanet edilen Cumhuriyetimizin 100. Yılına kutluyor, yeni yüzyılda

ülkemin her alanda çok daha güçlü ve müreffeh

olmasını temenni ediyorum.

SEDAŞ'a "Yıldız Akköklüler" ödülü

Akkök Holding'in bu yıl 6.'sını düzenlediği geleneksel Yıldız Akköklüler ödül töreninde SEDAŞ, "Sentinel Projesi" ile ödül aldı.

Akkök Holding'in grup şirketler içinde en başarılı uygulamaların belirlenmesi amacıyla bu yıl 6.'sını düzenlediği "Yıldız Akköklüler Yarışması" ödül töreni Rahmi M. Koç Müzesinde gerçekleşti.

Girişimcilik ve İnovasyon, Sürdürülebilirlik ve Topluma Fayda, Operasyonel Mükemmellik, İş birliği Geliştirme ile Dijitalleşme ve Dönüşüm Profesyonel olmak üzere 5 alanda gerçekleştirilen, grup şirketlerinden toplam 60 projenin katıldığı yarışmanın ödül töreninde, Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. (SEDAŞ) Sentinel projesiyle Dijitalleşme ve Dönüşüm Profesyonel kategorisinde ödüle layık görüldü.

Akkök Holding yönetim kurulu üyelerinin ve grup şirketleri yöneticilerinin katılımıyla gerçekleşen törende, SEDAŞ yöneticileri ödül almanın mutluluğunu yaşayarak projede emeği geçen tüm SEDAŞ'lılara teşekkür etti.

Sentinel projesi ile saha çalışmalarındaki verimliliği artırmayı hedeflediklerini belirten SEDAŞ yöneticileri, projenin detaylarından söz ederek; "Dijital alt yapının güçlendirilmesi ve anlık verilerin doğrudan sistem içinde güncellenmesi sayesinde

zaman ve maliyetten tasarruf edilmesini sağlamaktayız. Dağıtım faaliyet alanımızda yer alan Sakarya, Kocaeli, Bolu ve Düzce'yi kapsayan bölgelerimizdeki bütün operasyonlar, tek bir sistemde toplanıp online olarak izlenmekte. Saha

ekiplerimizin gerçek zamanlı aktardıkları veriler, otomatik olarak sisteme işlenerek saha etkinliği güçlenmekte ve 450 adet yeni tabletle kurulu cihaz yönetim sistemi ile sıralı sayaç ve barkod okuma gibi işlemler de yapılabilmekteyiz" şeklinde konuştu.

SEDAŞ'tan KOTO'ya iade-i ziyaret

Geçtiğimiz günlerde KOTO Başkanı ve beraberindeki oda heyeti tarafından yapılan SEDAŞ üst yönetim ziyaretinin ardından, SEDAŞ yöneticileri KOTO'ya iade-i ziyarette bulundu.

Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. (SEDAŞ), Kocaeli Ticaret Odası (KOTO) Başkanı Necmi Bulut ve oda heyeti'nin geçtiğimiz günlerde SEDAŞ Yönetim Kurulu ve İcra Başkanı Dr.Necmi Odyakmaz'ı ziyaret etmesinin ardından iade-i ziyaret gerçekleştirdi.

Ziyarete SEDAŞ Yatırım, Varlık ve Şebeke Yönetimi Direktörü Mustafa Emre Şafak, SEDAŞ Dağıtım Operasyonları Direktörü Burhan Ak, SEDAŞ Performans İzleme ve Geliştirme Koordinatörü Erol Sancak, SEDAŞ Kocaeli Bölge

Müdürü Murat Özdil, SEDAŞ Yatırım Planlama Müdürü Ayşegül Kaya, SEDAŞ Kurumsal İletişim ve Müşteri İlişkileri Müdürü Efsun Ergin ve SEDAŞ Kartepe-Sapanca Operasyon Yöneticisi Zeynel Abidin Şener katıldı.

SEDAŞ yöneticileri, enerjinin kaliteli, sürekli ve sürdürülebilir dağıtımının öncelikli gündemleri olduğunu belirterek; "İki kurum arasındaki iş birliği ve ilişkilerin güçlenmesi amacıyla gerçekleşen bu iade-i ziyaret, enerji hizmetlerinin

kalitesini artırmak ve bölge halkının yaşam kalitesini yükseltmek için atılan önemli bir adım. İlerleyen dönemlerde daha fazla iş birliği ve istişarelerin zeminini hazırladığımız bu ziyaret ile bölgenin sektörel gelişimine olumlu katkıları sağlamayı

hedefliyoruz" şeklinde açıklama yaptı.

Saha gezisi ile devam eden ziyaret sonrası KOTO Başkanı Necmi Bulut, SEDAŞ yöneticilerinin gerçekleştirdiği ziyaretten duyduğu memnuniyeti ifade ederek, oda heyeti adına teşekkür etti.

GasPower

Kurucusu:
M. Zekai Komsuoğlu
Mayıs, 1968

Yayın Sahibi
Balkan Gazetecilik
Dijital Medya Yayıncılık ve
Matbaacılık San. Tic. A.Ş.

Yayın Grubu Başkanı
A.Sertaç Komsuoğlu

Murahas Aza ve
Yayın Grubu Bşk. Yrd.

Mustafa Akıncı
Murahas Aza
Mustafa Komsuoğlu

Genel Yayın Yönetmeni ve
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Emin Kaya

● Haber Merkezi: **Sibel Acar, Gözde Emlik, Eylül Şahin, Burak Karagöl, Raşit Kırkağaç, Enes Gürses**

● Grafik: **Ersin Güleç, Serra Ergan, H. Buse Ceylan**

● Reklam ve Abonelik:
Ayşegül Yıldırım

● Mali İşler Başkanı: **Ş. Doğan Erbay**

● Hukuk Danışmanı: **İrfan Coşkun**

● İK Sorumlusu: **Gülşah Uzunal, Merve Şen**

● Basıldığı Yer: **IRM Dijital Baskı ve Matbaacılık San. Tic. A.Ş.**

● [@Petroturkcom](https://www.petroturk.com)

Yönetim Yeri: **Y.Dudullu Mah. Bostancı Yolu Cad. Şehit Sok. No:44 Ümraniye-İstanbul**

İLETİŞİM

İstanbul: **(0216) 466 74 96** Fax : **(0216) 365 58 05**

Ankara : **(0312) 467 99 36** Fax : **(0312) 427 30 16**

Türkiye genelinde dağıtım yapılan GP, Basın Kanunu uyarınca bir yerel süreli yayındır. GP, Basın Meslek İktidarına uymaya söz vermiştir. GP'de yayınlanan yazı, haber ve fotoğrafların her türlü telif hakkı Balkan Gazetecilik Dijital Medya Yayıncılık ve Matbaacılık San. Tic. A.Ş.'ne aittir. İzin alınmadan, kaynak gösterilerek dahi iktibas edilemez. Köşe yazılarında yer verilen görüşler yazarın kendisine ait olup, gazetemiz açısından bağlayıcı değildir.

www.petroturk.com

Gazetede yayınlanan köşe yazılarında geçen görüşler tamamen yazarların kendi görüşleri olup gazetemizi kesinlikle bağlamaz ve görüşlerini yansıtmaz.

“Geleceğe Doğru Yeni Bir Yolculuk”

BORUN GELECEĞİNİ TASARLAMAKTAN,

BOR İLE GELECEĞİ TASARLAMAYA

 ETİMADEN
for life

BORON

BORTAM

LİTYUM

BOREL

NTE

FERROBOR

BOR KARBÜR

ETİDOT-67

“LNG ve DOĞAL GAZ TEDARİKÇİNİZ”

Ege Gaz A.Ş.

Rüzgarlıbahçe Mah. Çam Pınarı Sk. No:1 İç Kapı No: 6 34805 Beykoz / İstanbul

Tel: +90 216 681 25 25 (pbx) Fax: +90 216 537 15 55

office@egegaz.com.tr www.egegaz.com.tr